

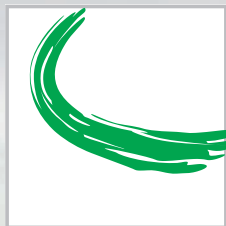
**ANGAŻUJĄ
SIĘ W ŻYCIE
WSI**

s. 18-20

**HODUJE
KONIE
OD 30 LAT**

s. 27-28

WIEŚCI wiescirolnicze.pl ROLNICZE

Nr 3 (135) marzec 2022

ISSN 2082-8381

ŻYWIOŁ NISZCZYŁ GOSPODARSTWA

s. 6

**JAKI NAWÓZ
WYBRAĆ WIOSNĄ**

s. 10-12

**KTO STRACI NA
OBNIŻCE VAT-U?**

s. 5

REKLAMA

AgroTom
PRODUCENT MASZYN ROLNICZYCH

tel. 885 512 199
www.agro-tom.eu

**Widzimy się na targach
Agro Tech w Kielcach
18-20 marca 2022**

Zapraszamy
na nasze stoisko:

I-76

Wybierz się tam z nami!

Aleksandra Pilarczyk, redaktor naczelna

WIOSNA NIE DLA WSZYSTKICH

Wichury, które przeszły nad Polską, zniszczyły wiele zabudowań gospodarskich. Dziś publikujemy fotoreportaż z jednego z takich miejsc. Na naszym kanale na Youtube zamieściliśmy też film obrazujący skalę zniszczeń. Ledwie film został opublikowany, już internauci pytali w komentarzach, jak można pomóc poszkodowanemu rolnikowi. Prośli o link do zbiórki. Ta chęć niesienia pomocy (a nie tylko obejrzenia cudzego nieszczęścia) była budująca. I skuteczna.

Jeszcze większa fala pomocy uruchomiła się po inwazji Rosji na Ukrainę. Na nasz apel o przekazanie termosów bądź kubków termicznych, w których można by zawieźć herbatę lub zupę oczekującym na granicy, w krótkim czasie odpowiedziało kilka firm z sektora rolniczego. W trudnej sytuacji ludzie chcą pomagać.

Wczoraj w telewizji widziałam Ukrainkę, która uciekła do Polski z jakiejś wsi. Mówiła: *Idzie wiosna. Ludzie będą siał i sadzić, a my mamy wojnę, bomby i wystrzały...* Dziś więc w komentarzu nie będę narzekać. Czasami dobrze jest sobie uświadomić, jak wielką wartością jest życie w pokoju. Że można bez strachu wyjechać na pole, spojrzeć w niebo, zaplanować pracę, a kiedy trzeba - podyskutować i poprotestować.

Spis treści

Informacje

Sytuacja na rynku trzody chlewnej	4
Rolnicze programy unijne	
- harmonogram naboru wniosków	4
Obniżki VAT na nawozy i SOR - kto na tym straci	4
Nawet 500 tys. zł dla jednego rolnika	
- ruszyło wsparcie na lochy i prosięta	5
Pomagamy ukraińskim uchodźcom	5
Nawałnice zniszczyły gospodarstwa. Rolnicy z pomocą	6
Dobra passa na rynku wółowiny	7
Za nami / Przed nami	40
Felieton: A eternit jak stał, tak stoi	50

Uprawy

Przedwiośnie 2022 - raport o stanie upraw	8-9
Ekologiczne gospodarstwo roku 2021	9
Nawożenie zbóż ozimych wiosną.	
Jaki nawóz azotowy wybrać?	10-12
Czym wymieść miotłę z pola?	14
Ochrona kukurydzy przed chwastami	16-17
Angażują się w sprawy wsi	18-20
Jęczmień jary - jak wybrać najlepszą odmianę?	21-23
Wizytówka uprawowa	22
Eko-logicznie z Saksonii	25-26

Hodowla

Konie uczą pokory	27-28
Czas i higiena przy porodzie	29-31
Wizytówki hodowlane	31
Pielęgnacja wymion i strzyków	32-34

Technika rolnicza

Dobrze przygotować glebę przed siewem	35-36
Wyniki rejestracji ciągników nie są do końca miarodajne	37-38
Techniczne wizytówki	39

Więści Regionalne

Postawili na krowy mleczne i bydło opasowe	41-43
Innowacyjne rozwiązania w Arboretum Trojanów	44, 46
Wiosny Agromarsz wraca po 2-letniej przerwie	47
„Faza na rozwój”. W Marszewie odbył się finał ogólnopolskiej akcji	47

Więści dla domu

Inspiracje z ciasta fracuskiego	48-49
Krzyżówka	51

Odwiedź nasz portal

wiescirolnicze.pl

Obejrzyj nasze filmy na YOUTUBIE

www.youtube.com/wiescirolnicze

Polecamy

14 UPRAWY
Czym wymieść miotłę z pola?

Mioteł sztabow - czasem ten rodzaj do nieprzepracowanych powierzchni nie jest najlepszym wyborem. Jaką strategię zatem przyjmować przy jego zastosowaniu? Na jakie preparaty do osłabienia zwalczania tego chwastu powziąć zdecydowanie? Te pytania skierowaliśmy do doświadczonych przedstawicieli firm zajmujących produkcją i sprzedażą środków ochrony roślin. Oto najnowsze rekomendacje w tym zakresie:

Wiesław Kowalski, Dorota Andrzejewska, Marianna Kula, Łukasz Tyrakowski, Anetta Przespolewska, Honorata Dmyterko, Ania Kopras-Fijolek, Anna Malinowski, Romana Antczak, Mateusz Ermanowicz

s. 14

16 UPRAWY
Ochrona kukurydzy przed chwastami

Jak chronić kukurydzę przed chwastami w dobie wdrażania art. 17 Europejskiego Zielonego Ładu? Czy istnieje rozwiązanie - zarówno dla lasowca, jak i dla erodentów - pod kątem herbicydów i sulfonylami?

Zobacz, jak w tym celu można wykorzystać nowoczesne rozwiązania. Jaką rolę w tym procesie może odegrać sztuczna inteligencja? Jaką rolę może odegrać sztuczna inteligencja? Jaką rolę może odegrać sztuczna inteligencja?

Wiesław Kowalski, Dorota Andrzejewska, Marianna Kula, Łukasz Tyrakowski, Anetta Przespolewska, Honorata Dmyterko, Ania Kopras-Fijolek, Anna Malinowski, Romana Antczak, Mateusz Ermanowicz

s. 16-17

32 HODOWLA
PIELĘGNACJA WYMION I STRZYKÓW

Chcesz utrzymać produkcję mleka w najwyższym poziomie? Wskazujemy, jak spełnić określone warunki. Pomóżmy artykule porusza zagadnienia profilaktyki w zakresie ochrony i pielęgnacji strzyków oraz wymion u krowy.

Aby zapewnić zdrowie i wydajność krowy, należy dbać o jej wymion i strzyki. Wskazujemy, jak spełnić określone warunki. Pomóżmy artykule porusza zagadnienia profilaktyki w zakresie ochrony i pielęgnacji strzyków oraz wymion u krowy.

Wiesław Kowalski, Dorota Andrzejewska, Marianna Kula, Łukasz Tyrakowski, Anetta Przespolewska, Honorata Dmyterko, Ania Kopras-Fijolek, Anna Malinowski, Romana Antczak, Mateusz Ermanowicz

s. 32-34

WIEŚCI ROLNICZE

ADRES REDAKCJI:
63-200 Jarocin, ul. Kasprzaka 1a
tel. 62 747-15-31
tel./fax 62 747-37-60

E-MAIL:
redakcja@wiescirolnicze.pl

STRONA INTERNETOWA:
www.wiescirolnicze.pl

Nakład: 42.000 egz.

ADRES WYDAWNICTWA:
Południowa Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o.
63-200 Jarocin ul. Kasprzaka 1a
tel. 62 747-15-31, tel./fax 62 747-37-60

SKŁAD GRAFICZNY:
Piotr Budnik, Barbara Dzierła

REDAGUJE ZESPÓŁ:

Redaktor naczelna - Aleksandra Pilarczyk
Piotr Piotrowicz, Dorota Andrzejewska, Marianna Kula, Łukasz Tyrakowski, Anetta Przespolewska, Honorata Dmyterko, Ania Kopras-Fijolek, Anna Malinowski, Romana Antczak, Mateusz Ermanowicz

Korekta: Jacek Kaliszczan

PROJEKTY REKLAM:
Błażej Ciesielski, Maciej Mostowy, Piotr Budnik, Materiały własne firm

DZIAŁ REKLAMY:

Paulina Zając (Jarocin) - tel. 508-510-537
Beata Kruk (Gostyń) - tel. 511-830-995
Aneta Supeł - (Jarocin) - tel. 512-135-918
Anna Moczydłowska-Kaczmarek (Jarocin) - tel. 784-011-065
Artur Antczak (Jarocin) - tel. 508-318-922
Angelika Włodarczyk (Jarocin) - tel. 509-082-772
Kinga Piotrowska (Pleszew) - tel. 602-367-873
Agata Staśkiewicz (Rawicz) - tel. 510-264-027
Paulina Pawłowska (Gostyń) - tel. 512-135-914

Sytuacja na rynku trzody chlewnej

W ostatnim czasie obserwujemy lekkie wyższe cen żywca wieprzowego. Czy jest szansa na dłużej utrzymującą się tendencję wzrostową?

Średnie ceny tuczników

Od początku roku sytuacja producentów świń pogarszała się praktycznie z każdym tygodniem. Jeszcze na początku lutego sporadycznie w skupach cena za tuczniaka osiągała pułap 4,00 zł/kg. W połowie miesiąca na portalu wieścirolnicze.pl informowaliśmy o kolejnych spadkach. Powodów możemy szukać nie tylko w braku kadry w zakładach przetwórstwa mięsnego spowodowanego zakażeniami Covid-19 oraz kwarantannami, głównie na rynku zachodnim, ale także w rozprzestrzenianym w Europie wirusie ASF. To niestety nie koniec przyczyn niskich cen tuczników:

- Na tę chwilę to się borykamy z problemem nadprodukcji trzody chlewnej w Unii ogólnie. U nas nadprodukcji nie ma, tylko inne kraje nie potrafią sobie z tym poradzić i tę wieprzowinę sprzedają u nas. Wtedy za niższą cenę bardziej opłaca się kupić wybrane elementy niż u nas całą świnię. Jest teraz taki paradoks, że powinno się to ruszyć w dobrą stronę, a jest coraz gorzej - mówił naszemu portalowi w połowie lutego Andrzej Podgajny, zajmujący się skupem żywca wieprzowego i wołowego z firmy „Jędrzek”.

A jak sytuacja przedstawia się na początku marca? - Nie wiem, czy jest to spowodowane sytuacją na Ukrainie, ale ceny zmieniają się na lepsze. Tendencja idzie w kierunku wzrostów - kontynuuje rozmówca.

Również na niemieckim rynku widać poprawę. Na stronie vezg.de możemy przeczytać informację, że na rynku trzody chlewnej na bieżąco wyprzedawany jest towar, którego nie ma zbyt wiele, co przyczynia się do wzrostów cen. Niewykluczone są także dalsze podwyżki.

Po sondażu 24 lutego w sprawie cen żywca wieprzowego w skupach, za kilogram

żywca firmy oferowały od 4,00 do 4,50 zł. W poubojowej klasie E natomiast notowania wahały się od 5,55 do 5,80 zł/kg. Z kolei ceny macior oscyływały wówczas w granicach od 1,80 do 2,25 zł/kg. Knur kosztował 1,30 - 1,80 zł/kg. Po niewielkim ożywieniu na rynku ceny lekko podskoczyły. Po tygodniu (2 marca) we wszystkich skupach ceny tuczników przekraczają 4,10 zł/kg. Oferty, jakie proponują firmy, oscylują między 4,10 a 5,40 zł/kg, przy średniej 4,47 zł/kg. Poubojowa klasa E osiąga pułap 6,00 zł/kg. Notowania macior wzrosły o 0,20 zł na kilogramie. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku knurów. Ich cena podskoczyła do 2,00 zł/kg.

Czy jest perspektywa na dłużej utrzymującą się tendencję wzrostową? - W tej chwili mamy sytuację wywołującą panikę na rynku, więc myślę, że do pewnego momentu pójdzie to do góry. Ale tak naprawdę to nie wiadomo, co ile będzie kosztować. Nie powiedziane więc, że świnią będzie kosztować złotówkę więcej i że to będzie opłacalne, bo jeżeli wszystko dookoła będzie musiało być droższe i będzie droższe, to summa summarum zysk będzie porównywalny. Sytuacja jest ogólnie niespokojna w zasadzie w każdym temacie. Cokolwiek teraz się chce kupić, to z każdą dostawą ceny się zmieniają i to powoli też przechodzi na rynek wieprzowiny - mówi Andrzej Podgajny.

Także w Niemczech jest perspektywa na poprawę cen trzody chlewnej: - Coraz mniejsza podaż żywca wymusza wzrosty cen skupu - analizuje Aleksander Dargiewicz, prezes zarządu Krajowego Związku Pracodawców - Producentów Trzody Chlewnej.

Romana Antczak

Rolnicze pogramy unijne 2022 - harmonogram naboru wniosków

Już teraz warto przygotować się do naborów programów unijnych, które ruszą w najbliższych miesiącach.

Jesteś zainteresowany Premią dla młodych rolników? Zgodnie z zapowiedzią Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, będziesz mógł ubiegać się o środki w ramach tego programu już w marcu 2022 roku. W tym samym miesiącu ma być także ogłoszony program wsparcia produkcji prosiąt w ramach Modernizacji gospodarstw rolnych. O środki na inwestycje związane z nawadnianiem w gospodarstwie będzie można się ubiegać także w marcu oraz we wrześniu 2022 roku. „Restrukturyzacja małych gospodarstw” ma ruszyć w miesiącach marca lub kwietniu, ale nabór będzie uzależniony od dostępności środków.

W listopadzie natomiast ogłoszony ma zostać program „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000”. O wsparcie na rolnictwo ekologiczne oraz Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW) będzie można się starać w okresie od 15 marca do 15 maja 2022 roku.

(doti)

HARMONOGRAM NABORU WNISKÓW PROW 2022

- Premie dla młodych rolników - marzec 2022 r.
- Premia na rozpoczęcie działalności pozarolniczej - luty - kwiecień 2022 r.
- Modernizacja gospodarstw rolnych - obszar a, tj. rozwój produkcji prosiąt - marzec 2022 r.
- Restrukturyzacja małych gospodarstw - marzec/kwiecień 2022 r. - nabór uzależniony od dostępności środków
- Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej - maj 2022 r., październik 2022 r.
- Tworzenie grup producentów i organizacji producentów - maj 2022 r., październik 2022 r.
- Modernizacja gospodarstw rolnych - obszar e, czyli nawadnianie w gospodarstwie - marzec 2022 r., wrzesień 2022 r.
- Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000 - listopad 2022 r.

Obniżki VAT na nawozy i ŚOR - kto na tym straci?

Zmiany te, jak zapewniają rządzący, mają przyczynić się do tego, by w kieszeniach obywateli zostało więcej. Czy wprowadzone rozwiązania wszystkich cieszą? Nie do końca.

Od 1 lutego do 31 lipca tego roku obowiązuje czasowa obniżka stawek podatku VAT. Rząd podjął decyzję o zmianach w kontekście podatku nałożonego na żywność, paliwa silnikowe, gaz ziemny, energię elektryczną oraz nawozy i środki ochrony roślin. Jak wynika z informacji podanych przez ministerstwo rolnictwa, czasową obniżkę stawek podatku VAT w okresie od 1 lutego 2022 r. do 31 lipca 2022 r. wprowadzono: na żywność objętą stawką podatku VAT 5% - do stawki 0%; na paliwa silnikowe, tj. olej napędowy, biokomponenty stanowiące samoistne paliwa, benzynę silnikową, gaz skroplony LPG - ze stawki 23% do stawki 8%; na nawozy, środki ochrony roślin, ziemię ogrodniczą i inne środki wspomagające produkcję rolniczą (takie jak: środki poprawiające właściwości gleby, stymulatory wzrostu oraz niektóre podłoża do upraw) - ze stawki 8% do stawki 0%; na gaz

ziemny - do stawki 0%; na energię elektryczną i energię ciepłą - do stawki 5%.

Co ważne, nie ulega zmianie 7% stawka zwrotu ryczałtu podatku VAT dla rolników ryczałtowych. A to oznacza, że rolnicy ryczałtowi sprzedający produkty rolne będą, jak dotychczas, otrzymywać należności za sprzedane produkty wraz ze zryczałtowanym zwrotem podatku wynoszącym 7%. Co natomiast z rolnikami, którzy są na tzw. vacie? - *Każda forma wsparcia rolników wydaje się być pożądaną, niemniej jednak, jeśli chodzi o VAT, mamy grupę rolników, dla których VAT był neutralny. Te gospodarstwa na stawce zerowej mogą nawet stracić* - komentuje Stanisław Kacperczyk, prezes Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych. Robert Marciniak prowadzi gospodarstwo rolne w Wielkopolsce. Utrzymuje się z hodowli świń. W tej chwili posiada 70 loch w cyklu zamkniętym. Z uwagi na fakt, że w przeszłości modernizował

gospodarstwo, dużo w nie inwestował, zdecydował się przejść na VAT, by móc go po prostu odliczać. Przy realizowanych obecnie założeniach rząd będzie to trudne. - *Sprzedajemy żywiec z 8% VAT-em. Teraz, gdy nawozy i środki ochrony roślin mają stawkę zero, nie wykorzystamy w żaden sposób podatku należnego ze sprzedaży towaru. Będziemy musieli go oddać państwu* - tłumaczy rolnik.

Rolnikom dotychczas opłacało się być na vacie w sytuacji, gdy VAT naliczony, będący w produktach kupowanych przez rolnika (paliwo, nawozy, części do maszyn, usługi maszynowe, zboże itp.) przewyższał VAT należny - ze sprzedaży płodów rolnych (żywiec, zboża, mleko itp.). Wówczas nadwyżka podatku naliczonego stanowiła kwotę do zwrotu. Już przed wprowadzeniem w życie obniżek wysokości VAT Krajowa Rada Izby Rolniczych zauważała, że dla „vatowców” zmiany nie będą pomyślne. - *W związku z zapowiedzianym*

przez rząd RP obniżeniem podatku VAT do zera od nawozów i z 23% do 8% od paliw, zarząd Krajowej Rady Izby Rolniczych, po przeanalizowaniu ewentualnych skutków ww. działań, wystąpił do wiceprezesa Rady Ministrów ministra rolnictwa i rozwoju wsi Henryka Kowalczyka wskazując, że dla rolników tzw. „vatowców” rozwiązania te nie będą korzystne - podał KRIR. Samorząd rolniczy zaznaczył, że znaczna grupa rolników producentów nie będzie mogła odliczyć od podatku poniesionych wydatków. W praktyce oznacza to, że rozwiązania nie tarczy antyinflacyjnej, które ma w założeniu przeciwdziałać skutkom podwyżek cen m.in. nawozów sztucznych, w rzeczywistości nie okaże się możliwe do wykorzystania dla rolników rozliczających podatek VAT. Według izb rolniczych, aby zaproponowane rozwiązanie miało korzystny skutek, należałoby wprowadzić zerową stawkę VAT na sprzedaż płodów rolnych.

Dorota Andrzejewska

Nawet 500 tys. zł dla jednego rolnika - ruszyło wsparcie na lochy i prosięta

Do 29 kwietnia będzie można składać wnioski o pomoc do produkcji trzody chlewnej. Objęci programem są rolnicy, którzy specjalizują się w hodowli loch i prosiąt.

O pomoc mogą ubiegać się rolnicy spełniający kryterium mikro-, małego lub średniego przedsiębiorstwa, w których gospodarstwach w okresie od 15 listopada 2021 r. do 31 marca 2022 r. urodziło się lub urodzi minimum 10 prosiąt. Oznakowanie tych prosiąt musi być zgłoszone do ARiMR do 15 kwietnia 2022 r. Pomoc przysługuje tym producentom, którzy na dzień 15 listopada 2021 r. prowadzili gospodarstwo, w którym były utrzymywane świny. Wysokość wsparcia wynosi 1000 zł do każdego 10 sztuk świń (prosiąt), jednak nie więcej niż 500 tys. zł dla jednego producenta trzody chlewnej.

Producent świń może złożyć więcej niż jeden wniosek dotyczący świń urodzonych w jego gospodarstwie w terminie od 15 listopada 2021 r. do 31 marca 2022 r., których oznakowanie zostało zgłoszone Agencji do 15 kwietnia 2022 r., przy czym o pomoc do danej sztuki można wnioskować tylko jeden raz.

Do Agencji, w ciągu dwóch pierwszych tygodni trwania naboru, a więc od 15 lutego do 1 marca, wpłynęło 2 tysiące wniosków o wsparcie w wysokości prawie 74 mln zł. Połowa złożonych wniosków pochodzi od rolników z woj. kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego.

(doti)

Pomagamy ukraińskim uchodźcom

Wojna na Ukrainie spowodowała, że tysiące uchodźców - kobiet, dzieci i ludzi starszych czeka godzinami w kolejkach na przejściach granicznych z Polską.

- *Odzew i pomoc Polaków płynąca ze wszystkich stron jest potężna, jednak ze względu na trudne warunki atmosferyczne panujące w rejonie przejść granicznych - przede wszystkim przejmujący chłód, pilnie potrzebne są kubki/termosy, w których można podawać oczekującym ciepłe napoje lub nawet zupy. W związku z tym kierujemy do Państwa zapytanie: czy macie na stanie tego typu gadżety i moglibyście wesprzeć potrzebujących, bądź znacie kogoś, kto mógłby taką pomoc zaoferować? Jeśli tak, prosimy o pilny kontakt - takiego maila rozesłaliśmy 28 lutego do firm z branży rolniczej. W pomoc praktycznie natychmiast*

zaangażowały się: DeLaval, Joskin, Agrifac Machinery B.V., John Deere, HR Strzelce oraz Europlant, a odpowiedzi z chęcią dołożenia swojej cegiełki do akcji zaczęły spływać z wielu stron. Branża rolnicza pomaga Ukrainie!

* Tekst napisany 2 marca 2022 r. - tuż przed wysyłką gazety do druku (tuł)

- O godz. 5.00 rano zadzwonił do mnie znajomy rolnik. Powiedział, że wichura zrównała mu gospodarstwo z ziemią. Od razu wskoczyliśmy w samochód i ruszyliśmy na miejsce - mówi Szymon Grewling, rolnik z powiatu średzkiego, na którego terenie, w miejscowości Młodzikowice 17 lutego, wichura dramatycznie doświadczyła jednego z hodowców bydła. - Na miejscu zdarzenia była jedna wielka tragedia. Cielęta były przyciśnięte zerwanym dachem... Zanim przyjechali strażacy, uwolniliśmy je, robiliśmy, co się da. Później czekaliśmy już na przyjazd służb - dodaje Grewling.

„To była chwila...”

- To była chwila. Wyszedłem z domu i wszystko było już zniszczone - mówił Rafał Nowicki, właściciel gospodarstwa, jeszcze w trakcie akcji strażaków. - Wyszedłem na dwór i zastałem obraz taki, jak widzicie. Na chwilę obecną nie wiem nawet, czy wszystkie krowy w częściowo zawałonej oborze żyją - zaznacza wyraźnie poruszony rolnik, który prowadzi swoje gospodarstwo na areale 45 ha i utrzymuje 50 krów mlecznych oraz młodzię. - Na szczęście nie ucierpiał nikt z rodziny, bo wszyscy byliśmy w domu. Pierwszy wyszedłem ja. Włączyłem latarkę i zobaczyłem obraz zniszczenia... - mówił ze łzami w oczach.

Pierwsze zastępy straży dotarły na miejsce tragicznie doświadczonego przez żywioł gospodarstwa o godz. 5.36. - Na chwilę obecną trwają działania. Działa tutaj 9 zastępów straży pożarnej, w sumie 25 strażaków. Jesteśmy w fazie zabezpieczania budynków, ponieważ, jak widzicie, wszystkie dachy zostały zmiecionie - mówił nam około godz. 11 dowódca akcji ratunkowej mł. kpt. Marek Mądry z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Środzie Wielkopolskiej. - Jeśli chodzi o same budynki i to czy będą się one nadawały do dalszego użytku, to będzie musiał wypowiedzieć się nadzór budowlany. Najważniejsze jest to, że udało się uratować 50 sztuk bydła - zaznaczył Mądry.

Nawałnice zniszczyły gospodarstwa. Rolnicy z pomocą

Dramatycznej siły nawałnic, które w połowie lutego przetoczyły się nad Polską, doświadczyli również rolnicy. Jedno z gospodarstw w Wielkopolsce praktycznie przestało istnieć.

W zniszczonej oborze uwięzionych było 50 krów mlecznych

Rolnicy z Agrounii pomagają. Zebrano ponad 70 tys. zł

Na miejscu zdarzenia w Młodzikowicach oprócz Szymona Grewlinga, pojawił się również Filip Pawlik. Obydwaj są członkami Agrounii. - Jesteśmy tutaj po to, żeby to wszystko nagrać, dokładnie udokumentować straty. Jako Agrounia będziemy zbierać pieniądze, żeby pomóc

Rafałowi - naszemu koledze. Dzisiaj został zniszczony cały dobytek jego życia - zaznaczał na miejscu zdarzenia Pawlik. Niedługo potem w internecie została utworzona zbiórka. Pieniądze zbierane były przede wszystkim na gospodarstwo Rafała Nowickiego, ale także tragicznie poszkodowanych przez żywioł rolników z woj. łódzkiego. W sumie w Polsce, według danych straży pożarnej, w wyniku

nawałnic, uszkodzonych zostało około 8,5 tys. budynków. Dzięki zrzutce, którą rozpowszechniliśmy również na naszych kanałach, dla poszkodowanych rolników udało się zebrać około 75 tys. zł. Film z tragicznie doświadczonego gospodarstwa na naszym kanale YouTube został wyświetlony ponad 330 tys. razy.

Łukasz Tyrakowski

Dobra passa na rynku wołowiny

Producenci mleka i trzody chlewnej coraz częściej przestawiają się na produkcję bydła mięsnego.

Sektor produkcji wołowiny w Polsce w tej chwili przeżywa rozkwit. Jest naprawdę dobrze! A świadczyć o tym mogą oferowane w tej chwili producentom rolnym stawki za żywiec wołowy wyższe w stosunku rocznym o ułamek nawet 40 procent. - *Myszę, że nie można narzekać na sytuację w sektorze wołowiny. Ceny wzrosły średnio rok do roku o 40%. Doskonale zdaję sobie sprawę, że za chwilę podniosą się głosy o wyższych kosztach produkcji, ale tylko przypomnę, że te wyższe koszty produkcji będą przekładały się na kolejne sprzedaże* - komentuje Jacek Zarzecki, prezes Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego. Jest szansa, że cena żywca wołowego będzie jeszcze wyższa ze względu na wzrastający popyt na bydło z krajów członkowskich Unii Europejskiej w krajach trzecich. Dobrą informacją jest fakt, iż maleje na tych terenach import wołowiny z Nowej Zelandii, Australii i Brazylii. - *To spowoduje, że będzie jeszcze większe ssanie na rynku* - dodaje Jacek Zarzecki. Cieszyć powinno też to, że w ostatnim czasie wzrósł polski import cieląt o 25%. - *To pokazuje, że nie jesteśmy w stanie w kraju wyprodukować tyle cieląt, by odpowiedzieć na zapotrzebowanie sektora, który dynamicznie się rozwija* - mówi Jacek Zarzecki, prezes PZHiPBM. Czy rolnicy specjalizujący się w produkcji mleka

coraz częściej przekształcają swoje gospodarstwa pod hodowlę bydła mięsnego? - *Hodowla zwierząt to nie piekarnia, nie da rady dziś produkować pączków, a jutro rogali z makiem. Wszystko jest, mimo wszystko, uwarunkowane od możliwości danych gospodarstw, od arealu, obciążeń kredytami. Pamiętajmy, że dochód z produkcji bydła mięsnego uzyskuje się raz na rok lub raz na dwa lata. Tutaj nie ma comiesięcznych zastrzyków gotówkowych, jakie funkcjonują w sektorze mlecznym. Ale oczywiście koszty są też adekwatnie wyższe. I tutaj to jest dobra alternatywa dla osób, które chcą ponosić*

mniej nakłady i wybierają dwuzawodowość - mówi Jacek Zarzecki. Są też przypadki, w których za produkcję bydła zabierają się dotychczasowi eksperci w dziedzinie trzody chlewnej. - *Wielu rolników zgłasza się do nas z takimi pytaniami. Jak to zorganizować? Jak to zrobić, żeby przestawić swoją produkcję? Myszę, że jeśli dziś hodowca bydła narzeka na sytuację na rynku, to powinien uderzyć się w pierś i spojrzeć na kolegów, którzy utrzymują trzodę chlewną. Oni dziś dokładają do interesu, a rolnictwo to biznes i nie da rady ciągle mówić o sentymencie. W biznesie nie ma sentymentu i w rolnictwie też go nie może być. Musi dawać źródło utrzymania, a dziś hodowla trzody nie jest takim kierunkiem* - komentuje Jacek Zarzecki. Czy producenci żywca wołowego mogą liczyć, że dobra cena na bydło będzie się utrzymywała przez najbliższe pół roku? - *Myszę, że tak. Sytuacja wygląda w ten sposób, iż brakuje towaru na rynku, a jeśli brakuje towaru, to ceny będą wzrastały. Ale pamiętajmy, że w pierwszym półroczu to jest zawsze półrocze niższych cen, a więc mogą mieć miejsce jakieś wahania, będą jednak minimalne* - stwierdza Jacek Zarzecki.

Sprawdź aktualne ceny żywca wołowego na www.wiescirolnicze.pl.

(doti)

— OGŁOSZENIE —

ŚWIATOWY LIDER TECHNOLOGII BIOGAZU
TECHNOLOGIA, KTÓRA MA SENS

POLSKI PATENT

Biogazownie II Generacji

Załatwiamy formalności administracyjne | Wybudujemy biogazownię | Przekażemy do eksploatacji

Ciepło i poferment zostaje w gospodarstwie!

BEZINWESTYCYJNIE DLA GOSPODARSTWA

Polski patent i technologia. To samo budujemy w USA i Kanadzie

Kontakt:
mail: mm@dynamicbiogas.com
Tel. +48 605 403 455
www.dynamicbiogas.com

LEWAR®
pH-FUNGI
PREMIUM

Wieloskładnikowy i wielofunkcyjny adiuwant zapewniający pełne działanie szerokiej grupy fungicydów systemicznych i kontaktowych.

Dawkowanie: **0,5 l / 100 l cieczy roboczej.**

Adiuwant **zwiększa pobieranie fungicydów.**

Ogranicza znoszenie i spowalnia proces **odparowywania** kropel.

Odzyskaj kontrolę!
Zwiększ skuteczność **nawet o 30%**

AGROMIX

POLSKI PRODUCENT ADIUWANTÓW

ul. Mokra 7, 32-005 Niepołomice
tel.: (12) 281-10-08

WWW.AGROMIX.COM.PL

Przedwiośnie 2022 - raport o stanie upraw

Zima 2021/2022 nie należała do ciężkich. Nie mieliśmy do czynienia z gwałtownymi spadkami temperatur bez okrywy śnieżnej. W jakiej kondycji są więc oziminy - zboża i rzepak?

Na przełomie lutego i marca sprawdziliśmy, co słychać na polach.

Cała Polska

Rafał Romaniuk, agronom z firmy Dr Green przyznaje, że w tym momencie sytuacja na polach przedstawia się optymistycznie na terenie całej Polski. - *Łagodna zima pozwoliła na przezimowanie w dobrej kondycji zarówno rzepaku, jak i zbóż. Jeśli rzepak został posiany w terminie, to jego kondycja przedstawia się dobrze, choć już są przebarwienia wskazujące na brak fosforu i azotu - tłumaczy specjalista. Zwraca jednocześnie uwagę, że na rzepakach sianych w późniejszym terminie lub przesiewanych tych przebarwień jest stosunkowo mniej. Jest*

to spowodowane tym, że wegetacja jeszcze nie ruszyła.

Jeśli chodzi o kondycję zbóż, to te siane w terminie - według Rafała Romaniuka - wyglądają również dobrze. W zbożach sianych po terminie sytuacja przedstawia się jednak nieco inaczej niż w rzepakach. - *Nie są jeszcze dobrze rozkrzewione i w związku z tym warto się zastanowić nad wczesnym zabiegiem dokrzewiającym - mówi agronom. Zwraca przy tym uwagę na następującą rzecz: - W przeważającej części kraju wegetacja już ruszyła lub ruszy lada moment. Na chwilę obecną największym problemem są zastoiny wody na polach, które skutecznie uniemożliwiają jakikolwiek wjazd w pole.*

Co zrobić, aby wzmocnić oziminy? - *Jeśli chodzi o poprawienie kondycji roślin na polach, to zarówno w uprawie rzepaku, jak i zbóż można zastosować startowe nawożenie. Wysoka koncentracja składników pokarmowych, łatwa i szybka przyswajalność zadziała na rośliny odstresowująco po zimowym zatrzymaniu wegetacji. Nawozy Dr Green z formułą MikroActive™ i MakroActive™, zastosowane w odpowiednim terminie i zalecanej dawce, wpłyną na lepsze pobieranie i wykorzystanie makroelementów zawartych w glebie - radzi agronom.*

Śląsk

O ocenę stanu oziminy poprosiliśmy również Teresę Giel ze Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego - Oddział w Mikołowie. - *W tej chwili wszystko budzi się do życia. Na temat kondycji roślin coś więcej będzie więc można powiedzieć, jak pełniej ruszy wegetacja. Wówczas będzie można stwierdzić, czy mamy presję ze strony chorób i w jakich stopniu. Na ten moment mogą jednak powiedzieć, że przezimowanie zbóż jest dobre. Zima była dość łagodna dla roślin. Nie widzę, żeby powstały jakieś straty spowodowane wypadaniem roślin - twierdzi ekspertka. Zaznacza przy tym, że nie widać większej różnicy między zbożami wysianymi w terminie, a tymi z opóźnionych siewów. - Rolnicy do późniejszych siewów - po burakach czy kukurydzy - sięgnęli po odmiany zalecane do późnych siewów, a jesiń była*

Fot. Mateusz Grabowski, Dr Green

długa i dość ciepła, więc wegetacja trwała. Należy wspomnieć, że rolnicy ograniczyli stosowanie nawozów doglebowych jesienią ze względu na wysokie ceny oraz dostępność, może to być przyczyną niedożywienia roślin, zwłaszcza jeśli nie było analizy glebowej - uważa nasza rozmówczyni.

Dużo plantacji zbóż, jak wynika z obserwacji specjalistki z ŚODR-u, zostało odchwaszczonych w terminie jesiennym, bo pogoda sprzyjała stosowaniu środków ochrony roślin - Na wiosnę raczej tylko „poprawki”, dla tych co stosowali jesienią. Oczywiście przede wszystkim trzeba będzie zrobić lustrację pod kątem chwastów dwuliściennych i miotły zbożowej i wtedy podjąć decyzję o doborze preparatu do ochrony - mówi Teresa Giel.

Co z rzepakami? - Te wysiane później prezentują się lepiej od tych z wczesnego siewu, kiedy to mieliśmy do czynienia z zalaniem i zaskorupieniem gleby - kielkującym roślinom trudno było się bowiem wówczas przebić przez zasklepienia spowodowane wymienionymi czynnikami - wspomina nasza rozmówczyni. Podkreśla przy tym, że sama zima

- przebieg pogody w jej trakcie - nie poczyniła szkód związanych z wymarzeniem na plantacjach rzepaku.

Lubelszczyzna

O bieżącej sytuacji na polach mówi także Krzysztof Kurus, agronom z Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. - Jeśli chodzi o rzepaki, to wystąpił problem z zasiewami. Te były opóźnione. Wszystko przez niesprzyjające warunki. Przez to teraz na plantacjach nie jest idealnie. Za nami ciągną się problemy jeszcze z wrześniem. Sama zima jednak w rzepakach nie spowodowała większych szkód. Wprawdzie w grudniu wystąpiły skoki temperatur, nie były one jednak tak drastyczne, jak na początku roku 2016, kiedy część roślin wypadła - opowiada specjalista z LODR-u. Zwraca uwagę na to, że na rzepakach widać przebarwienia spowodowane brakiem m.in. fosforu czy azotu. - One są szczególnie widoczne na glebach słabszych czy gorzej wynawożonych, czy też bardziej zakwaszonych. Rośliny są zaczerwienione, niedokarmione

- zwraca uwagę Krzysztof Kurus.

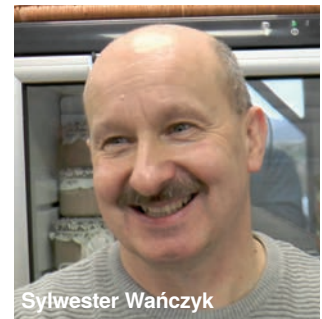
W przypadku zbóż, zdaniem agronoma z LODR-u, sytuacja jest dużo lepsza niż w przypadku rzepaków. - Siew zbóż odbył się w znacznie bardziej sprzyjających warunkach w tych optymalnych terminach. Gleba była na tyle przesuszona, że można ją było w miarę dobrze uprawić, a następnie zasiać. Te rośliny nie wyglądają źle. Żle nie wyglądają jednak też te rośliny z późniejszych siewów - po burakach

cukrowych, po kukurydzy. Wprawdzie nie są one dobrze rozkrzewione, ale dobrze przetrzymały - twierdzi Krzysztof Kurus. Na tym nie kończy. - W tym roku nie mamy takiego czynnika, który - jak w przypadku wspomnianych rzepaków, który teraz pokutuje, który, patrząc na rośliny z szerszej perspektywy, stanowi problem - zaznacza agronom z LODR-u. Z tego też względu kondycja zbóż jest dobra.

(mp)

Ekologiczne gospodarstwo roku 2021

Ekologiczne gospodarstwo Sylwestra Wańczyka w Krzeszowie na Dolnym Śląsku uznane zostało przez Ministerstwo Rolnictwa za najlepsze w swojej kategorii w Polsce w roku 2021.

Sylwester Wańczyk

Anna Malinowski: Gratulujemy serdecznie tak zaszczytnego wyróżnienia. Jak się z nim czujesz?

Sylwester Wańczyk: A dziękuję serdecznie! Jest to dla mnie rzeczywiście zaszczyt, ale szczerze mówiąc, uważam, że jest jeszcze dużo do poprawy w tym gospodarstwie. Wręcz bardzo dużo, natomiast fajnie, że ktoś dostrzegł, że między tym, co było tutaj, gdy zakładaliśmy gospodarstwo a tym jak wygląda ono teraz, jest kolosalna różnica.

A.M.: Rok temu nagraliśmy film w twoim gospodarstwie, który cieszy się do dzisiaj dużą oglądalnością. Opowiadałeś wtedy między innymi o historii tego, co zostało w tym roku nagrodzone. Jakie były kryteria konkursu?

S.W.: Wiele rzeczy było oceniane. Oprócz wielkości i ekologicznego sposobu prowadzenia gospodarstwa, patrzono na płodozmian, na obecność zwierząt (a zwłaszcza, że coraz mniej gospodarstw ma produkcję zwierzęcą), zwracano uwagę na fakt, że mamy staw, las, zadrzewienia między polami, no i na przetwórstwo, czyli na ekologiczne sery, jogurty i twarogi. Przetwórstwo to „Wańczykówka”

i oczywiście „Wańczykówka” nie jest gospodarstwem, ale wzięła swój początek z niego.

A.M.: Czy ta nagroda przekłada się na coś?

S.W.: Tak, mobilizuje mnie jeszcze bardziej do pracy. Cieszę się, że ekologia została zauważona również wśród moich znajomych. Koleżanki i koledzy, których znam jeszcze ze szkoły podstawowej, znajomi z wioski, sąsiedzi - wszyscy oni dzwonili i gratulowali. To jest bardzo mobilizujące, a zarazem przyjemne, gdy dzwonią i mówią, że są dumni z tego, że mnie znają.

A.M.: Znasz innych laureatów?

S.W.: Nie tylko poznałem, ale i już pojechaliśmy do nich w odwiedziny 200 kilometrów pod Ostrów Wielkopolski. Zajęli drugie miejsce i są wspaniali. Mają zaledwie 16 hektarów, ale do tego jeszcze zwierzęta m.in. świnię złotnicką i owce wielkopolskie, przetwórstwo, własną ubojnię kurczaków. Ugościli nas, nakarmili wyjątkowymi w smaku jajkami i pieczonymi kurczakami.

A.M.: Świątowaliście już waszą nagrodę rodzinnie?

S.W.: O tak! Od początku wiedzieliśmy, że wygramy, a było nią 10 tys. zł, przeznaczymy na wyjazd. Razem z żoną pojechaliśmy sobie do Kołobrzegu, czyli na drugi koniec Polski. Odpoczęliśmy sobie trochę. (śmiech)

— OGŁOSZENIE —

WIOSENNA

PROMOCJA

silosy
PŁASKODENNE
z blachy płaskiej

-10%

silosy
LEJOWE
typu KONSIL

-5%

54 282 88 00

www.bin.agro.pl

Nawożenie zbóż ozimych wiosną

Wybór nawozu azotowego, a właściwie formy azotu zawartej w nawozie i ustalenie odpowiedniej dawki, ma znaczący wpływ (zwłaszcza w ostatnim czasie, gdy ceny nawozów „oszałały”) na rozwój zbóż ozimych oraz przyszły plon. Jak sobie zatem z tym poradzić? Na jaką formę azotu w wiosennym nawożeniu zbóż ozimych postawić i dlaczego?

Racjonalne gospodarowanie azotem w tym sezonie nabrało jeszcze większego znaczenia niż w latach poprzednich. Wszystko przez horrendalne ceny nawozów. Nie bez znaczenia są również założenia Zielonego Ładu, mającego na celu ochronę środowiska.

PSZENICA OZIMA - ZARZĄDZANIE AZOTEM OPARTE NA ZASADZIE 4W

Tomasz Staniszewski, doradca regionalny ANWIL S.A zwraca uwagę na to, że zarządzanie azotem (N) w uprawie pszenicy

(ale także innych upraw rolniczych) powinno być oparte na zasadzie 4W, która sprowadza się do stosowania tego składnika we właściwej dawce, właściwym terminie, właściwej formie oraz właściwym miejscu. Wpływa to bowiem na zwiększenie jego efektywności oraz lepsze wykorzystanie.

Właściwa dawka azotu

Specjalista tłumaczy, że obliczając dawkę całkowitą azotu, mnożymy planowany plon ziarna pszenicy przez pobranie jednostkowe azotu, które przy uprawie intensywnych odmian pszenicy konsumpcyjnej wynosi

około 30 kg N na tonę, natomiast przy pszenicy paszowej około 24 kg N na tonę. - *Wczesną wiosną, przed zastosowaniem nawozów, dobrą praktyką rolniczą jest określenie w glebie ilości azotu mineralnego N_{min} ($N-NO_3 + N-NH_4$), co pozwala na korektę obliczonej dawki całkowitej azotu - zaznacza Tomasz Staniszewski.*

Właściwy termin nawożenia azotem

W większości obszarów naszego kraju, co podkreśla Tomasz Staniszewski, najlepszą praktyką jest nawożenie dzielone, czyli podział zaplanowanej całkowitej

ilości azotu na części i wysiew ich w fazach największego zapotrzebowania roślin. - *Dla pszenicy okresy największej wrażliwości na odżywienie azotem to faza krzewienia (BBCH 25-29), początek strzelania w źdźbło (BBCH 31-31) oraz koniec strzelania w źdźbło - kłoszenie (BBCH 37-51) - mówi ekspert. Zaznacza jednocześnie, że w systemie trzydawkowym, pierwsza wiosenna dawka stanowi ok. 50% całkowitego zapotrzebowania roślin na ten pierwiastek. Drugą dawkę azotu z kolei wysiewamy od końca krzewienia (faza BBCH 27-29) w pszenicach słabo rozkrzewionych, a do drugiego kolanka (faza BBCH 32) przy do-*

— OGŁOSZENIA —

DR GREEN

Propozycja wiosennego zabiegu w rzepaku ozimym

Wykonaj zabieg w fazie wzrostu pędu głównego.

1 PIERWSZY ZABIEG Co zyskujesz?

- ✓ Głęboki **system korzeniowy**
- ✓ Zwiększoną odporność rośliny na **niskie temperatury**
- ✓ Prawidłowe **wybarwienie liści**
- ✓ Większą **ilość pędów bocznych**

Polub nas na Facebooku i napisz na Messengerze, aby umówić się na **darmową ocenę przezimowania upraw!**

DR GREEN
RZEPAK
1 kg/ha

DR GREEN
START
1 kg/ha

DR GREEN
BOROWY
1 kg/ha

Suma wniesionych pierwiastków w g/ha

N	P ₂ O ₅	B	Fe	Mn	Zn	Cu	Mo	SO ₃	MgO
120	600	220	75	50	20	2	0,5	145	5

Suma mikroelementów	Suma makroelementów	Łącznie
367,5 g/ha	870,0 g/ha	1237,5 g/ha

Znajdziesz nas w punktach dystrybucji w całej Polsce lub złóż zamówienie telefonicznie: 32 712 11 02

ą. Jaki nawóz azotowy wybrać?

brym rozkrzewieniu pszenicy.
- Trzecią dawkę azotu, nazywaną potocznie „dawką na kłos”, uzależniamy od spodziewanego plonu ziarna i zazwyczaj w fazie krzewienia stosuje się od 0,6 do 1,2 kg N na 100 kg ziarna. Jest to również dawka poprawiająca jakość ziarna – ważna dla zbóż przeznaczenia konsumpcyjnego - wskazuje przedstawiciel ANWIL S.A.

Właściwa forma azotu w nawożeniu azotowym

Tomasz Staniszewski przypomina też o tym, że najczęściej stosowane mineralne nawozy azotowe zawierają azot w postaci formy azotanowej (NO_3^-), amonowej (NH_4^+) oraz amidowej ($-\text{NH}_2$).

- Azot azotanowy (NO_3^-) jest pobierany przez rośliny łatwo i z dużą szybkością. Forma ta jest wysoce

mobilna w glebie i szybko dociera do korzeni roślin. Azot amonowy (NH_4^+) jest pobierany przez rośliny wolniej. Dodatkowo naładowany jon wiąże się ze składnikami mineralnymi gleby i jest mniej mobilny niż jon azotanowy. Azot amidowy ($-\text{NH}_2$) zawarty jest w moczniku, który najpierw musi zostać zhydrolizowany do azotu amonowego (NH_4^+) przez enzymy gleby, co trwa od kilku dni do tygodnia zależnie od temperatury - tłumaczy specjalista.

W związku z powyższym, zdaniem Tomasza Staniszewskiego, właściwym kierunkiem jest sięganie po nawozy azotowe, zawierające bezpośredni - szybki dostęp do azotu. Takowe w swojej ofercie ma firma ANWIL. W sprzedaży posiada zarówno saletrę amonową, jak i dwa rodzaje saletrzaku: CANWIL z magnezem i CANWIL S z siarką, które z powodzeniem

mogą być stosowane w uprawach pszenicy ozimej oraz pozostałych głównych gatunkach uprawnych roślin.

- Cechą korzystną w przypadku saletrzaków CANWIL jest zawartość w nich magnezu, wapnia czy siarki. Składniki te poprawiają jakość i wielkość plonu pszenicy oraz wpływają korzystnie na efektywność wykorzystania azotu z nawozów - wylicza specjalista.

Właściwe miejsce aplikacji nawozu azotowego

Nie bez znaczenia w kwestii nawożenia pszenicy ozimej, na co także uwagę zwraca Tomasz Staniszewski, jest właściwe miejsce aplikacji nawozu azotowego. - W systemie gospodarowania opartym na rolnictwie precyzyjnym wykorzystujemy czujniki pozwa-

lające na bieżącą kontrolę wielkości nawożenia azotowego, a dzięki systemowi pozycjonowania GPS następuje podanie właściwej dawki w konkretnym obszarze pola, tak aby mógł on być optymalnie wykorzystany przez rośliny - mówi ekspert.

PODZIAŁ DAWEK AZOTU - OD CZEGO ZALEŻNY?

O strategii nawożenia azotem, jednak w kontekście zbóż ozimych, mówi dr inż. Tomasz Piotrowski z Działu Nawozów firmy Agrosimex. Także jest zwolennikiem dawek dzielonych. - Startowa dawka azotu dla zbóż ozimych zależy od: kondycji plantacji po zimie, bilansu azotowego oraz aktualnych warunków wilgotnościowych. Na plantacjach w dobrej kondycji, dawki zaczynają się od 30-40 kgN/ha, na plantacjach słabych osiągają nawet 80-100 kgN/ha - wskazuje

— OGŁOSZENIA —

DR GREEN

Propozycja wiosennego zabiegu w pszenicy ozimej

Wykonaj zabieg między fazą krzewienia, a strzelania w źdźbło.

1 PIERWSZY ZABIEG Co zyskujesz?

- ✓ Głęboki **system korzeniowy**
- ✓ Zwiększoną odporność rośliny na **niskie temperatury**
- ✓ Prawidłowe **wybarwienie liści**
- ✓ Większą **ilość pędów kłosonośnych**

Polub nas na Facebooku i napisz na Messengerze, aby umówić się na **darmową ocenę przezimowania upraw!**

DR GREEN **ZBOŻA** 2 kg/ha + DR GREEN **START** 1 kg/ha

Suma wniesionych pierwiastków w g/ha									
N	P ₂ O ₅	Mn	Fe	Cu	Zn	B	Mo	SO ₃	MgO
120	600	160	120	100	40	10	1	560	18
Suma mikroelementów			Suma makroelementów			Łącznie			
431,0 g/ha			1298,0 g/ha			1729,0 g/ha			

Znajdziesz nas w punktach dystrybucji w całej Polsce lub złóż zamówienie telefonicznie: 32 712 11 02

ekspert. Zaznacza przy tym, że drugą dawkę azotu stosujemy od końca fazy krzewienia do fazy strzelania w źdźbło. - Dawka azotu na hektar jest również zależna od stanu roślin oraz zakładanego plonu i wynosi od 40 do 90 kgN/ha - podkreśla specjalista. Co z trzecią dawką? - Jest ona stosowana w uprawach zbóż prowadzonych intensywnie pod kątem uzyskania wysokich parametrów jakościowych ziarna. Zazwyczaj aplikowana jest w okresie połowy maja w fazie liścia flagowego w ilości około 30 kgN/ha. Zasadność jej zastosowania należy przeanalizować w oparciu o warunki atmosferyczne, w szczególności o okresy deficytów wody - tłumaczy dr inż. Tomasz Piotrowski.

Ekspert z firmy Agrosimex do wiosennego nawożenia także rekomenduje saletrę amonową, zawierającą dwie formy azotu: azotanową (NO_3^-) oraz amonową (NH_4^+). - Aplikacja tego nawozu okazuje się najbardziej uniwersalną, ponieważ równomierne proporcje obu form zapewniają roślinie stały dostęp do azotu - uważa dr inż. Tomasz Piotrowski. Przyznaje jednak, że rolnicy coraz częściej sięgają po inne rozwiązania pokrycia zapotrzebowania rośliny na azot, jakim jest Rhizosum N plus. - Produkt ten oparty jest o nowy szczep wolno żyjących w glebie bakterii *Azotobacter salinestris*. Stosowanie *Rhizosum N plus* zmniejsza wydatki na nawożenie azotowe, nawet o około 300 zł/ha - twierdzi nasz rozmówca z firmy Agrosimex.

AZOT A GOSPODARKA O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

Monika Dardzińska, specjalista ds. marketingu w firmie Ontrade.pl z kolei zwraca uwagę na ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na nasze środowisko i racjonalnym wykorzystywaniu zasobów naturalnych, które są głównymi założeniami programu „Gospodarka o obiegu zamkniętym”. - Produkty uboczne czy odpady, które powinny być w obiegu tak długo, jak to możliwe mogą stać się świetnym źródłem związków azotu tak cennego dla roślin, który w głównym stopniu decyduje o jakości i wielkości plonu. Jednym z przykładów takiego działania jest wprowadzenie na rynek preparatu, jakim jest na-

wóz UFF, czyli frakcji tłuszczowej mocznika - tłumaczy ekspertka. Jest to produkt uboczny, który powstaje w procesie ekstrakcji kwasów tłuszczowych z ryb. Składa się on z 73% mocznika (33% N - w postaci amidowej, która jest szczególnie łatwo przyswajana przez rośliny), 22% estrów etylowych i 5% etanolu. - Mocznik ma formę krystaliczną i może być stosowany techniką rozlewu, rozsiewu czy oprysku grubokroplistego - zaznacza specjalistka. Należy używać go w celu uzupełnienia zawartości azotu w glebie lub w okresie pozbiorowym na słomę pozostawioną na polu w celu poprawy stosunku C:N. W Polsce oficjalnym dystrybutorem mocznika UFF jest firma z Krakowa - Ontrade.pl.

BAKTERIE WIĄŻĄCE AZOT

Paweł Talbierz z firmy Corteva Agiscience z kolei zwraca uwagę na to, że w dobie robienia oszczędności przy wysokich cenach nawozów trzeba szukać alternatyw, a tych dostarcza nauka. - Jednym z najnowszych jej osiągnięć jest wyizolowanie bakterii o wysokiej efektywności wiązania azotu z powietrza. Mówimy o prawdziwej innowacji, w postaci *Methylobacterium symbioticum*, które, w odróżnieniu od innych znanych bakterii wiążących azot z powietrza, zasiedlają nadziemne części roślin (liście, łodygi). Wiążą go w roślinie w formie azotu amonowego (wykorzystując kompleks nitrogenazy) - tłumaczy specjalista. Bakterie te, według przeprowadzonych doświadczeń, są w stanie związać co najmniej 30 kg azotu, niezależnie od poziomu nawożenia tym makroelementem. - Można znaleźć je w produktach BlueN i Utrisha N, które Corteva Agiscience wprowadza w 2022 roku na rynek w Polsce. Powyższe produkty mogą uzupełnić braki azotu wynikające z mniejszej jego dostępności w glebie, wynikającej m.in. z odczynu gleby niższego niż 6,0, mniejszej dostępności azotu z nawozów, np. w wyniku niewystarczającej wilgotności gleby, czy po prostu zredukowania dawki nawożenia - wyjaśnia Paweł Talbierz. Bakterie *M.symbioticum* powinny być aplikowane w temperaturze powietrza min. 10°C i max. 25°C na rosnące, niezestresowane rośliny

Fot. Adobe Stock

ny, najlepiej wieczorem, w nocy lub nad ranem - czyli przed lub w momencie otwierania przez rośliny aparatów szparkowych.

JAK ZWIĘKSZYĆ EFEKTYWNOŚĆ AZOTU

Firma TIMAC Agro Polska w tym sezonie rekomenduje gamę nawozów azotowych Sulfammo N-Process, które oprócz azotu zawierają kluczową do właściwego wykorzystania tego składnika siarkę, magnez oraz wapń. Posiadają one specjalistyczny kompleks, który chroni azot przed stratami niezależnie od warunków glebowych (azot chroniony), a także powoduje dużo szybsze pobieranie azotu przez rośliny i większe wbudowanie tego składnika w roślinę. - Zapewnia to jeszcze lepsze ograniczenie strat i pewność, że aplikowany nawóz w 100% jest

wykorzystany przez rośliny - tłumaczy Dariusz Mieszala z firmy TIMAC Agro Polska. Na tym nie kończy. - Natomiast dla klientów, którzy poszukują rozwiązania, które podniesie efektywność do tej pory stosowanego systemu nawożenia, polecamy gamę płynnych aktywatorów Fertiactyl. Jest to gama, w skład której wchodzi preparaty STARTER, RADICAL i RECORD - wyjaśnia specjalista. W zależności od tego, jakie potrzeby pokarmowe ma nasza plantacja, wybieramy jeden z preparatów. - W jednym przejeździe uzupełniamy niedobór składników pokarmowych oraz aplikujemy silny kompleks biostymulujący. Zabieg ten regeneruje plantację oraz aktywuje skuteczne pobieranie i przemianę azotu przez rośliny, zapewniając tym samym dużo lepsze wykorzystanie stosowanego nawożenia azotowego - tłumaczy Dariusz Mieszala.

(mp)

OD POKOLEŃ

WSPIERAMY POLSKIE ROLNICTWO

Chcesz nas
bliżej poznać?

Znajdź nas i polub na
facebook/ANWILSA

Czym wymieść miotłę z pola?

Miotła zbożowa - chwast ten należy do najgroźniejszych spośród konkurujących ze zbożami ozimymi. Jaką strategię zatem przyjmować przy jego zwalczaniu? Na jakie preparaty do wiosennego zwalczania tego chwastu postawić i dlaczego? Te pytania skierowaliśmy do czołowych przedstawicieli firm zajmujących produkcją/sprzedają środków ochrony roślin. Oto najnowsze rekomendacje w tym zakresie:

AGNIESZKA ŁUKAWSKA, marketing communication coordinator FMC Agro Polska

Powszechnie wiadomo, że miotła zbożowa jest trudnym chwastem do zwalczania. Dzięki swoim właściwościom adaptacyjnym znacząco utrudnia prowadzenie uprawy. W ofercie firmy FMC znajduje się produkt Foxtrot® 069 EW, który doskonale zwalcza miotłę zbożową oraz inne chwasty jednoliścienne w uprawie zbóż wiosną, nawet w ich późniejszych fazach rozwojowych.

Foxtrot® jest środkiem stosowanym nalistnie, działającym systemicznie, pobieranym przez zielone części roślin, a następnie przemieszczanym do miejsc oddziaływania, tj. do stożków wzrostu pędów i korzeni. Działa szybko, już po upływie 2-3 dni od zastosowania wzrost chwastów ulega zahamowaniu. Foxtrot® niszczy najskuteczniej chwasty jednoliścienne od fazy liścieni do fazy krzewienia, niezależnie od fazy rozwojowej rośliny uprawnej.

Środek można stosować w pszenicy ozimej i pszenżycie ozimym wiosną po ruszeniu wegetacji do końca fazy krzewienia w dawce 1,0-1,2 l/ha. Przy zastosowaniu z odpowiednim adiuwantem, dawkę produktu można obniżyć nawet do 0,5 l/ha.

Produkt charakteryzuje się elastycznością w doborze dawki. Wyższe dawki zalecane są do zwalczania chwastów znajdujących się w późniejszej fazie rozwojowej, w warunkach niesprzyjających wegetacji (np. w niskiej temperaturze, podczas suszy) oraz przy stosowaniu z innym herbicydem; niższą do zwalczania chwastów we wcześniejszych fazach rozwojowych (przed rozpoczęciem fazy krzewienia) oraz podczas stosowania produktu solo i przy wsparciu adiuwanta.

PAWEŁ TALBIERZ, specjalista ds. technologii upraw firmy Corteva Agriscience

Zwalczenie miotły zbożowej jest podstawowym zabiegiem na plantacjach zbóż, gdzie nie wykonano ochrony w terminie jesiennym. Wszystkie dostępne wiosną substancje czynne charakteryzują się działaniem nalistnym, stąd mając na uwadze zmienne w ostatnich latach warunki pogodowe w terminie wykonywania zabiegu, warto sięgnąć po sprawdzone rozwiązania. Do takich należą herbicydy zawierające substancję czynną piroksysulam, najskuteczniejszą molekułą spośród dostępnych na polskim rynku reprezentantów środków chwastobójczych o mechanizmie działania inhibitorów ALS (grupa 2 wg HRAC). Można ją znaleźć w takich preparatach jak Rexade Pak, Lancet Plus czy Nomad. Skutecznie zwalcza miotłę zbożową już od temperatury 5°C, pozwalając zachować plantację wyczyszczoną z miotły zbożowej. Co istotne, ta substancja czynna w powodzeniu jest stosowana także w zwalczaniu trudnych gatunków traw takich jak: życice czy wyczyniec (rejestracja produktu Nomad) oraz owsa głuchego (rejestracja herbicydu Rexade). Dużą przewagą produktów zawierających piroksysulam jest także zwalczanie chwastów dwuliściennych, dzięki czemu można zastosować kompleksowy zabieg zwalczający chwasty jedno- i dwuliścienne na polu (Rexade Pak, Lancet Plus).

PAWEŁ JĘDRZEJCZYK, manager regionu Agrii Polska

Niesprzyjające warunki pogodowe, późny siew wynikający z przeciągających się zbiorów przedplonu (kukurydza, buraki cukrowe) to tylko jedno z wielu powodów niewykonania zabiegu w terminie jesiennym. Przychodzi nam wtedy zmierzyć się z tym chwastem wiosną. Z pomocą przychodzą tutaj nasze produkty. Pierwszym z nich jest produkt Corello zarejestrowany w pszenicy ozimej, pszenżycie ozimym oraz życie. Środek zawiera znaną na rynku substancję czynną pyroksulam, wykazującą bardzo wysoką skuteczność przeciwko miotle zbożowej. Dodatkowym atutem produktu jest to, że zawiera w swoim składzie także florasulam. Pozwala to jednocześnie kontrolować chwasty dwuliścienne, takie jak m.in. mak polny, maruna bezwonna, tasznik pospolity czy gwiazdnica polna. Zaletą Corello jest również to, iż działa w bardzo szerokim zakresie temperatur, jest bezpieczny dla roślin następczych oraz posiada szerokie okno zastosowania. Należy jednak pamiętać, że w Polsce powszechne już jest występowanie form miotły zbożowej odpornej na mechanizm ALS. Sam w swojej prawie 11-letniej codziennej pracy w firmie Agrii Polska, na terenie powiatów pyrzyckiego oraz choszczeńskiego (zachodniopomorskie), nieraz spotkałem się z taką sytuacją u moich klientów. Należy wtedy sięgnąć po produkty o odmiennym mechanizmie działania. Doskonale sprawdzą się tutaj Fraxial 50 EC oraz Fantom 069 EW. Pierwszy z nich oparty o pinoksaden skutecznie eliminuje miotłę zbożową i inne chwasty jednoliścienne z pola, jest bezpieczny dla rośliny uprawnej, można go stosować również w późnych fazach rozwojowych. Dodatkowym atutem produktu jest to, że posiada rejestrację także w jęczmieniu ozimym i jarym, pszenżycie ozimym, życie i w pszenicy jarej.

Leander® COMPLEX Pak 2,5 ha

Leander® 750 EC 1 x 1 l, Poleposition® 300 EC 1 x 1 l

Tarcza chroniąca przed chorobami zbóż!

 FUNGICYD

NOWOŚĆ!

Wszystko,
czego potrzebujesz.

- ▶ skuteczny na choroby
- ▶ bezpieczny dla zbóż
- ▶ wysoki, jakościowy plon

® zarejestrowana nazwa Globachem NV: Poleposition. Zarejestrowana nazwa ADAMA Polska: Leander.

Ze środków ochrony roślin należy korzystać z zachowaniem bezpieczeństwa. Przed każdym użyciem przeczytaj informacje zamieszczone w etykiecie i informacje dotyczące produktu. Zwróć uwagę na zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia oraz przestrzegaj środków bezpieczeństwa zamieszczonych w etykiecie.

Pobierz
aplikację
Agro Porada

Dołącz
do nas

www.adama.com/polska

Ochrona kukurydzy przed chwastami

Jak chronić kukurydzę przed chwastami w dobie wdrażania założeń Europejskiego Zielonego Ładu? Czy dobrym rozwiązaniem - zarówno dla kieszeni, jak i dla środowiska - jest łączenie herbicydów z adiuwantami?

Zielony Ład to strategia Unii Europejskiej do 2050 r. Jej głównym celem jest ochrona środowiska z zachowaniem konkurencyjnej gospodarki, a także efektywne wykorzystanie zasobów po przejściu na czystą gospodarkę, przeciwdziałanie utracie bioróżnorodności oraz ograniczenie poziomu zanieczyszczeń. Filarem Zielonego Ładu jest: zagwarantowanie zdrowej i przystępnej cenowo żywności, wspieranie rolnictwa ekologicznego, zmniejszenie stosowania pestycydów chemicznych i związanych z nimi zanieczyszczeń oraz ograniczenie stosowania nawozów. Jak w to wszystko, jeśli chodzi o ochronę kukurydzy przed chwastami, wpisują się herbicydy w po-

łączeniu z adiuwantami (preparatami zwiększającymi skuteczność środków ochrony roślin)? W końcu w EZŁ chodzi o zmniejszenie stosowania ŚOR.

Żeby znaleźć odpowiedź na to pytanie, prześledziliśmy wyniki badań w tym zakresie na przestrzeni ostatnich lat.

(mp)

W artykule wykorzystano fragm. agron. 33(1) 2016, 30–37 „Wpływ dawki oraz terminu stosowania mieszaniny mezotrionu z nikosulfuronem i adiuwantami na efektywność odchwasczania kukurydzy”, acta sci. pol., agricultura 8(1) 2009, 17–26 „Ocena efektywności adiuwantów olejowego i mineralnego w mieszaninach herbicydów callisto 100 sc i maister 310 wg stosowanych w ochronie kukurydzy”

* Fragm. agron. 33(1) 2016, 30–37 „Wpływ dawki oraz terminu stosowania mieszaniny mezotrionu z nikosulfuronem i adiuwantami na efektywność odchwasczania kukurydzy”
**Acta sci. pol., agricultura 8 (1) 2009, 17–26 „Ocena efektywności adiuwantów olejowego i mineralnego w mieszaninach herbicydów callisto 100 sc i maister 310 wg stosowanych w ochronie kukurydzy”

MIESZANINA HERBICYDÓW MEZOTRION + NIKOSULFURON W OBNIŻONYCH DAWKACH Z ADIUWANTEM

W doświadczeniach polowych prowadzonych w latach 2010–2011 w Zakładzie Doświadczalno-Dydaktycznym w Brodach, należącym do Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, o których mowa w artykule* Roberta Idziaka i Zenona Woźnicy z Katedry Agronomii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu sprawdzano, jak mieszanina herbicydów mezotrionu + nikosulfuronu stosowana w obniżonych dawkach z dodatkiem adiuwantów może kontrolować zachwaszczenie w kukurydzy i wpływać na zwiększenie plonu ziarna, a także poprawę opłacalności zwalczania chwastów.

Doświadczenia prowadzono na glebie płowej zaliczanej do klasy bonitacyjnej III b-IV. Wzięto do nich kukurydze odmiany: P8000 (2010 r.) i P8100 (2011 r.). Wysiano je w III dekadzie kwietnia w ilości 80000 ziaren na 1 ha, na poletkach o powierzchni 12,5 m² (5 m × 2,5 m), obejmujących 4 rzędy roślin w rozstawie 70 cm. Przedplonem dla niej w 2010 r. stanowiła pszenica ozima, z kolei w 2011 r. - jęczmień jary. Nawożenie P i K w wysokości 60 kg/ha wykonano z kolei jesienią przed orką przedzimową. Azot w ilości 140 kg/ha-1 zastosowano natomiast dwukrotnie: przed siewem (80 kg/ha) i w fazie 2-3 liści kukurydzy (60 kg/ha).

W kukurydzy dominowały: komosa biała, rdestówka powojowata, fiołek polny, tasznik pospolity i chwastnica jednostronna.

Herbicyd zawierający mezotrion i nikosulfuron (Elumis 105 OD) we wspomnianych badaniach stosowano jednokrotnie w dawce zalecanej (75,0 + 30,0 g/ha) i w dawkach zredukowanych (56,25 + 22,5; 37,5 + 15,0 g/ha) bez lub z dodatkiem metylowanych estrów kwasów tłuszczowych z wbudowanym buforem pH (Atpolan BIO 80 EC) i saletrą amonową w fazie 3-5 liści kukurydzy oraz dwukrotnie, w dawkach dzielonych (37,5 + 15,0 i 18,5 + 7,5 g/ha) z adiuwantami - w fazie chwastów od liści do 1. pary liści, a następnie po kolejnych ich wschodach.

Skuteczność mieszaniny mezotrionu + nikosulfuronu stosowanej jednorazowo w zredukowanych dawkach w zalecanych terminach, w stosunku do komosy białej i tasznika polnego była wysoka, jednak niedostateczna w zwalczaniu: rdestówki powojowatej, fiołka polnego i chwastnicy jednostronnej. Z kolei dwukrotne stosowanie mieszaniny mezotrionu + nikosulfuronu w dawkach obniżonych w każdym zabiegu z adiuwantem zawierającym ester metylowy kwasów tłuszczowych i bufor pH oraz dodatkowo z saletrą amonową (1,0 l/ha + 2 kg/ha) zapewniało wysoką skuteczność chwastobójczą - powyżej 94%) i wysoką opłacalność odchwasczania.

„WPŁYW DAWKI ORAZ TERMINU STOSOWANIA MIESZANINY MEZOTRIONU Z NIKOSULFURONEM I ADIUWANTAMI NA EFEKTYWNOŚĆ ODCHWASCZANIA KUKURYDZY”

Kombinacje Treatments	Dawka na ha Rate per ha	Termin zabiegu Time of application	Skuteczność chwastobójcza – Weed control (%)									
			CHEAL		POLCO		VIOAR		CAPBP		ECHCG	
			2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
1 Kontrola Untreated (g·m ⁻²)	–	–	469	2871	313	156	163	27	628	8	28	84
2 Mezotrion + nikosulfuron	75 g + 30 g	A	100 a	99 a	99 a	89 ab	94 a	94 a	100 a	95 a	96 ab	87 abc
3 Mezotrion + nikosulfuron	56,25 g + 22,5 g	A	100 a	98 a	97 a	81 ab	72 b	89 a	100 a	94 a	72 bc	79 bc
4 Mezotrion + nikosulfuron	37,5 g + 15 g	A	100 a	80 b	80 bc	60 c	28 c	62 b	97 a	93 a	65 c	75 c
5 Mezotrion + nikosulfuron + MSO + AN	56,25 g + 22,5 g 1,0 l + 2,0 kg	A	100 a	99 a	98 a	95 ab	99 a	96 a	100 a	100 a	97 ab	87 abc
6 Mezotrion + nikosulfuron + MSO + AN	37,5 g + 15 g 1,0 l + 2,0 kg	A	100 a	99 a	71 c	75 bc	96 a	96 a	100 a	100 a	88 abc	92 ab
7 Mezotrion + nikosulfuron + MSO + AN	37,5 g + 15 g 1,0 l + 2,0 kg	BC	100 a	99 a	99 a	99 a	99 a	100 a	100 a	100 a	99 a	99 a
8 Mezotrion + nikosulfuron + MSO + AN	18,5 g + 7,5 g 1,0 l + 2,0 kg	BC	100 a	99 a	92 ab	86 ab	99 a	100 a	100 a	100 a	96 ab	97 a

Nazwy łacińskie: SETGL - *Setaria viridis* - włośnica zielona, ECHCG - *Echinochloa crus-galli* - chwastnica jednostronna, GERPU - *Geranium pusillum* - bodziszek drobny, CHEAL - *Chenopodium album* - komosa biała, VERPE - *Veronica persica* - przetacznik perski

Źródło: Fragm. Agron. 33(1) 2016, 30–37

ADIUWANTY W OCHRONIE PRZEDWSCHODOWEJ KUKURYDZY

Warto się także zapoznać z badaniami na temat ochrony przedwschodowej kukurydzy przed chwastami, które prowadziła firma Agromix Niepołomice wraz z Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa we Wrocławiu w 2019 r. Pod lupę wzięto wówczas adiuwant Atpolan Soil Maxx Premium i herbicyd Lumax 537,5 SE. W celu sprawdzenia adiuwantu celowo ograniczono dawkę herbicydu o 50%.

- **Efekty działania były widoczne szczególnie w suchym roku (2019).** Prowadzone badania dowiodły, że Atpolan Soil Maxx Premium, podnosił skuteczność herbicydu w każdym zabiegu. Wyniki doświadczeń zostały wdrożone do praktyki, z tym że dawka herbicydu Lumax 537,5 SE została podwyższona do 2,0-2,25 l/ha - informuje firma Agromix Niepołomice i zaznacza jednocześnie: - **O dawce herbicydu decyduwał rodzaj gleby - na glebach cięższych były stosowane wyższe dawki herbicydu. W doświadczeniach otrzymywano taki sam lub lepszy efekt zwalczania chwastów w stosunku do pełnej dawki herbicydu.**

WPŁYW ADIUWANTA ATPOLAN SOIL MAXX PREMIUM NA DZIAŁANIE HERBICYDU LUMAX 537,5 SE IUNG

Objekt	Dawka na 1 ha	Skuteczność chwastobójcza w %					
		SETGL	ECHCG	GERPU	CHEAL	BRSNX	VERPE
LUMAX 537,5 SE	3,5 l	86	80	96	90	90	98
LUMAX 537,5 SE	1,75 l	70	65	82	70	68	74
LUMAX 537,5 SE + Atpolan Soil Maxx Premium	1,75 l + 0,5 l	80	74	90	78	80	90

Źródło: <https://agromix.com.pl/>, Wrocław 2019.

Nazwy łacińskie: SETGL - *Setaria viridis* - włośnica zielona, ECHCG - *Echinochloa crus-galli* - chwastnica jednostronna, GERPU - *Geranium pusillum* - bodziszek drobny, CHEAL - *Chenopodium album* - komosa biała, VERPE - *Veronica persica* - przetacznik perski

MIESZANINA HERBICYDÓW Z ADIUWANTEM I RSM

Z kolei w doświadczeniu połowym prowadzonym w latach 2005-2007 w Zakładzie Dydaktyczno-Doświadczalnym w Brodach, należącym do Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, o którym mowa w kolejnym artykule** autorstwa Roberta Idziaka i Zenona Woźnicy z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oceniano wpływ herbicydów Callisto 100 SC (mezotriol) i Maister 310 WG (foramsulfuron + jodosulfuron) stosowanych z adiuwantem opartym o ester metylowy oleju rzepakowego i nawozem mineralnym (RSM) na efektywność zwalczania chwastów i plon kolb kukurydzy odmiany Fido.

Callisto 100 SC i Maister 310 WG stosowano w dawkach zalecanych, odpowiednio: 1,5 dm³/ha i 150 g/ha bez dodatku adiuwantów, a także w dawkach obniżonych do 0,75 i 0,50 dm³/ha oraz 75 i 50 g/ha z dodatkami 1,5 dm³/ha adiuwantu (ester metylowy oleju rzepakowego) i nawozu mineralnego RSM (roztwór saletrzano-mocznikowy) w dawce 2, 4 i 8 dm³/ha.

Doświadczenia zlokalizowano na glebach płowych, klasy III b i IV b, o pH na poziomie 6,0-6,2 i zawartości substancji organicznej w granicach 1,50-1,53%. Założono je w układzie bloków zrandomizowanych (losowych) kompletnych, w czterech powtórzeniach. Powierzchnia, jaką zajmowały poletka, to 25 m² (2,5 x 10 m).

Obejmowały one cztery rzędy roślin kukurydzy. Nasiona kukurydzy umieszczono przy użyciu siewnika punktowego na głębokości 4 cm, w odległości w rzędzie ok. 19 cm, w rozstawie rzędów co 70 cm. Poziom nawożenia mineralnego z kolei zależały od zawartości składników pokarmowych w glebie i kształtowały się na poziomie: 140 kg N/ha, 60 kg P/ha, 60 kg K/ha w 2005 r. i 2006 r. oraz 140 kg N/ha, 50 kg P/ha i 75 kg K/ha w 2007 r.

Herbicydy Callisto 100 SC i Maister 310 WG stosowane w dawkach zalecanych zwalczały komosę białą w przeszło 90%, chwastnicę jednostronną w ok. 60%, a chwasty ogółem odpowiednio w 89 i 93%.

W trakcie trzyletnich badań, na co uwagę zwrócili Robert Idziak i Zenon Woźnica, nie obserwowano uszkodzeń roślin kukurydzy przez herbicydy stosowane zarówno w dawkach pełnych, jak i obniżonych z dodatkiem adiuwantu olejowego i płynnego nawozu saletrzano-mocznikowego. Stwierdzono jednocześnie wyższe plony kolb, liczb roślin oraz mas 1000 ziaren kukurydzy na obiektach chronionych chemicznie w porównaniu z poletkiem kontrolnym, jednak bez istotnego zróżnicowania pomiędzy obiektami badawczymi.

„OCENA EFEKTYWNOŚCI ADIUWANTÓW OLEJOWEGO I MINERALNEGO W MIESZANINACH HERBICYDÓW CALLISTO 100 SC I MAISTER 310 WG STOSOWANYCH W OCHRONIE KUKURYDZY”

Kombinacje - Treatments	Dawka na ha Rate per ha	Masa 1000 ziaren 1000 grain weight g	Liczba roślin szt.-m ² Number of plants no-m ²	Plon kolb Yield of cobs t-ha ⁻¹
Kontrola - Control	-	282	4	2,67
Callisto 100 SC	1,5 dm ³	328	6	9,76
Maister 310 WG + Actirob 842 EC 150 g + 1,5 dm ³		322	6	9,75
Callisto 100 SC + Maister 310 WG 0,75 dm ³ + 75 g + Actirob 842 EC + 1,5 dm ³		327	6	10,1
Callisto 100 SC + Maister 310 WG 0,75 + 75 g + Actirob 842 EC + RSM + 1,5 dm ³ + 2 dm ³		313	6	9,72
Callisto 100 SC + Maister 310 WG 0,75 dm ³ + 75 g + Actirob 842 EC + RSM + 1,5 dm ³ + 4 dm ³		325	6	10,6
Callisto 100 SC + Maister 310 WG 0,75 dm ³ + 75 g + Actirob 842 EC + RSM + 1,5 dm ³ + 8 dm ³		330	6	10,4
Callisto 100 SC + Maister 310 WG 0,5 dm ³ + 50 g + Actirob 842 EC + 1,5 dm ³		324	6	9,84
Callisto 100 SC + Maister 310 WG 0,5 dm ³ + 50 g + Actirob 842 EC + RSM + 1,5 dm ³ + 2 dm ³		314	6	9,29
Callisto 100 SC + Maister 310 WG 0,5 dm ³ + 50 g + Actirob 842 EC + RSM + 1,5 dm ³ + 4 dm ³		321	6	9,88
Callisto 100 SC + Maister 310 WG 0,5 dm ³ + 50 g + Actirob 842 EC + RSM + 1,5 dm ³ + 8 dm ³		321	7	10,3

Nazwy łacińskie: SETGL - *Setaria viridis* - włośnica zielona, ECHCG - *Echinochloa crus-galli* - chwastnica jednostronna, GERPU - *Geranium pusillum* - bodziszek drobny, CHEAL - *Chenopodium album* - komosa biała, VERPE - *Veronica persica* - przetacznik perski

Źródło: *Acta Sci. Pol., Agricultura* 8(1) 2009, 17-26

KR5 końcówka rozlewową do bezpiecznej aplikacji nawozów płynnych

- emituje ekstremalnie grube krople
- pasują do wszystkich modeli opryskiwaczy
- brak samooprysku belki
- równomierny rozkład nawozu

EŻK TWIN dwustrumieniowy rozpylacz eżektorowy

- odporność na wiatr do 6 m/s
- emituje krople średnie, grube i bardzo grube
- dwa strumienie zapewniają idealne prokrycie roślin i wysoką skuteczność chemiczną

NOWOŚĆ

Darmowa aplikacja MMAT
Pobierz już dzisiaj

MMAT Agro Technology
Tel +48 65 527 15 20
Tel +48 695 656 676
www.mmat.pl

Skoczylasowie z Węglina na Lubelszczyźnie

Angażują się w sprawy wsi

Marcin Skoczylas wraz z żoną Jolantą z Węglina (pow. kraśnicki, woj. lubelskie) prowadzą gospodarstwo rolne specjalizujące się w produkcji roślinnej. W strukturze zasiewów przeważa pszenica ozima. Gospodarze korzystają ze środków unijnych na zakup sprzętu rolniczego i powiększanie obszaru gospodarstwa. Są aktywnymi działaczami społecznymi swojej wsi i gminy.

Pan Marcin rolnictwem pasjonuje się od dziecka. W latach sześćdziesiątych ubiegłego wieku jego babcia Kazimiera Martyna posiadała niewielkie, bo zajmujące powierzchnię 2,3 ha, gospodarstwo rolne. Na gospodarstwie tym została Halina Martyna, która wyszła za mąż za Janusza Skoczylasa. Razem gospodarowali już na obszarze ponad 8 ha gruntów rolnych, gdyż pan Janusz miał swoje 6 ha. W latach osiemdziesiątych każdego roku utrzymywali z reguły 6 krów dojnych, sprzedając mleko do OSM Stalowa Wola. Było też kilka świń i kilkanaście kur. Pan Marcin z żoną Jolantą przejęli gospodarstwo rolne od jego rodziców w 2010 roku. Zaczęli stopniowo dokupywać ziemię od rolników ze wsi, którym nie opłacało się dalej gospodarować na mocno rozdrobnionych i wąskich działkach rolnych. Zrezygnowali z produkcji zwierzęcej. W gospodarstwie utrzymywane jest tylko niewielkie stadko kur. Dawna obora jest teraz budynkiem gospodarczym, przydaje się

Rafał, Adam, Marcin i Jolanta Skoczylas w budynku gospodarczym, w którym przechowywane są maszyny i narzędzia rolnicze

bardzo na składowanie różnych rzeczy. W stodole przechowywane jest ziarno zbóż i sprzęt rolniczy. Wszędzie panuje ład

i porządek. Na przechowywanie kombajnu i ciągników niedawno została wybudowana metalowa hala. Przy stodole powstaje ko-

lejne pomieszczenie na narzędzia i sprzęt rolniczy. Obecnie w ich wsi, gdzie przed laty było około stu gospodarstw rolnych,

— OGŁOSZENIE —

INNOWACJE DLA PRZYSZŁOŚCI

**BRONA CHWASTOWNIK Z INNOWACYJNYM SYSTEMEM SPRĘŻYN
LIDER MECHANICZNEGO ODCHWASZCZANIA - SKUTECZNOŚĆ W ZGODZIE Z NATURĄ**

APV POLSKA / +48 59 841 41 93 / biuro@apv-polska.pl / www.apv-polska.pl

AMBITION. PASSION. VISION.

nadal gospodaruje tylko kilku właścicieli.

- Kiedyś praca na wsi była ciężka, ale dawało to satysfakcję i opłacalność ekonomiczną ludziom. Kosiliśmy zboża kosą, składając je na garście lub w snopki i mendle. Kiedyś z babcią kijami przewracaliśmy garście zbóż zmoknięte po opadach deszczu. Na początku lat osiemdziesiątych ubiegłego stulecia w gospodarstwie pojawił się pierwszy ciągnik Ursus C-330, zaraz do niego dokupiona była konna kosiarka. To już był postęp, chociaż zboże nadal kładło się na garście i wiązało w snopy. Potem został kupiony używany ciągnik Ferguson wraz ze snopowiązałką. To była wielka wygoda. Przychodzili do nas z prośbą sąsiedzi i kosiliśmy zboża rolnikom z połowy wsi - wspominam dawne czasy Marcin Skoczylas. Kombajn w gospodarstwie Skoczylasów pojawił się w 1998 roku. Był to mały kombajn Claas, o szerokości hedera wynoszącej 2 metry, kupili go jeszcze rodzice pana Marcina, kiedy on był w wojsku.

Marcin Skoczylas w 1997 roku ukończył 3-letnią szkołę

mechanizacji rolnictwa w Wólce Gościeradowskiej. Już wtedy przejawiał wielkie zamiłowanie do prac polowych. Szkoła posiadała własne pola i ciągniki. On, będąc uczniem, w sezonie prac w polu przez cały tydzień jeździł ciągnikiem MTZ 82, pracował w gospodarstwie przyszkolnym, jednocześnie będąc zwolnionym z innych zajęć szkolnych. Pan Marcin obecnie zajmuje się tylko prowadzeniem gospodarstwa rolnego, jego żona Jolanta pracuje jako opiekun medyczny i oczywiście pomaga w wolnym czasie w wielu czynnościach. W gospodarstwie pomagają też rodzice pana Marcina.

Korzystając ze środków unijnych, z programu restrukturyzacja gospodarstw rolnych, właściciele gospodarstwa nabyli głębosz, zestaw uprawowosiewny, rozsiewacz i inny sprzęt. W roku 2009 został zakupiony używany kombajn zbożowy Bizon. Wcześniej wykorzystywali kombajn New Holland, jednak z nim ciągle były kłopoty. Często ulegał awariom, z częściami

zamiennymi były problemy. -Tradycyjny Bizon przechodzi drugą młodość, w żniwa jest niezawodny. Obrobi pola w naszym gospodarstwie i jeszcze innym gospodarzom pomoże. Jak coś się popsuje, to z częściami zamiennymi nie ma problemów. Teraz w okresie zimowym dokonuję przeglądu kombajnu i już szykuję go do sezonu żniwnego - mówi pan Marcin. Podobnie postępuje z ciągnikami rolniczymi. W styczniu i lutym przygotowuje je do wiosennych prac polowych. W gospodarstwie na stanie jest Ferguson, Zetor o mocy 70 KM oraz Case o mocy 90 KM.

W strukturze zasiewów gospodarstwa przeważa pszenica ozima, jesienią zasiana na obszarze 10 ha. Są uprawiane odmiany ościste. Dają one nisze plony, ale ich uprawa jest koniecznością, bo co roku uprawy bardzo niszczą dziki. Pszenica w korzystne lata plonuje na poziomie 7 ton z ha. Każdego roku groch zajmuje obszar 6-7 ha, jest on uprawiany ze względu na korzystny płodozmian. Ale tu też jest problem z dzikami i jeleniami. Potrafiły

tak zniszczyć uprawy, że z 7 ha grochu udało się zebrać tylko około 2 tony ziarna. W tym roku pan Marcin zamierza spróbować uprawiać soję. W ubiegłym sezonie w gospodarstwie na obszarze 2 ha był zasiany jęczmień jary, ale w tych okolicach plonuje słabo. Dlatego gospodarz jesienią eksperymentalnie zasiał 1 ha jęczmienia ozimego, by spróbować, jak plonuje. Gryka uprawiana jest na obszarze 8-10 ha. W roku ubiegłym plony kształtowały się na poziomie 1,8 tony z ha. Były niektóre lata, gdzie udało się zebrać nawet 3 tony z ha. Ze zbytem nasion nie ma problemów, bo zawsze kupują je wytwórnie kasz z okolic Janowa Lubelskiego. Pan Marcin podkreśla, że wbrew powszechnym opiniom gryka też wymaga racjonalnego nawożenia. Wtedy potrafi korzystnie zaplonować. Ziemiaki uprawiane są na areale 0,30 ha, jest też trochę owsa głuchego dla kur.

W uznaniu osiągnięć w pracy na roli podczas ostatnich dożynek powiatowych starosta kraśnicki Andrzej Rolla wręczył

— OGŁOSZENIE —

biox-m®

Nie daj kielkom żadnej szansy

100% BIO

Zastosowanie w uprawach ekologicznych i konwencjonalnych

Produkt naturalny na bazie ekstraktu oleju z mięty zielonej

Zastosowanie we wszystkich rodzajach magazynów z wymuszoną wentylacją

Zastosowanie preparatu prewencyjne oraz interwencyjne – na już porośnięte kielki

Andermatt

Tak działa biox-m®

ZOBACZ FILM ▶▶▶

Andermatt Polska sp. z o.o. • Garbary 56 • 61-758 Poznań
 Telefon +48 606 347 330 • info@andermatt.pl • andermatt.pl
 Chętnie udzielimy Państwu porady • Zadzwoń do nas

Korzystanie ze środków ochrony roślin wymaga zachowania wzmożonej ostrożności i stosowania wymaganych przepisów. Zanim zaczniesz używać preparatu zapoznaj się dokładnie z treścią etykiety: zasadami bezpiecznego stosowania, piktogramami ostrzegawczymi oraz środkami ochrony indywidualnej. W przypadku wątpliwości skontaktuj się z producentem.

Kochamy ziemniaki!

LILLY – Bulwy okrągło-owalne o płytkich oczkach, niezwykle gładkiej żółtej skórce i intensywnie żółtym miąższu. Odmianę charakteryzuje bardzo wysoki udział plonu handlowego w plonie ogólnym. Lilly wyróżnia się wspaniałym smakiem, typ kulinarny B. Nie ciemnieje po ugotowaniu. Odmiana wysoko odporna na parcha, zarzęz ziemniaka, alternariozę, a także na wady miąższu, takie jak pustowatość i rdzawą plamistość. Niskie wymagania glebowe.

QUEEN ANNE – Bulwy owalne o bardzo gładkiej, jasnożółtej skórce, płytkich oczkach i żółtym miąższu. Queen Anne wyróżnia bardzo wysoki udział plonu handlowego w plonie brutto. Odmiana świetnie się przechowuje zachowując jednocześnie wybitne walory smakowe. Odznacza się wysoką odpornością na parcha, a także na infekcje wirusowe, rizoktoniozę, plamistość miąższu i choroby grzybowe. Typ kulinarny B. Wymagania glebowe średnie do niskich.

LEA – Wczesna odmiana ziemniaków jadalnych w typie kulinarnym AB. Bulwy podłużno-owalne o gładkiej, żółtej skórce i miąższu. Dzięki niskim wymaganiom i dużej odporności, wykorzystywana jest w uprawie ekologicznej oraz na wczesny zbiór. Wysokie walory smakowe oraz wysoka jakość plonu handlowego zaliczają odmianę do klasy premium.

Solana Polska Sp. z o. o. tel. 46 838 81 70
Zduny 25 k/Łowicza solana@solanapolska.pl
99-440 Zduny www.solanapolska.pl

kom. +48 604-249-976 kom. +48 535-682-430
kom. +48 606-407-918 kom. +48 606-776-651
kom. +48 602-620-458

Od lewej: Rafał, Marcin, Adam i Jolanta Skoczylas przy ciągniku w nowej metalowej hali na przechowywanie maszyn rolniczych

panu Marcinowi dyplom i nagrodę rzeczową ufundowaną przez Lubelską Izbę Rolniczą. W 2020 roku podczas dożynek gminnych w Węglinie pan Marcin był starostą dożynek.

Jolanta i Marcin Skoczylasowie od lat bardzo mocno angażują się w sprawy społeczne swojej wsi. Pan Marcin od ostatnich wyborów pełni funkcję sołtysa Węglina, malowniczej wsi położonej po obu stronach drogi wojewódzkiej nr 855 Olbięcina - Stalowa Wola. Mieszkańcy zaproponowali mu sołtysowanie, żona poparła i stało się. W takiej wsi warto być sołtysiem, bo bardzo dobrze układa się współpraca z władzami gminy. Wójt gminy Trzydnik Duży Krzysztof Serafin pełni swoją funkcję pierwszą kadencję, ale już zrealizował wiele pilnych potrzeb mieszkańców. - *Został położony asfalt na drodze powiatowej z dofinansowaniem Funduszu Dróg Samorządowych, wykonane zatoki i wiaty przystankowe, utwardzenie kamieniem dróg polnych, będzie remont naszej remizy OSP - dodaje pan Marcin. Z funduszu sołeckiego zakupili już bramę garażową, kuchnię gastronomiczną, szafę do remontowanej remizy strażackiej. Działalność w organizacji strażackiej to też wielka pasja państwa Skoczylasów. Do momentu zebrania sprawozdawczo-wyborczego w jednostce OSP w 2021 roku pan Marcin pełnił w zarządzie funkcję naczelnika, na zebraniu przejął funkcję skarbnika, jest też kierowcą samochodu pożarniczego. Jego żona Jolanta została wybrana prezesem OSP w Węglinie. Remont strażnicy wart jest około 1 mln zł. Będzie wykonany do końca bieżącego roku. Pan Marcin i jego koledzy*

druhowie strażacy mają nadzieję, że niedługo uda im się pozyskać nowoczesny samochód strażacki średniej klasy, gdyż do tej pory mają na stanie wysłużonego już Żuka.

Pani Jolanta od lat działa też w miejscowym KGW. Szczególnie mocno się ono zaangażowało po 2018 roku. Kobiety skorzystały z możliwości jakie im dała ustawa o KGW i zarejestrowały się w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, otrzymując pomoc finansową na swoją działalność. Przy KGW działa zespół ludowy, który bierze udział w różnych przeglądach i konkursach twórczości artystycznej. W zespole jest trzech panów grających na: akordeonie, bębenku i trąbce oraz siedem śpiewających pań.

Gospodarze, chociaż są jeszcze młodzi, nie muszą martwić się o następcę ich prężnie funkcjonującego gospodarstwa. 18-letni syn Rafał uczy się w Technikum Rolniczym w Potoczku. Ta bardzo dobrze funkcjonująca placówka oświatowa doskonale przygotowuje swoich absolwentów do zawodu rolnika. Uczniowie wiedzę praktyczną zdobywają w gospodarstwie przyszkolnym oraz na praktykach zagranicznych, ostatnio w Grecji, będą też we Włoszech. Młodszy syn Adam jest uczniem piątej klasy podstawówki i już ma zamiłowanie do zawodu kucharza. Chce się uczyć gry na gitarze, aktywnie współpracuje z gminnym ośrodkiem kultury, biorąc udział w różnych konkursach i eliminacjach. Otrzymał stypendium wójta gminy dla najlepszego ucznia.

Andrzej Wojtan

Jęczmień jary - jak wybrać najlepszą odmianę?

Dobór właściwej odmiany jęczmienia jarego to jeden z pierwszych kroków do sukcesu w uprawie tego gatunku.

TEKST ■ Marianna Kula

Joanna Szarzyńska, specjalistka z Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin w Słupi Wielkiej podkreśla, że wybór odpowiedniej odmiany to bardzo istotna decyzja, z którą powinien zmierzyć się każdy, kto chce w pełni wykorzystać walory jęczmienia jarego i uzyskać wysoki plon. - Dlatego przed decyzją o wyborze i zakupie nasion dobrze jest zapoznać się z ofertą rynku i przeprowadzić analizę oferowanych odmian. Na rynku znaleźć można szereg odmian zarówno polskich, jak i zagranicznych, jednak nie wszystkie zostały przebadane w naszych warunkach klimatyczno-glebowych - zaznacza ekspertka. Tłumaczy przy tym, że w Polsce sprawdzeniem i rejestracją odmian zajmuje się COBORU, w którym każdego roku przeprowadza się badania nowych odmian, a najlepsze wpisywane są do Krajowego rejestru. - Dodatkowo odmiany po zarejestrowaniu nadal badane są w ramach Po-rejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego. Doświadczenia z jęczmieniem jarym prowadzone są na dwóch poziomach agrotechniki: przeciętnym - a₁ i wysokim - a₂. Wysoki poziom agrotechniki

wyróżnia się zwiększonym nawożeniem azotowym o 40 kg/ha w stosunku do przeciętnego, stosowaniem dolistnych preparatów wieloskładnikowych, ochroną przed wyleganiem i chorobami - wyjaśnia Joanna Szarzyńska. W 2021 r. w ramach PDO badano 57 odmian jęczmienia jarego w 55 punktach doświadczalnych na terenie całego kraju. - Otrzymujemy zarówno średnie wyniki plonowania odmian dla kraju, jak i dla poszczególnych regionów, co daje dobry obraz zachowania się odmian w naszych warunkach klimatyczno-glebowych - tłumaczy specjalistka.

Plenność i kierunek uprawy

Na co należy zwrócić uwagę, wybierając odmianę do siewu? Zdaniem Joanny Szarzyńskiej, przede wszystkim na jej potencjał plonowania. - W roku 2021 jęczmień jary użył średnio 64 dt z ha na przeciętnym poziomie agrotechniki i 72,4 dt z ha na poziomie wysokim. Plony były niższe niż w roku 2020, ale wyższe niż w roku 2019. Odmianami wzorcowymi z kolei w minionym sezonie były: Avatar, RGT Planet, Rekrut i KWS Jessie - opisuje ekspertka.

WIOSENNA OFERTA 2022

JĘCZMIEN JARY

Feedway NOWOŚĆ **Nº1***

- *Nr 1 w reprodukcji w Polsce
- rekordowa plenność
- dobra zdrowotność i b. dobra szytność
- grube ziarno o dobrym wyrównaniu
- możliwość uprawy na glebach słabszych

Raptus NOWOŚĆ

- wysoki plon
- dobra szytność i odporność na oblamywanie kłosów
- bardzo dobra odporność na choroby
- do średnio intensywnej i intensywnej technologii uprawy

PSZENICA JARA

Telimena NOWOŚĆ **Nº1***

- grupa E/A
- bardzo wczesna
- *Nr 1 w MTZ, nadzwyczajnie grube ziarno
- wysoka odporność na choroby
- na gleby słabsze i do mieszanek zbożowych
- odmiana przewodkowa

OWIES

Figaro NOWOŚĆ **Nº1***

- *Nr 1 w odporności na suszę
- wysokie i stabilne plonowanie
- grube ziarno o dużej gęstości
- bardzo dobra zdrowotność
- przydatny do mieszanek zbożowych

GROCH

NEMO NOWOŚĆ

- groch wąsolistny, białokwiatowy, ogólnoużytkowy
- wysoki plon nasion (108% wzorca w latach 2017-2019) oraz wysoki plon białka
- wysoka odporność na pęknięcie strąków i osypywanie się nasion

PRZEDSTAWICIELE
REGIONALNI

www.danko.pl

/dankohodowlaroslin/

Bartosz Pochyński
tel. 601 400 864

Grzegorz Magdziak
tel. 669 767 757

dr Adam Gień
tel. 601 542 324

Specjalistka zwraca także uwagę na kierunek uprawy. - *Na cele paszowe można uprawiać wszystkie odmiany, a głównym kryterium wyboru powinien być stabilny i wysoki plon ziarna oraz odporność na choroby i wyleganie* - uważa nasza rozmówczyni. Jeśli chodzi o jęczmień na cele spożywcze, w tym głównie dla przemysłu browarniczego, bardzo istotne jest to, aby w parze z plennością szła również jakość ziarna. - *Przy wyborze odmian jęczmienia na cele browarne, należy pamiętać o kontrakcji odmian, gdyż słodownie skupują tylko wybrane przez siebie, wcześniej zakontraktowane odmiany, o odpowiednich parametrach technologicznych* - podkreśla Joanna Szarzyńska. - *Jęczmień jest też niezastąpiony do różnego rodzaju mieszanek, głównie zbożowych i zbożowo-strączkowych* - dodaje.

Odporność na choroby

Przy wyborze odmian w drugiej kolejności należy zwrócić uwagę na ich odporność na czynniki chorobotwórcze. Jęczmień jary należy bowiem, o czym przypomina specjalistka z COBORU, do gatunków, które są bardziej podatne na porażenie przez patogeny, szczególnie na: mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość. - *W ostatnim roku najczęściej na jęczmieniu występowała plamistość siatkowa i rdza jęczmienia* - wylicza ekspertka. Zwraca przy tym uwagę na następującą sprawę: - *Odporność na choroby w dużym stopniu warunkowana jest odmianowo, jednak wpływ na nią mają również warunki zewnętrzne tj.: pogoda i środowisko*.

Odporność na wyleganie

Ważną cechą jest również odporność na wyleganie. - *Wśród zbóż jęczmień charakteryzuje się mniejszą odpornością na wyleganie, ze względu*

na delikatną budowę źdźbła. Szczególnie mocno narażony jest na wyleganie przy wysokim poziomie nawożenia azotowego. Tym bardziej należy więc wybierać odmiany o sprawdzonej odporności na wyleganie i bardziej sztywnej słomie - zaznacza Joanna Szarzyńska.

Rejon uprawy

Przeprowadzając wnikliwą analizę oferowanych odmian, należy też uwzględnić rejon (gdzie będzie ona zasiana) oraz warunki glebowo-klimatyczne. W tym celu warto zapoznać się z „Listą zalecanych do uprawy odmian na obszarze województwa”. - *Lista ta stworzona jest co roku na podstawie wyników PDO przez ekspertów i we współpracy z samorządami wojewódzkimi, izbami rolniczymi oraz innymi podmiotami zainteresowanymi wdrażaniem postępu biologicznego w rolnictwie. Wyszczególnione są tu*

odmiany, które uzyskały najlepsze wyniki plonowania w danym województwie - mówi specjalistka. Zaznacza jednocześnie, że jest to bardzo ważne ze względu na różnorodność glebową i klimatyczną w naszym kraju. Nie każda odmiana bowiem będzie tak samo plonować w całym kraju. - *Warto zwrócić na to uwagę, bo w skrajnych przypadkach różnice między rejonami dla jednej odmiany mogą sięgać nawet kilku ton z hektara* - uczula nasza rozmówczyni.

Kwalifikowany materiał siewny

Aby dobrze wykorzystać postęp, jaki dają nam nowe odmiany, należy stosować kwalifikowany materiał siewny. - *Daje to wiele korzyści: pozwala uzyskać wyższe plony i ograniczyć koszty uprawy* - wylicza ekspertka. - *A odpowiednio dobrana odmiana gwarantuje wysokie plony i odpowiednie parametry jakościowe* - dopowiada.

WIZYTÓWKA UPRAWOWA

Płaskodenne silosy

Flagowymi produktami firmy BIN są silosy płaskodenne z blachy płaskiej NBIN o ładowności od 10 do 1744 ton. W Polsce najczęściej sprzedaje się tych o ładowności 100 ton. Z kolei rolnicy z Litwy, Łotwy, Czech, Ukrainy i Danii, a więc z głównych kierunków eksportowych spółki, szukają silosów o dużych ładownościach, a pod tym kątem silosy płaskodenne z blachy falistej są niezastąpione. Ładowność silosów falistych FBIN sięga nawet 5000 ton. Obydwa rodzaje silosów można doposażyć w urządzenia do załadunku i rozładunku oraz środki aktywnej wentylacji. BIN w swojej ofercie posiada również urządzenia do wyposażenia paszarni, wiaty rolnicze, suszarnie podłogowe i zbiorniki retencyjne na wodę o pojemnościach 22-356 m³.

Produkt poleca firma BIN

Nemo - groch siewny

Odmiana ogólnoużytkowa, wąsolistna, o białych kwiatach. Idealny na cele konsumpcyjne (jasna mąka i łatwe rozgotowywanie) i paszę. Rekordowo wysoki poziom plonowania - 104% wzorca, 4,4 tony z ha w 2021 roku. Nasiona ładne, okrągłe, jasne (MTN - ok. 250 g), udział nasion dużych (powyżej 6-7 mm) aż 61%. Zawartości włókna surowego tylko 5,7% s.m. Nr 1 w odporności na mączniaka rzekomego oraz bardzo wysoka odporność na fuzaryjne wędnięcie i zgorzelową plamistość. Równomiernie dojrzewa i nie osypuje się. Dobrze znosi suszę.

Produkt poleca Hodowla Roślin Danko

Queen Anne - wczesna odmiana ziemniaka

Queen Anne to odmiana, która zaskakuje pięknym wyglądem, znakomitym smakiem i łatwością uprawy. Można polecić ją każdemu plantatorowi, który chce uprawiać ziemniaki dające duży i pewny plon towarowy. Charakteryzują ją bulwy naprawdę wyjątkowej urody, owalne, o gładkiej skórce i płtykach oczkach. Pod bardzo gładką jasnożółtą skórką kryje się żółty miąższ, poszukiwany przez konsumentów w większości regionów Polski. Queen Anne to odmiana wczesna o niskich wymaganiach, nadająca się do zbioru już na przełomie sierpnia/września.

Produkt poleca firma Solana

KRAJOWY REJESTR JĘCZMIENIA JAREGO

Aktualnie Krajowy rejestr jęczmienia jarego liczy 86 odmian, w tym 22 typu browarnego i 64 typu pastewnego. Po posiedzeniu Komisji ds. rejestracji zbóż jarych na początku stycznia 2022 r. dyrektor COBORU wpisał do Krajowego rejestru 6 nowych odmian jęczmienia jarego. Wśród zarejestrowanych znalazła się 1 odmiana browarna oraz 5 odmian typu pastewnego. Połowa z nich to odmiany zagraniczne. Nowe kreacje jęczmienia jarego wnoszą duży postęp pod względem plenności, jak i odporności na choroby czy wyleganie. Wysoki plon dają obecnie zarówno odmiany pastewne, jak i browarne. Udało się połączyć jakość z plennością, dzięki czemu odmiany browarne z powodzeniem uprawiać można na paszę.

Źródło: COBORU

Sezon 2022 - polecane odmiany zbóż jarych

W związku z tym, że do zasiewów zbóż jarych pozostaje coraz mniej czasu, robimy kolejny krótki przegląd odmian. Tym razem te polecane przez Hodowlę Roślin Danko i Małopolską Hodowlę Roślin.

HR Danko

Poker to nowa, żółtoziarnista, średnio wczesna odmiana owsa o rekordowej plenności - 104% wzorca (6,1 tony/ha w 2021 roku). Poker posiada bardzo wysoką gęstość ziarna w stanie zsypanym, co czyni go doskonałym na cele konsumpcyjne. Charakteryzuje się grubym ziarnem o nadzwyczajnym wyrównaniu i wysokim MTZ oraz dobrą zawartością białka. Posiada obniżoną zawartość łuski (ok. 25%). Odmiana jest niewysoka (ok. 85-90 cm) o dobrej sztywności i równomiernym dojrzewaniu. Przydatny do mieszanek zbożowych.

Feedway to rekordowo wysoko i stabilnie plonująca odmiana paszowa jęczmienia jarego. W latach 2019-2021 była jedną z najwyższych plonujących odmian w swojej grupie w Polsce oraz w wielu państwach europejskich. Posiada doskonałe zdolności adaptacyjne do różnych warunków klimatycznych i glebowych w Europie. Jest najchętniej uprawianą odmianą jęczmienia jarego w Polsce. Odmiana bardzo wcześnie się kłosi i wcześnie dojrzewa. Posiada dobrą odporność na zakwaszenie gleby i dużą wczesność. Daje to możliwość uprawy na glebach słabszych. Charakteryzuje się bardzo dobrą odpornością na mączniaka prawdziwego i rynchosporiozę oraz dobrą na ciemnobrunatną plamistość jęczmienia i rdzę jęczmienia. Rośliny są niskie (ok. 60 cm) o dobrej odporności na wyleganie.

MHR

Harenda to odmiana pszenicy o średnich wymaganiach glebowych i dobrej tolerancji na zakwaszenie gleby. Wykazuje doskonałe zdolności adaptacyjne do warunków klimatyczno-glebowych Polski i Europy. Charakteryzuje się dużą odpornością na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną, mączniaka prawdziwego, septoriozę plew, fuzariozę kłosów, septoriozę liści i brunatną plamistość liści. Odmiana wpisuje się w strategię Zielonego Ładu. Jest to odmiana wyjątkowo przydatna do siewów późnojesiennych. Posiada dobre parametry technologiczne ziarna: wysoka MTN, dobre wyrównanie ziarna

i gęstość w stanie zsypanym.

Izera to odmiana jakościowa (grupa A), o bardzo dobrych stabilnych cechach technologicznych w różnych i zmiennych warunkach klimatycznych. Wyróżniają ją wysoka zawartość białka i glutenu, wskaźnik sedymentacyjny - duży do bardzo dużego, wydajność mąki - duża. Odmianę charakteryzuje dobra zdrowotność na podstawowe choroby liści i kłosa, szczególnie na rdzę brunatną. Odmiana zalecana do siewu w mieszankach. Z powodzeniem może być wykorzystana do siewów późnojesiennych jako przewodnika.

MHR Jutrzenka - odmiana jakościowa (grupa A). Plenność bardzo dobra nawet w latach suchych. Rośliny średniej wysokości, o bardzo dobrej odporności na wyleganie i choroby grzybowe (możliwość ograniczenia do minimum potrzeby stosowania zabiegów ochrony roślin). Szczególnie przydatna do mniej intensywnej technologii uprawy. Wczesny termin dojrzewania. Masa tysiąca ziaren duża, bardzo dobre wyrównanie ziarna. Idealna przydatność ziarna do celów przemiałowych, wysoka liczba opadania, sedymentacji SDS oraz zawartość białka i glutenu. Wydajność mąki - bardzo dobra. Tolerancyjna na zakwaszenie gleby. ■

ZBOŻA JARE

PSZENICA

Liderzy plonowania

IZERA

HARENDA

MHR JUTRZENKA

Kraków tel. 12 398 79 20

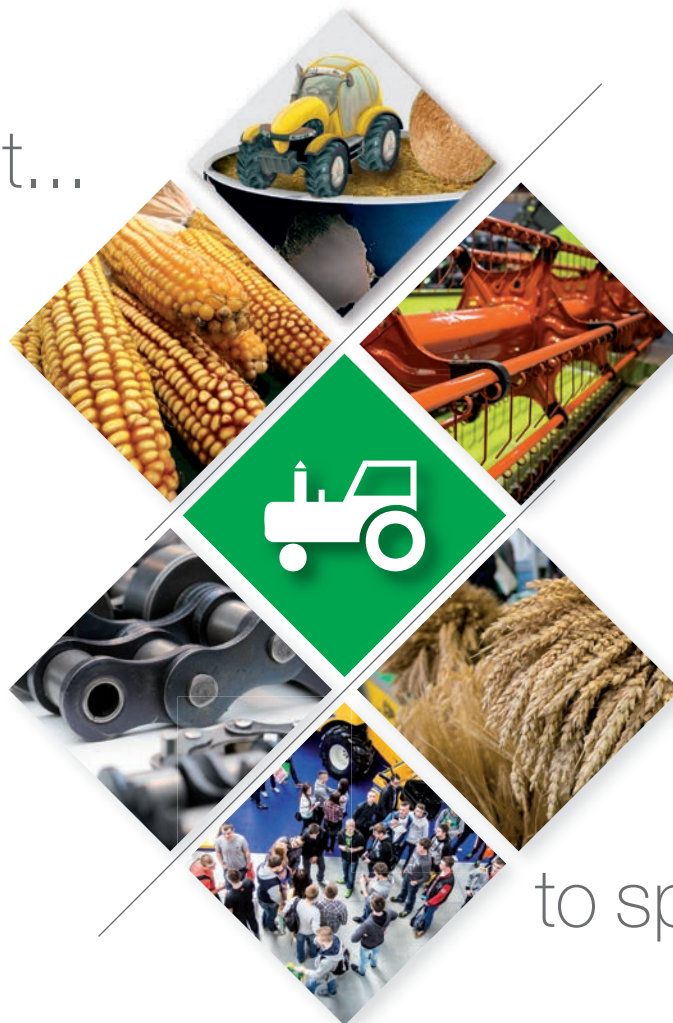
Zamość tel. 84 638 68 72

Kobierzyce tel. 71 311 11 30

www.sklep.mhr.com.pl

Największa w Polsce wystawa techniki rolniczej w halach

Grunt...

to spotkanie

AGROTECH

Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej

LAS-EXPO

Targi Przemysłu Drzewnego i Gospodarki Zasobami Leśnymi

18-20.03.2022

Eko-logicznie z Saksonii

Johannes Dittrich ma 34 lata, z wykształcenia to rolnik, z wyboru ekolog, mąż, ojciec trójki dzieci i sąsiad z zachodniej granicy. Od ponad 10 lat pracuje w gospodarstwie Stadtgut w Goerlitz, gdzie zajmuje się zarządzaniem na fermie drobiu oraz uprawą kilkuset hektarów ziemi. Usługi rolnicze w Polsce, polscy pracownicy w Niemczech też nie są mu obce.

TEKST ■ Anna Malinowski

Z Johannesem Dittrichem znamy się ok. 10 lat. Widok tego młodego mężczyzny zawsze przyprawia mnie o dobry humor, a to za sprawą charakterystycznego zielonego kapelusza, który nosi bez względu na porę roku. To właśnie przez ten kapelusz myślałam, że pochodzi z Bawarii, ale okazało się, że z krwi i kości jest Saksończykiem. Urodził się 34 lata temu w Goerlitz, zaczął naukę zawodu jako leśnik, ale w porę zorientował się, że rolnictwo jest dla niego ważniejsze. Ukończył studia rolnicze na uniwersytecie w Dreźnie, jego praca dyplomowa dotyczyła grochu, a dokładnie różnic pomiędzy odpornością grochu kwitnącego na biało a tymi na kolorowo. Po przeprowadzeniu eksperymentalnej uprawy na poletkach doświadczalnych okazało się, że tego z białymi kwiatami mają się te same choroby jak pozostałych, ale przechodzi przez nie zdecydowanie łagodniej. Taki to był początek saksońskiego rolnika, dzisiaj kierownika z odpowiedzialnością za 15 osób na polach uprawnych i na fermie drobiu.

Swoją żonę Claudię zobaczył pierwszy raz 18 lat temu. Poznali

się, zakochali i pobrali, a dzisiaj są rodzicami trójki dzieci - 8-letniej dziewczynki oraz dwóch chłopców w wieku 7 i 4 lat. Czy może sobie wyobrazić, że któreś z ich latorośli zostanie w rolnictwie? - *Jeszcze nic na to nie wskazuje. Nie martwię się, komu przekazę gospodarstwo, bo takiego nie mam, więc tym bardziej nie muszę niczego żadnemu z nich sugerować. Najważniejsze, aby wybrali coś, co będzie ich motywowało do pracy i dawało im szczęście. Dla mnie*

rolnictwo tym jest, ale to nie znaczy, że tak będzie w ich przypadku również. Najważniejsze, aby mieli szacunek do tego, czym będą się zajmować i aby dawało im to satysfakcję - wyjaśnia mi Johannes.

Z pamiętnika szkolnego

Jak to się stało, że wybrał ten zawód? Okazuje się, że rodzinnym wzorców z dzieciństwa nie miał. Jedni dziadkowie zajmowali się przemysłem tekstylnym, drudzy mieli wprawdzie kilka krów i hektarów, ale nie było to wystarczającym bodźcem, aby zafascynować go rolnictwem. Swoje początki umiłowania wsi widzi bardziej w czasie, gdy jako kilkuletni chłopak zaczął jeździć konno, a u gospodarza, u którego była stadnina, pomagał na polach i łąkach. Z tego też okresu ma wspomnienie z pamiętników szkolnych, w których regularnie wypisywał o swoim marzeniu, by zostać rolnikiem. - *Teraz po latach mogę śmiało powiedzieć, że moje marzenie się spełniło* - uzupełnia ze śmiechem Johannes.

W tym roku mija 11 lat od

momentu, gdy zaczął pracować w Stadtgut Goerlitz - gospodarstwie rolnym prowadzonym w trybie ekologicznym od czasu jego powstania, czyli od 1992 roku. Decydującym kryterium podjęcia pracy przez Johanna w Stadtgut był właśnie ten fakt, że gospodarstwo prowadzone było (i nadal jest) w trybie ekologicznym. Wszystkie jego dotychczasowe zajęcia, nauka, życie prywatne skoncentrowane były na ekologii. Już po roku pracy rozpoznano jego potencjał i zaproponowano mu kierownicze stanowisko, najpierw w dziedzinie uprawy pól, a rok później również fermy drobiu.

Stanie na trzech nogach

Stadtgut ma ciekawą strukturę. Można powiedzieć, że stoi na trzech nogach: polach uprawnych, fermie drobiu oraz plantacji drzew owocowych. Na 540 hektarach uprawiane są: koniczyna, pszenica, pszenżyto, groch, jęczmień, owies, słonecznik i kukurydza. Zestawienie to wynika z własnych potrzeb fermy drobiu, ale przede wszystkim z możliwości

Profesjonalna pomoc w oddłużaniu Gospodarstw Rolnych i firm.

Masz zadłużenie, ryzyko egzekucji lub komornika? Pomożemy uratować Twój majątek. Zadzwoń, pomożemy:
Tel. 22 11 99 047

Kwiatkowski
& Wspólnicy

www.kwiatkowskilegal.pl biuro@kwiatkowskilegal.pl

stosowania bogatego płodozmianu. Płodozmian jest oczkiem w głowie Johannaesa i szczególnie ważnym aspektem w ekologicznym trybie uprawy pól. Stadtgut posiada bardzo dobry park maszynowy i zatrudnia w celu jego obsługi na polach 4 osoby. Jedyną maszyną, której nie posiada - z wyboru, jest siewnik punktowy.

Sadem na stałe zajętych jest 14 osób, a w okresie zbiorów jabłek zatrudniani są dodatkowo pracownicy sezonowi. Na powierzchni 60 hektarów rosną ekologiczne wiśnie, grusze i jabłonie.

Na fermie drobiu prowadzony jest odchów kurcząt, młodych kur i kury nioski. Struktura jest stała i obejmuje ilościowo 6 tys. kurczaków od 1. dnia do 10. tygodnia życia, 6 tys. młodych kurek do 18. tygodnia oraz 15 tys. niosek. To właśnie ferma jest tą dziedziczą, która zapewnia gospodarstwu największe i najbardziej stabilne zyski. Razem z lasami i sadem Stadtgut gospodaruje na powierzchni ok. 700 hektarów, z czego ponad połowa jest własnością gospodarstwa.

Pamiętam, jak ostatniej jesieni Johannes przyjechał do nas z wizytą, niosąc w jednej ręce koszyk jabłek, a w drugiej dwa opakowania jajek. Ze swoimi prezentami i bawarskim kapeluszem na głowie wyglądał jak z reklamy zdrowej, a do tego jeszcze ekologicznej żywności.

W roli kierownika

Na stałe gospodarstwo zatrudnia ok. 30 osób, a w sezonie zbioru jabłek jeszcze kilkanaście dodatkowo. Johannes odpowiedzialny jest przede wszystkim za tych, którzy zatrudnieni są na stałe na fermie

oraz zajmują się uprawą pól, co stanowi około połowy całego personelu. Czy jest to dla niego trudne zadanie, zarządzać tak dużym zespołem? - *Nie. Znalazłem wyważoną formę współpracy w grupie - z jednej strony uważam na dobrą atmosferę, ale z drugiej nie mam oporów, aby pokazać granice między tym, co prywatne, a tym, co jest naszym obowiązkiem w pracy. Rozpiętość wieku naszego zespołu jest znaczna, bo najmłodszy pracownik ma 19 lat, a najstarszy 67, ale wszyscy mówimy sobie po imieniu - wyjaśnia Johannes.*

Pytam o zakres jego obowiązków. Milknie na moment, aby po chwili zacząć wyliczać jednym tchem: - *Po pierwsze organizuję dzień pracy dla wszystkich: kto, kiedy, gdzie, co robi. Jestem odpowiedzialny za zamówienia np. na polu jest to materiał siewny, na fermie pasza dla drobiu. Planuję zasiewy i płodozmian, harmonogram transportów i przemieszczeń na fermie, przygotowuję logistykę sprzedaży jaj i płoń z pola. Do moich obowiązków należało kiedyś składanie wniosków i po kilkuletniej przerwie będę znowu się tym zajmował, ponieważ osoba odpowiedzialna za nie przechodzi niebawem na emeryturę - słucham tego wszystkiego i mam wrażenie, że ilość wymienionych obowiązków go nie męczy, lecz napawa dumą, która wypływa z absolutnego identyfikowania się z tym, co robi i za co jest odpowiedzialny.*

Szefem Stadtgutu jest Frank Richter. Gdy go proszę o ocenę Johannaesa, odpowiada krótko: - *Cenię go! (śmiech) i dodaje: - Miała być krótka odpowiedź, ale jeśli mogę coś dodać, to powiem jeszcze, że jest kompetentny, godny zaufania i pełen pomysłów - uzupełnia, dając tym samym dobre świadectwo kierownikowi.*

Współpraca z Polską

Stadtgut położony jest malowniczo w krajobrazie, w którym króluje wygasły 30 milionów lat temu wulkan o nazwie Landeskron (420 m n.p.m.). Dojeżdżając do gospodarstwa, zobaczy się najpierw jak okiem sięgnąć sady. Gospodarstwo położone jest tuż za naszą zachodnią granicą i dzięki strefie Schengen nie dzieli a łączy nasze kraje. W przypadku Stadtgutu jest to współpraca w dwóch dziedzinach: zatrudniania pracowników z Polski w okresie zbioru jabłek oraz świadczenia usług swoim sprzętem dla polskich rolników.

Jak już wspomniałam, w sadzie w okresie zbioru jabłek na plantacji pracuje sezonowo kilkunastu pracowników, w tym również z Polski. Ich wynagrodzenie bazuje na niemieckich warunkach minimalnej stawki godzinowej (do XII 2021 było to 9,60 Euro, od I 2022 obowiązuje 9,82, a od VI 2022 będzie to 10,45), z której potrąca się podatek. Jest to opłacalny układ dla obu stron, tym bardziej, że polscy pracownicy mieszkają blisko granicy i dojeżdżają codziennie do pracy ze swoich miejsc zamieszkania. - *Kilku z pracowników, z tych, którzy przyjechali do pracy sezonowej, zatrudnionych zostało u nas na stałe. Zauważalną jest jednak tendencja do wyrównywania wynagrodzeń po obu stronach granicy, przez co atrakcyjność pracy w Niemczech spada - wyjaśnia Johannes Dittrich.*

Drugą formą współpracy z Polską są prace usługowe na polach. Wyrównujące się ceny w ramach Unii Europejskiej powodują, że wykonywanie usług polowych przez niemieckie podmioty staje się dla

polskich zleceniodawców możliwym. - *Mamy bardzo bogaty park maszynowy, który pozwala nam na sprawne wykonanie prac na własnych polach, a potem jeszcze zaoferowanie poszczególnych zabiegów usługowo, również po polskiej stronie. Nasza cena np. za hektar orki to 85 Euro a za kombajn 110 Euro - mówi Johannes.*

A za 10 lat?

Johannes Dittrich jest rolnikiem bez własnego gospodarstwa. Czy bycie na tzw. „swoim” leży w sferze jego planów? Gdzie widzi sam siebie za 10 lat? - *Po studiach myślałem o tym, aby się usamodzielnić, ale prawda jest taka, że w Niemczech jest prawie niemożliwym kupić grunty orne czy użytki zielone. Moje marzenie o własnym gospodarstwie zarzuciłem w momencie urodzenia się naszych dzieci, dla których mam więcej czasu w mojej sytuacji, niż gdybym prowadził swoje gospodarstwo. To jest jeden aspekt. Drugą zaletą mojej pracy jest wolność, jaką dostaję od pracodawcy. Myślę, że gdyby tak nie było, nie identyfikowałbym się z tym, co robię, na taką skalę. To bardzo ważne i motywujące, aby mieć i widzieć swój wkład w rozwój miejsca, gdzie się pracuje. Ważnym jest również, aby mieć wsparcie w małżeństwie, gdy praca zajmuje nie 8 a 12, a w sezonie i więcej godzin dziennie. Ja takie wsparcie od mojej żony mam. Bardzo ważnym jest dla mnie, że gospodarstwo, w którym pracuję, prowadzone jest w trybie ekologicznym oraz że mam wolną rękę w podejmowaniu decyzji, za które ponoszę odpowiedzialność. To właśnie poczucie samodzielności powoduje, że nie tęsknię za posiadaniem własnego gospodarstwa i bardzo dobrze mogę sobie wyobrazić, że za 10 lat Stadtgut nadal będzie moim zawodowym miejscem na ziemi - mówi Johannes Dittrich. ■*

— OGŁOSZENIE —

MetalERG

ZAPRASZAMY
NA TARGI AGROTECH KIELCE

AGROTECH
Targi Kielce

POSTAW NA EKOLOGIĘ!

KOTŁY I NAGRZEWNICE OPALANE SŁOMĄ

TEL. +48 71 72 15 200
FAX. +48 71 31 34 90

E-MAIL: METALERG@METALERG.PL

WWW.KOTLYNASLOME.PL

WWW.METALERG.PL

Konie uczą pokory

Z jazdą konną jest jak z tańcem. Podobnie, jak do tanga trzeba dwojga, tak zgrany duet - koń i jeździec - gwarantuje sukces. Wielokrotnie miał okazję przekonać się o tym Mariusz Łańcuchowski (39 lat), właściciel „Stajni pod Dębem” w Starachowicach, dla którego konie to nie tylko praca, ale i sposób na życie...

TEKST ■ Ewelina Jamka

Gospodarstwo agroturystyczne „Stajnia pod Dębem” w Starachowicach to blisko 30-letnia działalność, którą zapoczątkowali rodzice pana Mariusza - Izabela i Włodzimierz Łańcuchowscy. Pomysł przywieźli z Pabianic, gdzie kuzynka pani Izy miała stajnię, w której trudno już było pomieścić wszystkie konie. A że okoliczne tereny w Starachowicach: łąka, las, woda sprzyjały hodowli, zapoczątkowali ją w grodzie nad Kamienną.

Dziecięca pasja

- Odkąd pamiętam, zwierzęta te przyciągały mnie swoim pięknem, majestatem, siłą i jednoczesną delikatnością. Nigdy nie czułem wobec nich lęku, zawsze wiedziałem, że są mądre i dostojne, że celowo nie potrafiłyby skrzywdzić człowieka. Mimo że fizycznie przewyższają człowieka, nie są z natury agresywne, doskonale się poddają. Ich odpowiednio traktowanie sprawia, że mogą stać się nieocenionym przyjacielem człowieka, towarzyszem i kompanem - mówi Mariusz Łań-

Konie to pasja, ale również sposób na życie

uchowski, właściciel „Stajni pod Dębem”, którego przygoda z końmi rozpoczęła się już w wczesnym dzieciństwie.

Konie uczą pokory

Po latach ćwiczeń w siodle, Mariusz Łańcuchowski jako zawodnik Polskiego Związku Jeź-

dzieckiego brał udział w licznych konkursach i zawodach. Nieraz stawał na najwyższym stopniu podium.

— OGŁOSZENIA —

HUPRO PRODUCENT HAL STALOWYCH

- Magazyny sprzętu rolniczego
- Obory i fermy chowu zwierząt gospodarskich
- Składy siana i słomy
- Magazyny zbożowe

www.hupro.pl

HUPRO SYSTEMS SE
 Robert Grzegorzczak, 0048 885 228 338, grzegorzczak@hupro.pl

- Koń i jeździec to para. Trzeba się po prostu zgrać. Nie każdy koń gwarantuje sukces. Poza tym nie tylko umiejętności jeźdźcy są ważne, ale także sposób wytrenowania zwierzęcia. Trzeba sobie wzajemnie zaufać. Jazda konna to zajęcie dla ludzi rozsądnych, opanowanych, odpornych psychicznie, a przede wszystkim z dużą wyobraźnią. Są tacy, którzy już po 5-6 godzinach nauki potrafią się samodzielnie utrzymać w siodle. Postęp zależy od indywidualnych możliwości człowieka - mówi instruktor z wieloletnim doświadczeniem. - W nauce jazdy konnej ważnym jest, by bezwzględnie przestrzegać rad i uwag trenera. To jedna z wielu dyscyplin sportowych, które uczą pokory. Podczas zawodów osiąga się taki poziom adrenaliny, który ciężko zdobyć gdzie indziej.

W siodle Mariusz Łańcuchowski czuje się jak ryba w wodzie

Zgrany tandem

Dziś Mariusz Łańcuchowski, nie wyobraża sobie, by mógł zajmować się czym innym w życiu. Konie to nie tylko pasja i praca, ale sposób na relaks i czynny wypoczynek.

- Konie to samo zdrowie, obcowanie z naturą, wzmacnianie ciała (nie ma mięśnia, który by nie pracował podczas jazdy konnej). Ci, którzy jeżdżą na koniach, twierdzą, że przy nich zapomina się o wszystkim, wtedy nikt i nic nie jest ważne. Tego, że mają zbawienny wpływ

na człowieka, dowodzi hipoterapia czyli rehabilitacyjna jazda konna dla osób niepełnosprawnych. Daje niesamowite efekty.

Aktualnie w „Stajni pod Dębem” przebywa 11 koni (maksymalnie było ich 15). Pięć koni ma tu swój tzw. dom spokojnej starości, to konie uratowane z transportu, dzięki współpracy z fundacją mają zapewnione wyżywienie i dach nad głową. Mają tu godnie dożyć kresu swoich dni. Pozostałe konie to konie lekkie, służące wyłącznie do jazdy konnej. Nie ma koni pociągowych, jak niegdyś, gdy w sezonie zimowym gospodarstwo organizowało kuligi. Są dwie klacze hodowlane oraz jeden ogier, który służy do krycia. Ostatnie narodziny w stajni miały miejsce osiem miesięcy temu, źrebak, co prawda jeszcze przy mamie, ale ma się świetnie.

- Takie minimum to pół roku, kiedy źrebak powinien być przy klaczy. Potem potrzeba ok. trzech lat, by go odpowiednio ukształtować pod kątem jazdy konnej. W zasadzie ten proces trwa już od pierwszych chwil życia. 15 minut to czas, żeby źrebak podniósł się na nogach i zaczął chodzić. Jeśli tak się nie stanie, to znaczy, że coś jest nie tak. Potem stopniowo się go oswaja, przyzwyczajają do uzdy. Po dwóch latach jest nauka chodzenia na uwięziach i przyzwyczajanie do siodła. Chodzi tu głównie o wykształcenie kośćca pod tym kątem - mówi absolwent technikum hodowli koni i Akademii Rolniczej w Lublinie.

Nauka i żywienie

W hodowli lekkich koni sportowych ważną rolę odgrywa żywienie. Zwierzęta w „Stajni pod Dębem” otrzymują gotową paszę, przygotowaną przez okoliczne gospodarstwa. Uwielbiają siano i owies, co podrzuca im stajenny. Pielęgnacją koni często zajmują się adepci sztuki jeździeckiej, którzy w Stajni stawiają swoje pierwsze kroki w siodle.

- Każdy koń, podobnie jak człowiek, ma swój charakter i trzeba do niego podejść indywidualnie. Każdego konia da się ujeździć, ale nie każdy koń nadaje się dla każdego jeźdźcy - mówi organizator zawodów jeździeckich, takich jak choćby Memoriał Kawalerzystów Świętokrzyskich, które są częścią obchodów rocznicy Bitwy Warszawskiej i święta Wojska Polskiego.

Bo Stajnia pod Dębem to przede wszystkim doskonałe miejsce do rekreacji i wypoczynku na świeżym powietrzu. To baza wypadowa w Góry Świętokrzyskie w otoczeniu narodowego parku czy do Bałtowa, który słynie nie tylko z dinozaurów, ale również stoków narciarskich. W Stajni, która rozwija swoją bazę noclegową z pełnym wyżywieniem, można również organizować cieszące się powodzeniem imprezy okolicznościowe, zarówno pod chmurką, jak również pod dachem.

— OGŁOSZENIA —

Wytwórnia Sit „Sitono”
Krzysztof Nowakowski
ul. Zawodzie 9, 62-330 Nekla
tel: +48 61 438 60 69 | +48 61 438 65 73
e-mail: sitono@sitono.pl

**LIDER W PRODUKCJI
SIT DO MASZYN ROLNICZYCH
I BLACH PERFOROWANYCH**

Pełna oferta www.sitono.pl

O czym należy pamiętać przy wycielaniu krów

Cisza i higiena przy porodzie

- Wykonując czyszczenie krowy przed zbadaniem jej i poświęcając na to kilka minut przed porodem, można zaoszczędzić mnóstwo czasu i pieniędzy - radził lekarz weterynarii Giovanni Gnemmi, mówiąc o porodzie krów. Na szkoleniu w Minikowie szczegółowo omawiał wszystkie etapy porodu i wskazywał na najczęściej popełniane błędy. Niektóre z nich, jak na przykład brak odpowiedniej higieny, są dla każdego oczywiste. Inne mogą okazać się zaskakujące nawet dla doświadczonych hodowców.

TEKST ■ Magdalena Kruszk

Ekspert wyjaśnił, że poród dzielimy na trzy części. Pierwszy to przygotowanie, które kończy się przerwaniem pierwszej z błon płodowych. Trwa ono u krów wielorodek od 2 do 6 godzin, a u krów pierwiastek do 13 godzin. Krok drugi to wyparcie płodu, które w przypadku wielorodek trwa średnio 30-60 minut, a w przypadku pierwiastek jest to czas o 20-30% dłuższy. Krok trzeci to wyparcie łożyska - zajmuje to z reguły 6-12 godzin. Około 60% łożysk odchodzi w ciągu pierwszych sześciu godzin

po porodzie.

Trzeba pamiętać, że przy przeprowadzaniu krowy z grupy zasuszonych do porodówki, należy zachować spokój i ciszę. Zwierzę w takiej sytuacji wystarczająco się denerwuje, dlatego trzeba zminimalizować stres, który wystąpiłby, gdyby człowiek podnosił przy nim głos. Porodówka powinna znajdować się w cichym, oddalonym od stada miejscu. Krowę wprowadza się do porodówki lub poskromu porodowego maksymalnie 12-24 godziny przed porodem tylko w szczególnych przypadkach. Jeśli poród odbywa się normalnie, to powinno to być jedynie 2-3 godzi-

ny wcześniej. Porodówka powinna mieć 12-14 metrów kwadratowych i znajdować się blisko grupy zwierząt zasuszonych. Zawsze należy przygotować dużą ilość ściółki i po każdym porodzie natychmiast ją usunąć. Nie wolno używać tej samej ściółki dla kolejnych porodów. W porodówce musi być dostęp do kiszonki z trawy i wody. Ważne jest to, żeby było to ciche, spokojne miejsce, natomiast krowa, która została odłączona od grupy krów zasuszonych i przeprowadzona do porodówki, powinna mieć ciągłe kontakty wzrokowe z grupą, ponieważ spędziła z nimi ostatnio dużo czasu. Jeśli w gospodarstwie

nie ma możliwości zorganizowania oddzielnej porodówki, trzeba zorganizować miejsce w grupie krów zasuszonych.

Akcja porodowa się zaczyna

- Akcja porodowa zaczyna się od sygnału wysłanego przez cielaka, a nie przez matkę. To płód decyduje o tym, jak długo trwa ciąża. Cielę decyduje o dniu porodu, matka ma wpływ tylko na to, czy odbędzie się on rano czy wieczorem - mówił Giovanni Gnemmi i wyjaśniał, że przygotowanie płodu zaczyna się w mo-

— OGŁOSZENIA —

PIASZ *Rośnij razem z nami*

BEZ GMO
 PRODUKT NATURALNY

GMP+ Assurance

PIASZ PASZE I Sp. z o.o.
 ul. Smolańska 40
 62-130 Gołańcz
 ☎ 67 261 51 16

PIASZ PASZE II Sp. z o.o.
 ul. Mazowiecka 4
 09-100 Płońsk
 ☎ 23 661 34 80

www.piaszpasze.pl

PIASZ PASZE Sp. z o.o.
 Lewkowiec 50A
 63-400 Ostrów Wlkp.
 ☎ 62 736 02 34

PIASZ PASZE I Sp. z o.o.
 ul. Smolańska 40
 62-130 Gołańcz
 ☎ 67 261 51 16

PIASZ PASZE II Sp. z o.o.
 ul. Mazowiecka 4
 09-100 Płońsk
 ☎ 23 661 34 80

mencie, kiedy cielę wchodzi w drogi rodne macicy, a etap ten kończy się, kiedy kończyzna przerywa pierwszą warstwę błon płodowych, czyli kosmówko-omocznę. Na tym etapie następuje rozszerzanie szyjki macicy. Cielak wchodzi kończyzną, bądź głową w szyjkę macicy. To powoduje ucisk, ucisk sprawia uwalnianie oksytocyny, czyli tak zwany odruch Fergusona. Następuje pobudzenie myometrium mięśniówki szyjki macicy i ponowne rozszerzanie. W tym pierwszym etapie porodu krowa się denerwuje, można zaobserwować typowe ruchy ogona. Wtedy zwierzę lubi odizolować się od grupy, redukuje spożywanie paszy, ma przyspieszony oddech i często jest spocone. Trzeba zwrócić szczególną uwagę na pierwiastki, bo około 10-15% z nich nie pokazuje objawów nerwowych na tym etapie.

Foto: Adobe Stock

Do 90 minut od przerwania pierwszej z błon płodowych

Jeśli chodzi o krok drugi, czyli wyparcie płodu, to występuje wtedy nie tylko kurczliwość macicy, ale są również parcia brzuszne. Następuje rozerwanie worka owodniowego. Jest to świetny nawilżacz dróg rodnych. Zwierzęta wstają lub kładą się na zmianę. Parcia są silniejsze, kiedy zwierzę leży. Wyparcie cielaka powinno nastąpić do 90 minut od przerwania pierwszej z błon płodowych. Powyżej 90. minuty szanse przeżycia cielaka zaczynają maleć.

- *Uznajemy prostą zasadę. Jeżeli widzimy dwie kończyzny, to w ciągu dwóch godzin cielak powinien znaleźć się na zewnątrz, jeżeli nie ma jakichś szczególnych komplikacji - podkreślał prelegent. - Więc jeżeli widzimy, że wystają nogi cielaka, sugeruję klientom, żeby przeprowadzić krowę do porodówki. Moment wycielenia jest niezwykle ważny. Jeżeli mamy komplikacje w czasie porodu, zwiększa się odsetek występowania chorób poporodowych. Oznacza to spowolnioną kurczliwość, inwolucję macicy, późniejszą inseminację, trudniejsze zapłodnienie krowy i zwiększony odsetek brakovania zwierząt w czasie pierwszej laktacji. Oznacza to mniejszą pro-*

dukcję mleka i spadek płodności, czyli utratę pieniędzy.

Czasem zdarza się tak zwana dystocja, czyli ciężki poród, który wymaga asysty albo użycia narzędzi pomagających wycieleniu. W takim wypadku należy pamiętać, aby udzielać pomocy porodowej w sposób prawidłowy.

- *Z reguły sugeruję wykonanie pierwszego badania zwierzęcia w momencie, gdy pęka pierwszy worek płodowy, a poród nie postępuje. Jeżeli krowa przez dwie-trzy godziny prze i nic się nie dzieje, trzeba zareagować. Jest to czas na zbadanie zwierzęcia. Wówczas hodowca musi podjąć decyzję, czy poradzi sobie sam, czy wymagana*

będzie pomoc lekarza weterynarii - mówił Giovanni Gnemmi.

Opróżnić prostnicę z mas kałowych

Podczas pomocy przy wycieleniu należy pamiętać o tym, żeby opróżnić prostnicę z mas kałowych, oczyścić ciepłą wodą okolice kroczka przy użyciu wody i mydła, osuszyć papierem i zdezynfekować. Potem przy użyciu długich rękawic nawilżonych żelem można przystąpić do badania. Wszystkie te czynności trwają nie dłużej niż dwie minuty, a redukują ryzyko zainfekowania krowy o ponad 40%.

- *Wykonując czyszczenie krowy przed zbadaniem jej i poświęcając na to kilka minut przed porodem, można zaoszczędzić mnóstwo czasu i pieniędzy po porodzie, ponieważ te krowy zdecydowanie rzadziej mają chorą macicę - uczulał ekspert. - Szczególnie w przypadku pierwiastek, u których cielak wychodzi tyłem, odruch Fergusona rozszerzający szyjkę macicy jest nieco zaburzony, wtedy rękami trzeba rozmasować pochwę i przedsięwebrać pochwy. Trzeba to robić bardzo łagodnie. Trzeba ocenić, czy cielak jest w stanie zmieścić się w drogach rodnych matki. Jeśli płód jest zbyt duży, to nie ma możliwości, żeby wyszedł naturalną drogą.*

W przypadku trudnego porodu, podczas którego trzeba użyć łańcuszków, trzeba zwrócić uwagę

— OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY —

ZAMÓW PRENUMERATĘ

WIEŚCI ROLNICZE

Wypełniony druk wraz z potwierdzeniem przelewu prosimy przesać na adres:
Redakcja „WIEŚCI ROLNICZE”,
ul. Kasprzaka 1A, 63-200 Jarocin

Imię i nazwisko: .....

Adres: .....

Tel. kontaktowy: .....

E-mail: .....

Prenumerata na okres:

(wypełnij odpowiednie pola)
od ..... 2022 do ..... 20.....r.

Miesięczny koszt prenumeraty:

5,00 zł

Całkowity koszt (za wybrany okres)

prenumeraty: ..... zł

**Pieniądze należy wpłacić na konto bankowe: Bank PKO BP S.A. o. Jarocin
98 1020 2212 0000 5202 0093 3929**

Dane do wpłaty: **Południowa Oficyna Wydawnicza, Kasprzaka 1a,
63-200 Jarocin, w tytule: „Opłata za prenumeratę Wieści Rolniczych”**

Realizatorem przesyłki jest: Redakcja „Wieści Rolnicze”, Południowa Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o., Jarocin, ul. Kasprzaka 1a, 63-200 Jarocin, tel. 62 747-15-31 Zarejestrowana pod nr KRS: 0000053718 w Sądzie Rejonowym w Poznaniu, IX Wydział Gospodarczy KRS, NIP 617-19-79-904, numer rachunku bankowego 98 1020 2212 0000 5202 0093 3929; REGON 251010225. Wydawca: „Wieści Rolniczych”, „Gazety Jarocińskiej”, „Życia Pleszewa”, „Życia Gostynia” i „Życia Rawicza”.

Administratorem danych osobowych, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L z 2016 r. nr 119 jest Południowa Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o., ul. Kasprzaka 1A, 63-200 Jarocin, zwana dalej Administratorem. Warunkiem złożenia zamówienia prenumeraty miesięcznika Wieści Rolnicze jest dobrowolne wyrażenie zgody na przetwarzanie danych osobowych zleceniodawcy.

ZGODA NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH:

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych:

- imię i nazwisko* adres zamieszkania*
 adres e-mail nr telefonu komórkowego*

przez Administratora Danych Osobowych, którym jest Południowa Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o. w zakresie ich:

- zbierania* przechowywania*
 opracowywania* udostępniania*
 usuwania *

w celu:

- administracyjnym związanym z realizacją dostarczenia przesyłki, jaką jest miesięcznik Wieści Rolnicze
- przekazywania ofert marketingowych Administratora Danych Osobowych
- przekazywania newsletterów przez Administratora Danych Osobowych.

Podanie danych jest dobrowolne lecz niezbędne do złożenia zamówienia prenumeraty, podstawą przetwarzania danych jest moja zgoda.

Odbiorcami danych mogą być:

- Poczta Polska SA obsługująca przyjmowanie i dostarczanie przesyłek w imieniu ADO
- podmioty obsługujące płatności.

Mam prawo wyciągnięcia zgody w dowolnym momencie. Dane osobowe będą przetwarzane do ewentualnego odwołania zgody, a po takim odwołaniu, przez okres przedawnienia roszczeń przysługujących administratorowi danych i w stosunku do niego. Mam prawo żądania od administratora dostępu do moich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania (o prawie do przenoszenia danych, jeżeli przysługuje), a także prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Danych Osobowych. W przypadku pytań dotyczących przetwarzania danych osobowych mogą się kontaktować z Administratorem Danych Osobowych pod adresem 63-200 Jarocin, ul. Kasprzaka 1A

*pole obowiązkowe

Podpis i data:.....

na to, jak zrobić to prawidłowo. Węzeł założony na dogrzebietowej części kończyny może powodować złamanie. Ponadto, kiedy robi się jedną pętlę, to cały nacisk kładziony jest w jednym miejscu, dlatego warto pamiętać, aby wykonać podwójną pętlę. Potem sugeruje się, aby pociągać za nóżki oddzielnie, czyli najpierw jedna, potem druga. Dzięki temu można uzyskać dodatkowe centymetry przy rozwarciu. Pociąganie należy tylko wtedy, kiedy krowa prze. Trzeba zwrócić też uwagę na to, pod jakim kątem wyciągamy cielaka. Trzeba stworzyć kąt pociągania wynoszący 40-45 stopni i potem trzeba pomóc krowie, szczególnie przy rozszerzaniu pochwy i sromu.

Należy pamiętać, że poporodowe urazy pochwy są dla zwierzęcia bardzo bolesne. Jeśli krowa cierpi z powodu bólu, pobiera mniej paszy, co zwiększa ryzyko wystąpienia ketozy i przemieszczenia trawienia. Dlatego trzeba unikać sytuacji, w których srom pęka, natomiast jeśli to nastąpi, to warto zaraz po porodzie podać niesteroidowe leki przeciwzapalne i przeciwbólowe. W ten sposób zredukowany zostanie ból.

Z wyciągarką ryzykujemy wystąpienie urazów

- Wyciągarka jest świetnym narzędziem, ale musimy nauczyć się z niego korzystać, bo ryzykujemy wystąpienie urazów - stwierdził ekspert. - Nie mamy poczucia siły, jaką stosujemy, używając wyciągarki. Możemy potłamać cielakowi żebra i spowodować krwaki w sercu. W rezultacie mamy martwego cielaka w pierwszej dobie życia. Kolejnym punktem jest higiena narzędzi. Można wprowadzić szczepienia ochronne w stadzie, prawidłowo oczyścić okolice kroczonej krowy, ale to nie będzie miało żadnego znaczenia, jeżeli potem będziemy używali brudnych narzędzi. Używanie brudnych narzędzi powoduje 22-procentową śmiertelność cieląt w pierwszej dobie życia. W 18% przypadków następuje zatrzymanie łożyska, a w 32% zapalenie macicy po porodzie.

Trzeci etap to wyparcie łożyska. Z reguły występuje ono w ciągu 6-12 godzin po porodzie. Po wyparciu łożyska rozpoczyna się inwolucja macicy, aktywność jajników, czyli okoliczności sprzyjające powstaniu kolejnej ciąży.

Ręczne odklejanie łożyska to barbarzyńska technika

- Często jest opinia, że zatrzymanie łożyska uznajemy dopiero po 48 godzinach - zwrócił uwagę Giovanni Gnemmi. - Wiele osób nadal uważa, że powinno się ręcznie odklejać łożysko. To jest barbarzyńska technika. Od 45 lat wiadomo, że manualne odklejanie łożyska przynosi więcej szkody niż

pożytku. Nie chodzi mi o delikatne pociąganie wystających błon płodowych, chodzi mi o sforsowanie szyjki macicy, która się zamyka, wprowadzenie ręki do macicy i próbę odklejenia macicy od każdej brodawki. Wykonując taką pracę, powodujemy, że krowa w swoim okresie poporodowym traci około 30-40 dni pustych, kiedy nie jest zdolna do zapłodnienia. Krowa, która ma wypchnąć łożysko lubi odsunąć się od stada. Często onon jest podniesiony. Czasami przy zatrzymaniu łożyska ono jest wypychane dopiero dziesiątego dnia po porodzie, ale jeżeli krowa nie pokazuje objawów chorobowych, nie trzeba podejmować żadnego leczenia. Jeżeli krowa jest chora, wysyła wyraźny sygnał. Nie pobiera paszy i spada jej wydajność mleczna. Jeżeli krowa czuje się dobrze, pobiera paszę i produkuje mleko, nie ma powodów do niepokoju. W 50% przypadków wprowadzamy antybiotyki przy zatrzymaniu łożyska tylko dlatego, że ono nie odeszło, a nie dlatego, że krowa czuje się chora. 70% zatrzymań łożyska ulega spontanicznemu uleczeniu.

Niewiele osób wie, że 100% macic po porodzie jest zainfekowanych bakterią. W macicy występują bakterie saprofityczne, które są tam obecne także w czasie ciąży. Natomiast jedynie w przypadku 15% krów występuje zapalenie poporodowe. Przyczyną jest zapaść systemu odpornościowego krowy albo zapaść zdolności dostosowania się do nowych warunków lub agresywna kolonizacja bakterii coli, która jako pierwsza trafia do macicy. Jeżeli mamy dużą przestrzeń przypadającą na krowę w porodówce i czyste warunki, krowa jest w stanie dobrze się zaadaptować do tej sytuacji i obronić przed patogenami.

Po porodzie powinno się zbadać krowę i ocenić w ciągu kilku minut, czy jest jeden cielak, czy może dwa. Warto rozewrzeć pochwę i sprawdzić, czy nie ma pęknięć. W tym czasie można położyć cielaka przed krową. Krowa osusza cielaka i stymuluje go do oddychania oraz dezynfekuje swoją śliną okolice pępkowe cielaka, a w tym czasie można ją zbadać. Zaraz potem warto go odstawić.

- Nie chcę, żeby cielak zostawał w kojcu porodowym z matką. To nie jest tak, że ja tego nie lubię, ale musimy podjąć decyzję. To jest kompromis między aspektem etycznym i funkcjonalnym. Jeżeli zostawię cielaka na dłużej przy krowie w porodówce, narażam go na większe ryzyko zainfekowania go wirusami od krowy. Oczywiście krowa reaguje stresowo, jeśli szybko wyciągam cielaka. Rozumiem, że są ruchy obrony zwierząt, które będą zastrzeżone, że to, co robię jest nieprawidłowe, więc staram się znaleźć rozwiązanie tak, aby dwie strony były zadowolone - stwierdził Giovanni Gnemmi.

WIZYTÓWKA HODOWLANA

Pasza „Nioska G” - sypka i granulowana

Nioska G to wysokiej jakości mieszanki paszowe pełnoporcjowe, przeznaczone dla wszystkich ras kur niosek jaj konsumpcyjnych, powyżej 18. tygodnia życia. Unikato-we receptury tych pasz powstały na bazie wieloletnich obserwacji, badań i doświadczenia. Dzięki stosowaniu wyłącznie najlepszych surowców wysokobiałkowych oraz zbóż pochodzenia krajowego, pasze te gwarantują bezpieczeństwo, a także zdrowie kur. Odpowiednia zawartość makro i mikroelementów zapewnia prawidłowy proces tworzenia jaj, wpływa na właściwą twardość skorupy oraz wysoką nieśność. Nioska G występuje w formie sypkiej i granulowanej, co pozwala na dostosowanie odpowiedniej struktury paszy do preferencji i wymagań niosek. Pasza dostępny w firmie PIAST PASZE Sp. z o.o.

Robot udojowy DeLaval z unikalnymi technologiami

VMS V310 to najnowszy robot firmy DeLaval, który posiada 4 unikalne technologie. Pierwsza, PureFlow™, przygotowuje strzyki do doju oddzielnym kubkiem, w którym następuje mycie, stymulacja, przedzdajanie i osuszanie. Druga, InSight™, która pozwala na uzyskanie 99,8% skuteczności zakładania kubków, bez potrzeby nauki robota położenia strzyków. Gwarantuje ona szybkość i precyzję ruchów energooszczędnego ramienia hydraulicznego o największym zasięgu na rynku. Prawdziwy dój ćwiartkowy kontrolowany jest przez 4 mierniki mleka dostarczające danych o mleczności i kontrolujące zdrowie strzyków. Trzecia, InControl™, pozwala na kontrolę pracy robota z poziomu telefonu i tabletu, bez potrzeby podchodzenia do urządzenia. Czwarta to DeLaval RePro™, która dzięki analizie progesteronu w mleku pozwala na wykrywanie każdej rui, w tym cichej, potwierdzanie cielności oraz na wykrywanie wczesnych poronień.

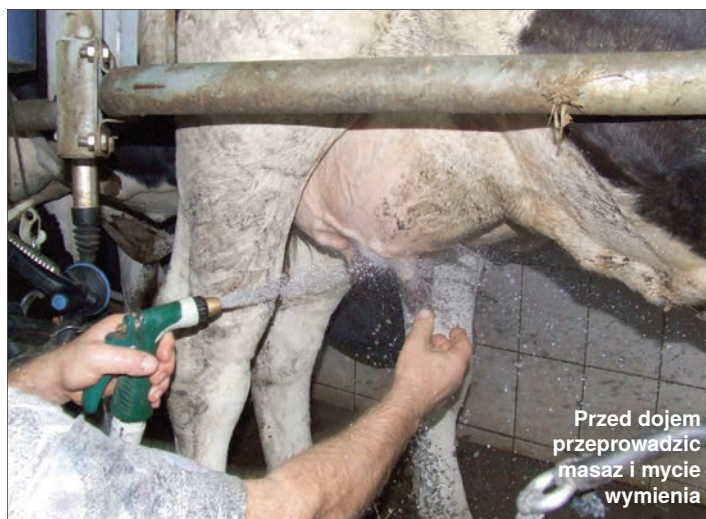
Produkt dostępny jest w firmie DeLaval

PIELĘGNACJA WYMION I STRZYKÓW

Chcąc utrzymać produkcję mleka w najwyższej klasie czystości, trzeba spełnić określone warunki. Poniższy artykuł porusza zagadnienia profilaktyki w zakresie ochrony i pielęgnacji strzyków oraz wymion u krów.

Aby móc mówić o zdrowym mleku, trzeba najpierw zwrócić uwagę na krowę, jej stan fizyczny, psychiczny, a przede wszystkim stan jej wymion i strzyków. Na zdrowe wymiona i strzyki ma wpływ wiele czynników. Przede wszystkim sposób przygotowania ich do doju. Ponadto ważna jest ściółka czyli podłoże, to w jakiej jest kondycji, w jakim stanie i z jakiego materiału. Ona również ma wpływ na stopień wnika- nia drobnoustrojów do wnętrza kanału strzykowego. Kolejnym czynnikiem bardzo istotnym jest odpowiednie traktowanie strzyków po zakończonym doju.

W pierwszej kolejności należy zdać sobie sprawę, że krowa wbrew pozorom jest zwierzęciem delikatnym, a narząd produkujący mleko, czyli wymię, tym bardziej jest narażone na wiele czynników zewnętrznych. Czynniki niesprzyjającymi jest nie tylko brak higieny codziennej,

Przed dojem przeprowadzić masaż i mycie wymienia

Fot. R. Szalik

ale również brak zwrócenia uwagi na zmieniającą się porę roku, szczególnie jeśli chodzi o okres zimowy, kiedy wiatr, niska temperatura, duża wilgotność bardzo niekorzystnie wpływają na skórę strzyków i wymienia. Trzeba pamiętać w tym miejscu, że jest to organ odsłonięty niepokryty sierścią ani żadną warstwą ochronną

przed tak niekorzystnymi czynnikami atmosferycznymi.

Masaż i higiena

W pierwszej kolejności zwróćmy uwagę na sposób przygotowania wymienia i strzyków do samego doju. Aby organizm krowy mógł swobodnie oddać wyprodukowane mleko, należy przeprowadzić tak zwany masaż strzyków i wymienia. Jest wiadomo, w naturze cielę podchodzące do krowy, chcąc pobrać pokarm, swoim pyszczkiem pobudza wymię, a tak pobudzona następnie przysadka mózgowa poprzez bodźce nerwowe zaczyna produkować oksytocynę. Hormon ten razem z krwią trafia do wymienia, a trzeba pamiętać, że jest odpowiedzialny za między innymi swobodne otwarcie kanału strzykowego i umożliwienie swobodnego i bezproblemowego pozyskania mleka. Krowa zestresowana albo wystraszona lub uderzona nie jest gotowa do swobodnego oddania mleka, gdyż

adrenalina wytwarzana w organizmie blokuje mięśnie i kanał strzykowy.

Kolejna sprawa - trzeba pamiętać, że rozpoczynając dój, strzyki powinny być umyte i czyste, a to zabezpiecza przed wnikaniem chorobotwórczych drobnoustrojów nie tylko do otwartego kanału strzykowego, ale również do wnikania do świeżo pozyskanego mleka. To powodować może wstępne jego skażenie i krótszą trwałość oraz przydatność do spożycia. Dlatego bezwzględnie należy oprócz masażu strzyków również dokładnie je umyć. Można wykorzystywać do tego wiele preparatów oraz technik.

Zasklepienie kanału strzykowego

Kolejna sprawa to etap po zakończonym doju. Kanał strzykowy po zakończonym dojeniu jest jeszcze otwarty przez około 30 minut. Jeśli zwierzę w tym czasie pójdzie położyć się na ściółkę, istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo, że bakterie znajdujące się na ściółce wnikną do kanału strzykowego, mogąc prowadzić do zapalenia wymienia, czyli *mastitis*. Dlatego, kończąc dój, należy przeprowadzić i użyć odpowiedniego preparatu umożliwiającego i przyspieszającego zamknięcie kanału strzykowego. Specjalny płyn o odpowiednich właściwościach fizykochemicznych zasklepi ten otwór, blokując jednocześnie dostęp drobnoustrojom chorobotwórczym do wnętrza wymienia. Na rynku znajduje się obecnie wiele tego typu preparatów. Zaliczyć można do nich między innymi "Dipal Koncentrat" - jest to jodowy

BAKTERIE CHOROBOTWÓRCZE

<i>Streptococcus uberis</i>	Jest to paciorkowiec, mogący się rozmnażać w oborze na legowisku krowy i stanowi częste zapalenie wymion u krów w czasie zasuszania.
<i>Escherichia Coli</i>	Występująca w wodzie, ściółce, oborniku jest przyczyną - około 15-20% przypadków <i>mastitis</i> .
<i>Streptococcus agalactiae</i>	Jest to paciorkowiec, mimo że bytujący na gumach strzykowych i rękach dojarza, nie może jednak długo przetrwać poza środowiskiem wymienia
<i>Staphylococcus</i>	Gronkowiec występujący na powierzchni ciała i na błonach śluzowych ludzi i zwierząt, mogący bytować zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz wymienia, najczęściej jednak w zewnętrznych ranach strzyków i uszkodzonych kanałach strzykowych. Najczęściej też występuje w zewnętrznych ranach strzyków i uszkodzonych kanałach strzykowych.
<i>Streptococcus dysgalactiae</i>	Paciorkowiec rozmnażający się i bytujący poza wymieniem, na skórze strzyków i sierści.
<i>Pseudomonas (paleczka prosta)</i>	Może występować w źle umytych urządzeniach dojar- skich i w wodzie.

[Źródło: DeLaval]

środek do dezynfekcji strzyków po doju na bazie jodu. Charakteryzuje się wysoką skutecznością biobójczą (właściwości bakteriobójcze i grzybobójcze) oraz dobre właściwości pielęgnujące. Przeznaczony jest do stosowania na drodze zanurzenia lub spryskiwania strzyków. Innym wartym polecenia środkiem jest preparat Tri-Fender™ - również jodowy środek do dezynfekcji strzyków po doju, ale także do automatycznego robota VMS posiadający bardzo szerokie spektrum biobójcze: bakterie, grzyby, zarodniki. Wartym uwagi jest stosowanie siatki na wymiona „Medium” w wielu rozmiarach: M, L, XL, XXL mającej za zadanie zabezpieczyć wymiona przed uszkodzeniem. Zaleca się ją także stosować w czasie leczenia wymion i strzyków.

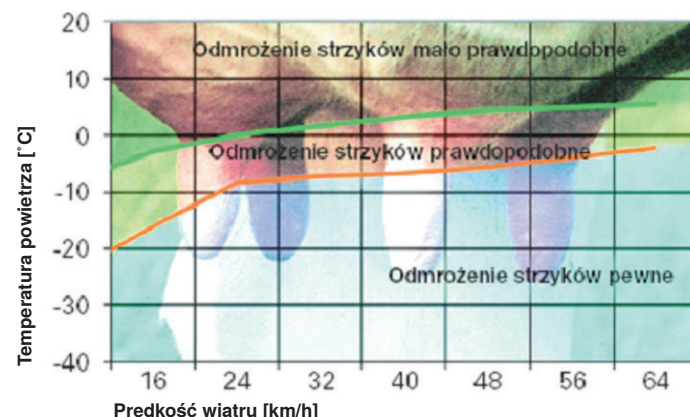
Profilaktyka

Jak wcześniej wspomniano, ważnym aspektem jest również profilaktyka. Mając na uwadze działanie zewnętrznych czynników szkodliwych możemy

stosować preparaty, które będą chronić skórę wymienia i strzyków przed takimi czynnikami. Bardzo dobrymi preparatami są substancje bogate w środki natłuszczające na przykład wazelinę lub lanolinę, ale również te oparte na wyciągu z nagietka. Roślina ta jest bardzo często niedoceniana w aspekcie bardzo korzystnego wpływu na pielęgnację skóry, nie tylko zwierząt, ale także i ludzi. Takim preparatem, który warto polecić jest Hama Melkfett. Jest to krem natłuszczający służący do codziennej pielęgnacji, ale też odkażania wymion i strzyków. Ponadto wspiera ich zdrowotność i poprawia zarazem jakość mleka. Dzięki zawartości naturalnych olejków, krem ten pozostaje szczególnie przyjazny dla skóry i tkanki wymion. Stanowi skuteczną barierę przed chłodem, wiatrem i niekorzystnymi wpływami środowiska. Producent zaleca, aby każdorazowo po doju strzyki posmarować takim preparatem. Natomiast co dwa tygodnie nacierać całe wymię [Źródło: ROLNET].

WPŁYW MROŹNEGO WIATRU NA GOŁĄ SKÓRĘ

Jeff Reneau, University of Minnesota

Niska temperatura i silny wiatr stanowią poważne ryzyko uszkodzenia tkanki strzyka nawet przy temperaturze powyżej 0°C [Źródło: WestfaliaSurge]

W okresie zimy przy niskich lub bardzo niskich temperaturach, a w dodatku gdy bydło wystawione jest na działanie wiatru zwiększającego ryzyko wychłodzenia ciała, zaleca się pokryć strzyki preparatem zawierającym przede wszystkim małą zawartość wody i posiadającym właściwości zmiękczające, zapewniając tym samym wyższy

poziom ich ochrony. Celem jest zmniejszenie procesu parowania, pomagając tym samym zmniejszyć utratę naturalnej wilgotności skóry strzyka. Jest to szczególnie istotne w przypadku temperatur poniżej 0°C.

Ważne parametry doju

Zupełnie oddzielną kwestią jest jeszcze sama technika doju

— OGŁOSZENIA —

Pokonaj mastitis za pomocą Fortex™ Silna dezynfekcja i wyjątkowa pielęgnacja

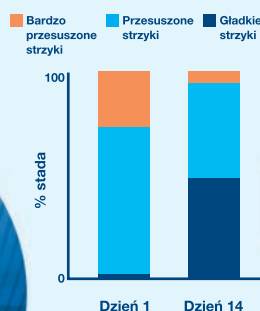

POTWIERDZONA SKUTECZNOŚĆ

IONOPLEX

Unikalna formuła zapewnia doskonałe wyniki pielęgnacji strzyków po doju z użyciem Fortex™. Środek zawiera jod w innowacyjnej formule z technologią Ionoplex, która zapewnia najlepsze rezultaty zapobiegania mastitis.

W ciągu zaledwie dwóch tygodni strzyki krów wykazują znaczną poprawę.

Łatwe i wygodne

Fortex™ jest stosowany bezpośrednio po dojeniu. To zapewnia ochronę strzyków aż do kolejnego dojenia.

Główne cechy i zalety Fortex™

Doskonała dezynfekcja dzięki zawartości jodu i doskonała pielęgnacja dzięki bardzo dużej zawartości substancji pielęgnujących – aż 27%.

- Doskonale pielęgnuje strzyki, zapewnia gładką i zdrową skórę
- Dzięki znaczącej lepkości pozostawia film pielęgnujący i regenerujący naskórek strzyków
- Brak ryzyka pozostałości substancji hamujących w mleku.
- Jest gęsty, ale nie ścieka dzięki czemu zużycie środka jest ekonomiczne i nieduże
- Dobrze widoczny

Dowiedz się więcej na

www.delaval.com

Znajdź nas na DeLavalPL

DeLaval

i parametry dojarki mechanicznej. Mowa tu przede wszystkim o wartości podciśnienia panującego w instalacji dojarki. Zbyt wysokie podciśnienie może powodować zbyt duży wpływ na nabłonek wyścielający wnętrze kanału strzykowego - i tym samym zwiększenie na przykład między innymi komórek somatycznych w mleku - oraz prowadzić do samego zapalenia wymienia. Dlatego też bardzo ważna jest regularna diagnostyka urządzeń udojowych i kontrola również ich stanu nie tylko technicznego, ale też ich higieny.

Groźne bakterie

Na wstępie była mowa o schorzeniach i chorobach, które mogą dotyczyć krowę, a właściwie wymięnię i strzyki, co w konsekwencji wpływa na jakość pozyskiwanego mleka. Najpoważniejszym przypadkiem jest tutaj wspomniany wcześniej *mastitis* czyli zapalenie wymienia. Bakteriami chorobotwórczymi, które mają decydujący wpływ na wywołanie tego zapalenia, są przede wszystkim *Streptococcus uberis*, *Streptococcus agalctiae*, *Streptococcus discalactiae*. W tabeli 1 zaprezentowano opis najczęściej występujących bakterii.

Jednak na zakończenie należy powiedzieć o samym człowieku. Odpowiednie jego podejście do zwierząt ma również bardzo duży wpływ na jakość pozyskiwanego surowca. Mowa tu przede wszystkim o higienie, czyli czystym stroju i przede wszystkim czystych, umytych rękach w momencie podchodzenia do prowadzenia dojenia.

Myjąc wymiona i strzyki, dojarz powinien używać miękkich, czystych ściereczek najlepiej z takiego materiału, który nie będzie podrażniał skóry strzyków. Rynek oferuje takie ściereczki. Bardzo dobre wchłanianie wody (może wchłaniać do 10 razy swojej masy) posiada produkt UT507, który nie pozostawia kłaczek na wycieranej powierzchni, a specjalna perforacja na jego powierzchni ułatwia usuwanie zanieczyszczeń ze strzyków. Podobnie ręczniki z mikrofibry posiadają bardzo dobre właściwości pochłaniające wodę, są miękkie

TRZEBA STOSOWAĆ DIPPING

PAWEŁ HUPAŁO, MARKET SOLUTION MANAGER AFTERMARKET W FIRMIE DELAVAL:

Niektórzy producenci mleka uważają, że nie ma potrzeby stosowania dippingu poudojowego zimą, gdy temperatura spada poniżej zera, ponieważ wierzą, że niskie temperatury zmniejszają rozwój bakterii. Niemniej jednak badania wykazały, że całkowite wyeliminowanie dezynfekcji strzyków faktycznie zwiększa rozprzestrzenianie się patogenów zakaźnego zapalenia wymienia. W celu zwiększenia kontroli nad zapaleniami wymienia w miesiącach zimowych ważne jest, aby kontynuować higienę poudojową. Ponadto taka rutyna pomoże utrzymać dobry stan końcówki i skóry strzyków w okresie przejściowym z zimy na wiosnę, potencjalnie zmniejszając wahania LKS (liczby komórek somatycznych). W mroźnych temperaturach należy stosować kondycjonujące środki dezynfekujące przed i poudojowe, ponieważ mają one na celu poprawę ogólnej kondycji skóry strzyków, poprawę zdrowia końcówki strzyku i zmniejszenie hiperkeratozy, co w konsekwencji zmniejsza możliwość wnikania bakterii w kanał strzykowy i wywołania infekcji wymienia. Doskonałym środkiem do pielęgnacji i dezynfekcji poudojowej spełniającym powyższe wymagania jest Fortex firmy DeLaval. Dipping ten posiada opatentowaną przez DeLaval technologię iONOPLEX, która pozwala na szerokie zastosowanie:

- Jod jest rozproszony w specjalnej mieszance zmiękczającej, aby stworzyć unikalny roztwór koloidalny
  - Wysoki poziom wolnego jodu szybko i skutecznie zwalcza bakterie
  - Zawarty złożony środek powierzchniowo czynny sprawia, że skóra strzyków zachowuje naturalne natłuszczenie
  - Emulsja na bazie gliceryny i lanoliny, która działa jako bariera dla wilgoci
- Po zastosowaniu dippingu należy odczekać aż produkt wyschnie. Jeśli nie można tego uniknąć, należy podjąć kroki w celu zminimalizowania efektu zamrażania środka na końcówce strzyku. Zawsze powinniśmy stosować dobre praktyki higieniczne, takie jak używanie rękawiczek i jednorazowych ręczników.*

CHROŃ SWOJE KROWY BEZ WZGLĘDU NA PORĘ ROKU!

PAUL NUNN, MANAGER DS. ROZWOJU PRODUKTU GENUS ABS:

Każda krowa w gospodarstwie jest zagrożona przez bakterie, które mogą powodować problemy zdrowotne wymion i wpływać na zyski gospodarstwa! Zagrożenie jest generalnie niewidoczne i chociaż zmienia się, niezależnie od tego, czy jest to lato, czy zima, należy je traktować poważnie i zwalczać każdego dnia! ABS współpracuje z firmą Ecolab, która produkuje wyłącznie dla nas wodzącą w branży gamę produktów „Valiant”. Głównym środkiem przeciwbakteryjnym w Valiant jest zaawansowany dwutlenek chloru. Zmieszany ze środkiem bakteriobójczym i substancjami odżywczymi dla skóry, Valiant niezwykle skutecznie zmniejsza liczbę bakterii i utrzymuje się przez kilka godzin po doju. Strzyki potraktowane Valiantem są chronione o wiele więcej godzin dziennie niż przy użyciu mniej zaawansowanych środków chemicznych. Z biegiem czasu efekt pakietu kondycjonującego skórę oznacza mniej miejsc, w których mogą się ukryć bakterie. Ryzyko maleje, ale wciąż trwa! Każdego dnia nowe bakterie stanowią zagrożenie dla każdej krowy w gospodarstwie. Korzystanie z Valianta chroni Twoje krowy i daje pewność, że zrobisz wszystko, co w Twojej mocy dla ich zdrowia, w efekcie czerpiesz korzyści finansowe. Zdrowe krowy produkują więcej mleka. Wytwarzają więcej mleka, ponieważ nie zwalczają infekcji, a mleko jest wyższej jakości.

DIPPING Z WYSOKĄ ZAWARTOŚCIĄ WYCIĄGÓW ZIOŁOWYCH

PAULINA TROCHIMIUK

- SPECJALISTA DS. ŻYWIENIA BYDŁA FIRMY BOSMED:

Dbanie o suche legowiska, czystość podczas doju, ograniczanie transmisji zakażeń wymienia oraz uszkodzeń strzyków są podstawą produkcji mleka wysokiej jakości. Latem dość duża wilgotność powietrza i wysoka temperatura, jak również owady sprzyjają rozwojowi chorobotwórczych drobnoustrojów. Dodatkowo długotrwałe działanie promieni słonecznych może prowadzić do poparzeń. Z kolei zimą wilgoć zwiększa możliwość infekcji wymienia, zaś niska temperatura, wiatr, duża wilgotność potęgują działanie mrozu, nadmiernie wysuszając skórę, prowadząc do pęknięć, odmrożeń, martwicy czy odpadania powierzchniowych warstw skóry. Przy uszkodzeniach wymienia i strzyków, szczególnie termicznych: latem, jak i zimą powinniśmy w głównej mierze stosować dipping NANO-DIP firmy BOSMED. Wysoka zawartość wyciągów ziołowych widocznie poprawia kondycję strzyków, nawilża, zapobiega uszkodzeniom, chroni przed działaniem niekorzystnych warunków atmosferycznych, tworząc widoczną ochronną warstwę pielęgnacyjną. Innowacyjne zastosowanie nanokoloidu srebra i miedzi pozwala w naturalny i bezpieczny sposób na ograniczenie rozwoju bakterii i grzybów w skórze wymienia. Konsystencja gwarantuje długie utrzymywanie na strzykach, a intensywna barwa umożliwia identyfikację prawidłowego wykonania zabiegu. Olejek eukaliptusowy odświeża i rozluźnia skórę. Polecam stosować razem w zestawie z maściami ochronno-pielęgnacyjnymi firmy BOSMED.

dla strzyków i bardzo skuteczne w stosowaniu przy myciu strzyków przed dojem.

Są one zazwyczaj również nasączone różnymi roztworami, na przykład ze związkiem miodu glicerolu i innymi substancjami, czynnymi, które wpływają

na szybką dezynfekcję strzyków. Jednak należy pamiętać o tym, że jeżeli dostrzeżemy skaleczenia i rany na strzykach i wymionach, nie powinno się takich preparatów stosować, gdyż może to spowodować zahamowanie procesu odnowy tkanki. Dlatego w takiej

sytuacji należy zastosować różnego rodzaju zasyпки albo też aerozole do użytku zewnętrznego, które będą wspomagać leczenie tego typu ran i skaleczeń.

dr hab. inż. ROBERT SZULC
 Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
 Zespół Szkół Przyrodniczych
 w Poznaniu

Dobrze przygotować glebę przed siewem

Przygotowanie gleby przed siewem ma bardzo duży wpływ na późniejszy wzrost i rozwój roślin, a co za tym idzie na osiągnięty plon. Jak dobrze uprawić glebę? Jakich maszyn używać? Przyglądamy się czterem polskim biernym agregatom do uprawy przedsiewnej.

TEKST ■ Łukasz Tyrakowski

Agregaty uprawowe przeznaczone są do przygotowania gleby do siewu podczas jednego przejazdu, ale mogą być również stosowane do kruszenia brył, zaskorupienia gleb, niszczenia chwastów czy mieszania nawozów mineralnych z glebą - mówi Marietta Nissen z polskiej firmy Bomet produkującej maszyny rolnicze. W jej ofercie znaleźć można między innymi agregaty Coma, które przeznaczone są właśnie do uprawy przedsiewnej. Szereg obejmuje cztery modele o szerokości roboczej 3,2, 3,6, 4,2 oraz 4,6 m. Przeznaczone są one do pracy z ciągnikami o mocy od 82 KM do 122 KM. Maszyny wyposażone są w lekkie zęby sprężynowe, zakończone wymienną redliczką. To rozwiązanie jest wykorzystywane praktycznie we

wszystkich biernych agregatach uprawowych. Zęby mocowane są w 4 rzędach na ramie kultywatora, a rozstaw między nimi wynosi 10 cm. Z tyłu agregaty mogą być wyposażone w wały strunowe - pływające lub posiadające docisk sprężynowy o średnicy 295 mm. - Na gleby cięższe, zlewnie, gdzie występuje duża liczba brył, zaleca się zastosowanie wału przedniego, który je rozkruszy i rozbije. Występuje on w naszym przypadku w wyposażeniu dodatkowym - tłumaczy Marietta Nissen. Głębokość pracy agregatów Coma firmy Bomet ustalana jest za pomocą kół podporowych i maksymalnie wynosi 12 cm. - Dla łatwiejszego agregowania z ciągnikiem, wszystkie maszyny są wyposażone w belkę sprzęgową. Posiadają również układ hydrauliczny umożliwiający składa-

Agro-Tom UPH

nie ramion bocznych na czas transportu - dodaje przedstawicielka. Agregaty Coma to tylko jeden z rodzajów urządzeń do uprawy gleby oferowanych przez Bomet. Firma posiada również serie: Carina - najmniejsze maszyny - od 1,8 do 3,2 m szerokości, Corvus oraz Canis - ciężkie agregaty o szerokościach od 2,5 do 4 m.

Swoje rozwiązania, jeśli chodzi o przedsiewną uprawę gleby posiada również Agro-Tom. Kompaktowy agregat uprawowy UPH to jedna z najbardziej rozpoznawalnych maszyn w jej ofercie. - Urządzenie bardzo dobrze sprawdza się w wymagających warunkach, kiedy na polu mamy zwięzłą i zbryloną glebę,

— OGŁOSZENIA —

gamatechnik
maszyny rolnicze

jakość na każdym polu

U nas w standardzie:

- ☑ stal o podwyższonej wytrzymałości
- ☑ zabezpieczenie antykorozyjne cynkowe
- ☑ malowanie proszkowe

Gamatechnik, ul. Beutlera 16, 62-330 Nekla

☎ 61 66 99 044, 725 00 00 10

✉ biuro@gamatechnik.pl

🌐 gamatechnik.pl

Unia Kombi XL

która wymaga dokładnej uprawy oraz pozostawienia bardzo równej powierzchni pola - mówi Dawid Porzucek, przedstawiciel firmy. - Najczęściej zaleca się jego stosowanie pod rośliny wymagające dokładnej obróbki gleby, takie jak: burak cukrowy, rzepak, kukurydza, warzywa oraz inne rośliny uprawne - dodaje. Dobre efekty uprawy, które pozostawia za sobą agregat marki Agro-Tom, zawdzięcza on swojej dużej masie oraz szerokiemu wachlarzowi zastosowanych w nim narzędzi. Patrząc od przodu maszyny, w wersji podstawowej wyposażona jest ona w: włókę wyrównującą ze zmienną wysokością pracy i regulowanym kątem natarcia, wał płaskownikowy o średnicy 370 mm, 3 rzędy redlic z gęsiostópkami, drugi wał płaskownikowy o średnicy 370 mm, drugą włókę wyrównującą oraz wał crosskill. - Wszystkie wały są zamontowane na piastach bezobsługowych, co znacznie skraca i ułatwia przygotowanie maszyny do pracy - podkreśla Porzucek. Konstrukcja agregatu podczas pracy opiera się na wałach

płaskownikowych, a głębokość pracy regulowana jest za pomocą zmiany położenia redlic. - W wyposażeniu dodatkowym mamy możliwość wymiany m.in wałów oraz redlic. Maszyna może posiadać wał crosskill w wersji tandem - uzupełnia przedstawiciel firmy z siedzibą w Pogorzeli (woj. wielkopolskie). Maszyna występuje w wersji zawieszanej lub półzawieszanej. Jest dostępna w szerokościach roboczych: 4, 4,5, 5 oraz 6 m. Dodatkowo, w tym roku do oferty ma wejść model o szerokości 8 m.

Agregaty do uprawy przedsięwnej w swojej ofercie posiada firma Unia. Gama Kombi to maszyny o szerokościach roboczych od 3 do 5,6 m. Składają się one z 3 podzespołów. W przedniej części umieszczony został wał strunowy o średnicy 320 mm. Następnie zamontowano zęby sprężynowe SU (3 rodzaje do wyboru) z płynną regulacją głębokości roboczej. W agregacie o szerokości 3 m są to 4 takie rzędy, a w pozostałych szerokościach 3. Maszyna zakończona

Metal-Fach U457

jest podwójnym zębatym wałem strunowym o dwóch średnicach roboczych do wyboru - 320 i 280 mm, który posiada regulację siły docisku. Urządzenie, w zależności od szerokości, posiada różne rozwiązania konstrukcyjne. Agregat 3-metrowy wyposażony jest w ramę sztywną, a w większych szerokościach jest ona hydraulicznie składana do transportu. W zależności od wielkości maszyny do współpracy potrzebne są ciągniki o mocy od 60 do 180 KM. W gamie maszyn firmy Unia możemy znaleźć również serię Max o szerokościach roboczych od 3 do 9 m. Wyróżnia się ona tym, że na wyposażeniu posiada system kopiowania terenu każdej sekcji. Dostępny jest także ciężki zaczepiany agregat Viking LH.

Swoje rozwiązanie, jeśli chodzi o uprawę przedsięwnej, posiada także firma Metal-Fach. Kultywator sprężynowy U457 dostępny jest w jednej szerokości roboczej - 4 m, ale istnieje również opcja połączenia go z drugim urządzeniem tego typu za

pomocą wózka transportowego, dzięki czemu można podwoić szerokość roboczą i podnieść efektywność pracy. Maszyna wyposażona jest w wał rurowy, za którym zamontowano włókę listwową dbającą o odpowiednie wyrównanie pola. Przed wałem dodatkowo istnieje opcja zamontowania spulchniaczy śladów ciągnika z szeroką gęsiostópką. Posiadają one zabezpieczenie sprężynowe w celu zapobiegania uszkodzeniom. Głównym elementem roboczym urządzenia są trzy rzędy zębów roboczych o wymiarach 32x12 mm. Głębokość ich pracy można szybko regulować, bez użycia jakichkolwiek narzędzi, za pomocą przetyczek mocowanych w otworach słupic. Maszyna zakończona jest dwoma wałami: rurowym oraz wałem crosskill o średnicy 500 mm. Mają one zapewniać odpowiednie zagęszczenie gleby. Urządzenie jest wyposażone także w ekrany skrajne, które zapobiegają rozrzucaniu na boki gleby uprawianej przez zęby robocze i wały rurowe. Optymalna głębokość pracy urządzenia wynosi 11 cm.

Bomet Coma

Głównym elementem roboczym praktycznie wszystkich agregatów uprawowych, które nie posiadają aktywnych elementów roboczych, są oparte na kultywatorze zęby robocze typu S - inna może być jedynie ilość rzędów. Większe różnice można dostrzec porównując konstrukcje i wyposażenie pozostałych sekcji urządzeń dostępnych w ofercie różnych firm z polskiego rynku.

Wyniki rejestracji ciągników nie są do końca miarodajne

Mateusz Misiak - autor kanału Matheo780 na YouTube i grupy Mechanizatorzy Matheo780 - na Facebooku podsumowuje ubiegłoroczne wyniki rejestracji nowych ciągników rolniczych.

Misiak wyróżnia rezultaty osiągnięte przez marki Arbos i Lovol. Negatywnie zaskoczyła go ilość rejestracji marki Fendt. Jakich wyników spodziewa się w tym roku?

TEKST ■ Łukasz Tyrakowski

Wyniki rejestracji nie są do końca miarodajne i wcale nie mam na myśli tylko Arbos, bo to pierwsze, co przychodzi do głowy. Chodzi mi bardziej o to, że na taki wynik wpłynęły dwa inne czynniki - mówi Mateusz Misiak. - Po pierwsze zmieniała się norma emisji spalin, przez co sporo firm rejestrowało ciągniki na siebie. Druga sprawa to bonusy dla dealerów. Oni muszą jakąś ilość

ciągników zarejestrować, dlatego dużo firm rejestrowało traktory na siebie, żeby po prostu nie wyrzucano ich z sieci - tłumaczy, zaznaczając, że wyjątkiem pod tym względem jest chyba tylko marka Kubota. - Tam duża sprzedaż ma odzwierciedlenie w tym, że ciągniki dobrze schodzą. Aczkolwiek są to raczej te mniejsze traktory... Chociaż rozmawiałem ostatnio z dealerem Kuboty, który twierdził, że sprzedaje więcej cią-

Prym na rynku nowych ciągników już od lat wiodzie marka New Holland

— OGŁOSZENIA

APLIKATORY DOGLEBOWE

EFEKTYWNIE WYKORZYSTAJ NAWOZY NATURALNE!

Terrasoc
Szerokość robocza:
od 2 do 5 m

Terraflex/2
Szerokość robocza:
od 2 do 5 m

Terraflex/2 XXL
Szerokość robocza:
od 5 do 8 m

Terraflex/3
Szerokość robocza:
od 4 do 6 m

Terradisc2
Szerokość robocza:
od 4 do 6 m

SCAN ME

176B

JOSKIN

joskin.com

Więcej informacji
u Twojego lokalnego
przedstawiciela
POLSAD
JACEK KORCZAK

Włocławek, Radziejów,
Aleksandrów Kuj.

■ 607 197 237

Toruń, Lipno

■ 502 061 353

Kutno, Płock, Łęczyca

■ 607 190 848

Konin, Turek, Mogilno

■ 607 190 354

Skierniewice, Rawa Maz.

■ 503 173 285

Kalisz, Sieradz, Pleszew, Jarocin

■ 607 190 479

Grójec, Warka, Białobrzegi, Piaseczno

■ 607 997 663

Łódź, Poddębice, Brzeziny

■ 607 198 412

Piotrków Tryb., Radomsko

■ 502 060 372

Kępno, Ostrzeszów, Wieluń, Wieruszów

■ 502 059 761

Tomaszów, Bełchatów, Opoczno

■ 605 297 239

www.polsad.net

gników rolniczych niż ogrodniczych - podkreśla Mateusz Misiak.

Największe zaskoczenie

- To, co rzuca mi się najbardziej w oczy, patrząc na ubiegłoroczne wyniki, to znakomite wyniki marek Arbos i Lovol. Te dwie marki jeszcze niedawno w zasadzie nie istniały w wynikach rejestracji - zaznacza Misiak. Według niego, główną przyczyną takich wyników jest popularyzacja programu pomocowego - Restrukturyzacja małych gospodarstw i dobra akcja marketingowa firm, które te maszyny dystrybuują. - Duża grupa małych rolników - tzw. 5-hektarowców, którzy zawsze myśleli, że nie stać ich na nowy traktor, pozyskując dofinansowanie na restrukturyzację w kwocie 60 tys. zł, mogła sobie pozwolić na Arbosa lub Lovola. Tym samym nowy, chiński traktor o mocy 35 lub 55 KM zastąpił w wielu przypadkach pocztowe Władimirce, ciapki i sześćdziesiątki - wyjaśnia Mateusz Misiak.

Największe rozczarowanie

- Dla mnie niesatysfakcjonujący jest wynik Fendta. W Niemczech jest to marka, która wspólnie z John Deere przewodzi na rynku, a u nas ta najdroższa marka klasy premium jest wybierana w zdecydowanej mniejszości - zauważa Misiak, podsumowując wynik bawarskiej marki, która nie znalazła się nawet w TOP 10 najpopularniejszych marek ciągników 2021 roku.

Prym na rynku już od lat wiedzie New Holland. Ubiegły rok był bardzo dobry dla tej marki. Zdecydowanie liderowała ona na rynku - jako jedyna przekroczyła wynik 2 tys. rejestracji, notując 2.511 zarejestrowanych traktorów. - Popularność New Hollanda, który jest numerem 1 już chyba od 12 lat, jest moim zdaniem spowodowana przede wszystkim dobrym stosunkiem ceny do jakości. Wbrew temu, co mówią niektórzy, moim zdaniem New Holland to naprawdę dobry ciągnik i sam rozważyłbym tę markę, gdybym kupował traktor na swoje gospodarstwo - przyznaje Mateusz Misiak. - Wyróżnić trzeba także duże pokrycie serwisowe na terenie całej Polski. Dealerów New Hollanda jest naprawdę dużo i nie trzeba martwić się o to, że nie będzie komu serwisować ciągnika, że nie kupimy części, bo tego jest naprawdę sporo - dodaje.

Z potencjałem na więcej

Będąc przy grupie CNH - Mateusz Misiak zwraca uwagę na dużą poprawę sprzedaży marki Steyr. Zanotowała ona wynik lepszy np. od wspomnianego wyżej Fendta. - Widać, że restrukturyzacja sieci dealerskiej przynosi w wypadku marki Steyr dobre rezultaty. Pojawili się dealerzy sprzedający wyłącznie te ciągniki. Wcześniej było tak, że Steyr i Case były sprzedawane razem, więc

Mateusz Misiak

firmy wolały sprzedawać markę Case. Teraz, jak Steyr jest oddzielony, to ma szansę zaistnieć na rynku - podkreśla Mateusz Misiak, zaznaczając, że marka rodem z Austrii zyskuje dużą popularność zwłaszcza w niektórych rejonach Polski - np. na Lubelszczyźnie.

Znany pod pseudonimem Matheo780 Misiak zwraca uwagę również na owoce restrukturyzacji sieci marki Argo Tractors sprzedającej ciągniki Mc Cormick i Landini. - Powoli pojawiają się te ciągniki, choć w dalszym ciągu są to raczej śladowe ilości, ale trzymam za nich kciuki. Według mnie, podobnie jak w przypadku New Hollanda, są to dobre ciągniki - twierdzi Mateusz Misiak. Jak zaznacza, na tę chwilę nie kupiłby jednak traktora z tej grupy. - W dalszym ciągu brakuje zaplecza serwisowego, dealerzy są niedoświadczeni. Ciężko jest znaleźć części - tłumaczy.

Polscy rolnicy kochają, świat nie rozumie?

Wyjątkową marką na polskim rynku według Mateusza Misiaka jest Zetor. - Zetor produkuje rocznie około 2 tys. traktorów, z czego około tysiąc jest sprzedawanych w Polsce. Połowa sprzedaży globalnej tej marki to Polska. Są od nas uzależnieni. Jest to dla mnie szokujące - mówi Matheo780. - Nie do końca rozumiem rolników, którzy kupują Zetora, bo nie jest to traktor ani komfortowy, ani porządnie wykonany, ani prosty. Prosty to on był 20 lat temu. W czym jest teraz prostszy od np. New Hollanda? Niech mi ktoś wytłumaczy - zastanawia się Mateusz Misiak.

Co przyniesie 2022 rok?

- Ciężko jest przewidywać, bo jest mnóstwo różnych czynników, natomiast moim zdaniem, na logikę, rynek ciągników nie powinien się rozwijać tak, jak w ubiegłym roku - mówi Mateusz Misiak. - Wystarczy popatrzeć np. na ceny nawozów, są kosmiczne. Teraz pytanie: czy rolnicy na jesień dostaną za swoje plody rolne jakieś normalne pieniądze? - dodaje.

- Za coś trzeba te traktory kupować, one muszą na siebie zarabiać, więc w momencie, kiedy opłacalność jest na tak niskim poziomie, nie spodziewam się jakichś wysokich wyników rejestracji. Pytanie jeszcze, jak pójdą programy agencyjne - mówi Mateusz Misiak. - Ale z drugiej strony... nic mnie już nie zdziwi - kończy.

Rozpylacz EŻ - firma MMAT

EŻ to klasyczny zadaniowy ezektor emitujący krople grube i bardzo grube. Umożliwia aplikację środków ochrony roślin w bardzo niekorzystnych warunkach pogodowych. Gwarantuje dużą redukcję znoszenia cieczy w całym zakresie ciśnień oraz dobre pokrycie dzięki dużemu napowietrzeniu kropel rozbijających się na powierzchni roślin. Rozpylacz umożliwia pracę przy zwiększonych prędkościach jazdy. Zalecany do preparatów herbicydowych - w szczególności oprysków doglebowych. Bardzo często wybierany do odchwaszczania kukurydzy, rzepaku przed i powstodowo. Zapewnia wysoką skuteczność chemiczną i duże bezpieczeństwo dla upraw sąsiadujących. Działa w ekstremalnie trudnych warunkach - odporny na wiatr do 7 m/s. Aby dbać o środowisko naturalne i stosować się do zasad „Dobrej Praktyki Rolniczej”, opryski w niekorzystnych warunkach pogodowych trzeba wykonywać rozpylaczem ezektorowym.

Więcej o produkcie w firmie MMAT Agro Technology

Agregat talerzowy z systemem transportowym ATH XL - firma Agro-Tom

Talerzówka przeznaczona do wykonywania podorywek pól po zbiorach płodów rolnych, do uprawy i doprawiania roli wszystkich typów gleb. Montowane w niej talerze posiadają średnicę 560 lub 610 mm i pracują na piastach bezobstugowych (grządziel posiada zabezpieczenie gumowe). Agregat z systemem transportowym składa się z połączenia dwóch bron talerzowych, które gwarantuje imponujące szerokości robocze: 7, 8, 9 oraz 10 m. Maszyna posiada własny układ jezdny, na którym na czas transportu spoczywają dwie talerzówki. Po złożeniu szerokość urządzenia nie przekracza 3 m. W zależności od szerokości roboczej do współpracy z agregatem ATH są wymagane ciągniki o mocy od 250 KM do 400 KM.

Więcej informacji o agregacie talerzowym z systemem transportowym ATH XL można znaleźć u dystrybutorów marki Agro-Tom oraz w siedzibie producenta w Pogorzeli

Kubota F-251 - firma Polsad

W szerokiej gamie urządzeń marki Kubota, firma Polsad posiada nośnik narzędzi, który w kombinacji z kosiarką czołową pozwala na szybkie koszenie. Maszyna oferuje dużą wydajność oraz wysoką jakość koszenia i mulczowania. Urządzenie jest wyposażone w dwuzakresową przekładnię hydrostatyczną HST, którą steruje się za pomocą tylko jednego pedału. Duży udźwieg TUZ oraz WOM o prędkości 2545 obr./min czynią z F-251 bardzo uniwersalny pojazd. Zmodernizowany agregat koszący optymalizuje przepływ powietrza, co daje wyższą jakość mulczowania.

Więcej informacji o lokalnego dealera Polsad Jacek Korczak

— OGŁOSZENIE —

Ładowarka kołowa Schmidt - 3530

Maszyny wyróżniają się zwartą, wytrzymałą konstrukcją i małym promieniem skrętu, dzięki czemu możliwa jest praca nawet na bardzo niewielkiej przestrzeni. Ładowarki są proste w obsłudze. Mocny układ hydrauliczny oraz duża siła nośna i odpajania od gruntu zapewniają wysoką wydajność. Obszerny prześwit, niski punkt ciężkości i dobry rozkład obciążeń, także na trudnym gruncie, zapewniają wzorową stateczność. Maszyny charakteryzuje doskonała widoczność, łatwość w zmianie osprzętu oraz bardzo prosta obsługa za pomocą joysticka wielofunkcyjnego.

Ładowarki dostępne są w firmie Schmidt z Lubiatowa

ŁADOWARKI KOŁOWE

SCHMIDT

szerokości od 90 cm

Prowadzimy sprzedaż części i serwis

SCHMIDT
Lubiatów 60R, 59-500 Złotoryja
tel. 881 206 316
www.schmidtmachinery.pl

Targi FERMA 2022 w Bydgoszczy

Interesujące konferencje, ciekawe dyskusje i prezentacje najnowszych rozwiązań w dziedzinie hodowli bydła, trzody chlewnej i drobiu - m.in. to wchodziło w skład tegorocznych targów FERMA w Bydgoszczy, które odbyły się w dniach 25-27 lutego.

Na targach w Bydgoszczy pojawiło się ok. 100 wystawców, którzy zaprezentowali produkty stosowane w chowie i hodowli zwierząt - począwszy od genetyki, poprzez pasze i systemy ich zadawania, leki i preparaty weterynaryjne, roboty udojowe, wyposażenie budynków inwentarskich (również ich projekty i budowę), na maszynach do zbioru i konserwacji pasz skończywszy.

Do Bydgoszczy przyjechali rolnicy z różnych stron Polski. Urszula i Krystian Kretkowie, producenci mleka z miejscowości Krzanowice nieopodal czeskiej granicy, żeby przybyć na FERME wstali już o godz. 4.00 nad ranem. Rządy w gospodarstwie pod ich nieobecność sprawował syn. - *Mamy oborę z dwoma robotami udojowymi i z robotem do podgarniania. Tak że powinien sobie dać radę* - mówił przed naszą kamerą Krystian Kretek. - *Bardzo mi się tu podoba. Cel został osiągnięty, choć jest tu troszkę daleko, uważam, że w Łodzi była lepsza lokalizacja, niemniej jednak jesteśmy zadowoleni - atmosfera OK. Porozmawiałem, z kim chciałem. Umówieni jesteśmy z handlowcem, że przyjedzie do nas na gospodarstwo* - kontynuował Krystian Kretek. - *Chcemy zainstalować stację do odpajania cieląt* - dodał.

Na FERMI udało nam się również porozmawiać z Moniką Przychodzką, producentką mleka z miejscowości Plebanka w woj. kujawsko-pomorskim. - *Na tych targach interesują mnie przede wszystkim artykuły dla cieląt, ponieważ*

od około pół roku mamy już oborę i teraz potrzebujemy rzeczy do pielęgnacji dla małych sztuk. (...) Uważam, że oferta jest bardzo bogata. Dotarłam do kilku stoisk, wzięłam oferty do późniejszego kontaktu - mówiła pani Monika.

Panel dyskusyjny targów FERMA obejmował różne tematy, w tym dość trudny, bo ograniczenie emisji gazów cieplarnianych poprzez prawidłowy bilans składników pokarmowych oraz nowe technologie w żywieniu. Dość szeroko mówiło się także o Zielonym Ładzie - jego skutkach dla producentów mleka.

Event po raz pierwszy odbył się w Bydgoszcz w Hali BCTW. Dotychczasowa lokalizacja - tereny targowe w Łodzi - zostały bowiem przekształcone na tymczasowy szpital covidowy. (mp)

Urszula i Dariusz Kretkowie z wizytą przy stoisku „Wieści Rolnicze”

Wielu rolników było zainteresowanych ofertą maszyn zielonkowych

W tegorocznej edycji targów wzięło udział ok. 100 firm

Targi AGROTECH w dniach 18-20 marca

Wielkimi krokami zbliżają się największe targi techniki rolniczej - AGROTECH 2022 w Kielcach.

Impreza powróciła do swojej tradycyjnej daty. Zaplanowano ją w dniach 18-20 marca. Poprzednia jej edycja - ze względu na zawirowania spowodowane pandemią - odbyła się w terminie listopadowym.

Wiosenny Agrotech przyzwyczaił zwiedzających do swojej ogromnej powierzchni. Wydarzenie jest nie tylko największą wystawą sprzętu rolniczego, ale również największym wydarzeniem organizowanym w halach w Polsce. W rekordowej edycji z 2019 wzięło bowiem udział 750 firm z 25 państw,

a cała ekspozycja zajęła powierzchnię 66 tysięcy metrów kwadratowych. - *Trudno będzie nam powtórzyć wynik sprzed pandemii Covid-19, ale możemy z całą pewnością powiedzieć: najlepsi będą z nami!* - zapowiada Grzegorz Figarski, dyrektor projektu targów Agrotech.

Wśród firm, które wystawią się na marcowych targach techniki rolniczej, są m. in.: Zetor, Case, Goweil, SIP i koncern AGCO, zrzeszający takie marki jak Valtra, Massey Ferguson czy Fendt. - *Od wielu lat jesteśmy obecni na targach w Kielcach. Uważamy, że to jedne z najważniejszych imprez targowych. Każda szanująca się firma powinna się wysta-*

wić na Agrotechu - podkreśla Robert Szewczyk z Zetor Polska.

W Kielcach nie zabraknie także maszyn do pielęgnacji i ochrony roślin. Gamę produktów zaprezentują nie tylko producenci rozdrabniaczy i opryskiwaczy, ale także firmy zajmujące się wytwarzaniem mieszanek oraz granulatów. Właściciele gospodarstw będą mieli również okazję do zapoznania się z nowymi maszynami służącymi do siewu i sadzenia.

Tegoroczna edycja targów AGROTECH odbędzie się równolegle z Targami Przemysłu Drzewnego i Gospodarki Zasobami Leśnymi LAS-EXPO.

(red)

POSTAWILI NA KROWY MLECZNE I BYDŁO OPASOWE

Jeszcze dziesięć lat temu w ich gospodarstwie była trzoda chlewna, ale zrezygnowali z tej produkcji, ponieważ relacje cenowe kupowanych warchlaków do ceny żywca wieprzowego skazywały ich na porażkę ekonomiczną. Postawili wtedy na bydło mleczne i opasowe.

Gospodarstwo Szczęśniaków miało swoją prozaiczną historię. Marian, dziadek Tomasza - obecnego gospodarza, kupił tu zabudowania i hektar ziemi w 1956 roku. Mieszkał wtedy z rodziną w Dziewokluczu w gminie Budzyń i, jak głosi rodzinny przekaz, przeprowadzka motywowana była faktem, że tu dzieci miałyby bliżej do szkoły. Z czasem zaradny dziadek powiększył gospodarstwo do 20 hektarów. Dziś zapewne nie poznałby swojej posiadłości, bo ze starej zabudowy pozostał niewielki budynek, a na sporej przestrzeni pojawił się nowy, okazały dom, niezbędne budynki gospodarcze czy w ostatnich latach - nowa obora.

Marian Szczęśniak przekazał w 1981 roku gospodarstwo w ręce swojego syna Alojzego i jego żony Marii. Synowa pochodziła z Wiardunek koło Ryczywołu w powiecie obornickim i wywodziła się z chłopskiej rodziny. Alojzy i Maria Szczęśniakowie doczekali się czterech synów. Z biegiem czasu zapadła decyzja, że to najstarszy Tomasz będzie następcą. Syn jest z zawodu mechanikiem samochodowym i, chcąc sprostać wymogom stawianym obecnie rolnikom, uzupełnia swoje wykształcenie w technikum rolniczym w Golańczech. - Jestem jednym z najstarszych uczniów, a pandemia spowodowała,

Rodzina
w komplecie:
Aneta, Tomasz,
córka Dominika
i synek Filip.

że i mnie dotyka niekiedy nauka zdalna - mówi rolnik. - Często myślę sobie, że schemat nauczania w takim technikum niekiedy odstaje od rzeczywistości, a absolwenci mogą mieć problem z powiązaniem nabytej teorii z praktyką pracy w gospodarstwie - dodaje.

- Jakoś mnie zawsze ciągnęło do rolnictwa i nie trzeba było mnie namawiać na przejęcie ojcowizny. Młodzi bracia mieli swoje plany życiowe i tak stałem się rolnikiem z krwi i kości - śmieje się Tomasz. Zanim jednak przejął ostatecznie gospodarstwo w czerwcu 2021 roku, musiał pokonać wiele przeszkód związanych z uzyskaniem statusu Młodego Rolnika, a i moment był ostatni, bo to 40-tka na karku

i ta cezura wiekowa była nie do przekroczenia.

MIASTOWA ŻONA

Kiedy pojawiając się w gospodarstwie Szczęśniaków, spotykam pana Alojzego, którego miałem okazję w sierpniu poznać na Oddziale Ortopedyczno-Urazowym Szpitala Powiatowego im. prof. Romana Drewsa w Chodzieży. Trafił tam ze skomplikowanym złamaniem nogi po nieszczęśliwym zdarzeniu w gospodarstwie. Pan Alojzy przechodził nadal leczenie, bo jak mówi: stare kości się nie chcą poskładać. - Teraz wiemy, ile znaczyła dla nas pomoc taty, gdy był w pełni sprawny. Doświadczaliśmy z żoną tego, co znaczy dodatkowy natwał pracy, kiedy tata sam wymagał pomocy i wsparcia - mówi refleksyjnie Tomasz.

A swoją przyszłą żonę Anetę Tomasz poznał na dyskotece w Pawłowie Żońskim. Dziewczyna pochodzi z Wągrowca i Tomasz chyba nie spodziewał się entuzjazmu z jej strony, gdyby dowiedziała się, iż jest chłopakiem z gospodarstwa.

- Mój przyszły - jak się okazało - mąż powiedział mi podczas któregoś ze spotkań, że za żadne skarby nie zrezygnuje z gospodarstwa. A ja mu na to, „że ja na to jak na lato” - z szerokim uśmiechem komentuje Aneta. - I tak zostałam żoną rolnika, mamą jego dzieci i jego współnikiem.

- Tak, Aneta doskonale wpisała się w gospodarstwo i w jej rękach jest nie tylko dom, dzieci, ale też poważne zadania w nadzorowaniu udoju i kilka jeszcze spraw - wyjaśnia Tomasz. - A ja tu jestem od brudnej roboty - dodaje żartobliwie.

Małżeństwo ma dwoje dzieci: 8-letnią córeczkę Dominikę i 5-letniego synka Filipa. Chłopiec rezeruownie odpowiada mi, że będzie następcą taty w gospodarstwie. Zresztą, kiedy mijam pokój dzieci, to Filip zajęty jest organizowaniem kolejnej zabawy w... gospodarstwo.

- Kiedy nie było jeszcze dzieci, to ja tak byłam zajęta moimi „dziewczynkami”, bo tak nazywam nasze krówki, że każda miała nadane imię, pamiętałam każdy ich numer na kolczyku i od której matki pochodzi - mówi z zapałem Aneta. - One do dziś są moim pozytywnym żywiołem, ale czas muszę dzielić już na sprawy rodzinne, a przypadłość teścia też spowodowała rewizję w naszym harmonogramie. Tata jednak wykonywał wielką pracę w gospodarstwie i teraz widzę, że ruwie się do czynu, ale zdrowie nie pozwala - dodaje rezo-

lutna kobieta. Opowiada o pracy w gospodarstwie z wielkim zapałem i znowstwem. To ona czuwa nad dokumentacją, która jest niezbędna w kontaktach z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Bez problemu znajduje aktualne raporty dotyczące gospodarstwa, obsady stanowisk hodowlanych, produkcji mleka. - Uwielbiam swoją pracę, mogę wręcz powiedzieć, że jestem nawiedzona - śmieje się Aneta.

- Ja zajmuję się papierami niezbędnymi w gospodarstwie, mam w „małym palcu” statystyki zacieleń, zasuszeń, a Tomasz bierze na siebie sprawy urzędowe - mówi.

JEST CO ROBIĆ

Jeszcze dziesięć lat temu w ich gospodarstwie była znaczna obsada trzody chlewnej, ale zrezygnowali z tej produkcji, ponieważ relacje cenowe kupowanych warchlaków do ceny żywca wieprzowego skazywały ich na nieefektywność ekonomiczną, a przychówku od własnego stada macior nie starczało. Postawili wtedy na bydło mleczne i opa-

sowe. Teraz ich stado krów liczy 63 sztuki, w tym 50 sztuk dojnych. W stadzie mają 59 jałówek do 36. miesiąca życia i 40 sztuk bydła opasowego. Decydując się na hodowlę bydła, wybudowali nową oborę, w której urządzone są stanowiska udojowe, a w planach mają zakupienie robota. Pani Aneta pokazuje mi dokumentację, z której wynika, że ich stado krów mlecznych podczas 305 dni laktacji daje 9 tys. litrów mleka od sztuki.

Tak pokaźne stado hodowlane wymaga sporego zaplecza paszowego. Szczęściakowie mają własnych 37 hektarów przeznaczonych pod uprawy roślinne i prawie 50 hektarów łąk położonych wzdłuż rzeki Noteci. Aby dotrzeć do najdalej położonego kawałka, muszą pokonać aż 25 kilometrów. Na kiszonki dla bydła przeznaczają 15 hektarów uprawy kukurydzy, 4 hektary zajmuje uprawa lucerny, także przeznaczonej na kiszonki.

- A pozostałe blisko 20 hektarów zajmują uprawy głównie zbóż ozimych, bo te jare, przy zdarzających

się tu deficytach wody, są uprawami trochę loteryjnymi - wyjaśnia rolnik. - Nie zrezygnujemy też, mimo odległości, z pozyskiwania siana z użytkowanych łąk. I to mimo kapryśności Noteci, która potrafi zaskoczyć wszystkich użytkowników łąk. Bywa, że musimy w błyskawicznym tempie zbierać kostki sprasowanego siana przed następującą wodą - dodaje Tomasz. Aby zabezpieczyć pasze dla krów i opasów kupują brakujące ilości kiszzonek, ze 200 ton wysłodków buraczanych i wywar ziemniaczany. Na całe szczęście dziś dostawy pasz i odbiór mleka dadzą się zorganizować na telefon. Po mleko przyjeżdża codziennie samochód z Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej z Czarnkowa, która ma też swój zakład produkcyjny w Chodzieży.

KTO SIĘ NIE ROZWIJA, TEN SIĘ ZWIJA

Małżonkowie mówią zgodnie, że chętnie powiększyliby areal gospodarstwa, ale o grunty tu niełatwo i nie leżą odłogiem. - Mówią, że kto się nie rozwija, ten się zwija - mówi rolnik. Tylko jak tu

— OGŁOSZENIA —

Ubojnia Gola

SKUP BYDŁA RZEŹNEGO

OFERUJEMY UBÓJ BYDŁA Z KONIECZNOŚCI

tel. kom. 517 955 204
517 955 207, 601 423 929
tel. do biura: 65 572 50 07

skupujemy również tuczniaki
tel. 509 134 177

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY!

ARMASZ
ARKADIUSZ LECIEJEWSKI

- Agregaty talerzowe
- Agregaty uprawowo-siewne
- Agregaty ścierniskowe
- Agregaty bezorkowe
- Głębosze
- Rozsiewacze nawozu
- Wały posiewne
- Zgrabiarki karuzelowe
- Siewniki poplonu

• Sprzedaż ratalna • Transport • Gwarancja 24 m-ce •

Główny dystrybutor Zielona wieś 27, 63-900 Rawicz

agrofunka.pl | e-mail: sklep.armasz@gmail.com

tel: 793-007-116 • 730-359-445

NAGLAK

PRODUCENT KABIN CIĄGNIKOWYCH ORAZ KABIN DO KOMBAJNÓW

Borecka 33a, 63-720 Koźmin Wlkp.
+48 62 721 68 64, +48 62 721 02 13
www.naglak.pl

planować inwestycje w gospodarstwie i planować uprawy, kiedy sytuacja w rolnictwie przypomina niekiedy działania na tzw. „wariackich papierach”.

SKAZANI NA KROK DO PRZODU

W ich gospodarstwie przewidziane są znaczące inwestycje modernizacyjne. Stare budynki wymagają dostosowania do nowoczesnych metod chowu. - Złożyliśmy już w ARiMR-ze stosowne wnioski i liczymy na przyznanie środków. Do istniejącej obory zamierzamy dobudować dalszą część, potrzebne są kolejne silosy dla kiszzonek - wylicza Tomasz. - Przyszły rok, jeśli nic nie stanie na przeszkodzie, będzie bardzo budowlany - dodaje Aneta. - Chcemy usprawnić i unowocześnić udój, stąd też plany zakupu robota.

Szcześniakowie posiadają spory park maszynowy, który jest niezbędny w uprawach polowych, pozyskiwaniu siana czy technicznej obsłudze hodowli. - Wynajmujemy tylko w ramach usługi sieczkarnie do zbioru kuku-

rydzy na kiszoncek. Nie ma sensu inwestować w zakup własnej, bo nie jest to rentowne. My, rolnicy wspomagamy się sprzętem i usługami, i jeśli trzeba, to nasz sprzęt też jest wykorzystywany w innych gospodarstwach - wyjaśnia rolnik. Mają w użyciu leciwego, aczkolwiek sprawnego dziadkowego „Bizona”, który służy im podczas zbioru zbóż. - W tym roku żniwa spadły na nasze barki, bo tata leżał w szpitalu, a potem wymagał dalszego leczenia i rehabilitacji - mówi Tomasz.

W gospodarstwie wykorzystują cztery ciągniki i niezbędne maszyny towarzyszące. - Praktycznie jesteśmy samowystarczalni - twierdzą moi rozmówcy.

CODZIENNE TROSKI

Ich codzienne życie jest znaczone przez rytm pracy związany z profilem gospodarstwa. Nie ma tu mowy o odroczeniu czegoś w czasie. Nie da się nie wydoić krów, nie podać im paszy. Trzeba też wyprawić do szkoły córkę do odległego o kilka kilometrów Margonina i synka do

Próchnowa do przedszkola. Pasją córeczki są konie. - To prawdziwa córka koniarza - śmieje się Aneta. - A Filip już teraz w zabawach jest rolnikiem. Marzeniem córki Dominiki jest wyprawa do Torunia, bo na jej wyobraźnię działają tamtejsze pierniki. Chce też zwiedzić Kraków, ale sama nie wie do końca, co chciałaby tam zobaczyć. Przez pewien czas dziewczynka unikała wizyt w pewnej sieci serwującej fast foody, bo - jak stwierdziła - nie będzie jadła swoich krówek.

O dłuższym urlopie nie mają co marzyć. Kiedy mieli hodowlę trzody, to mogli się gdzieś wyrwać, bo brat Tomasa chętnie pomógł w gospodarstwie. Teraz wyłącznie w grę wchodzi jednodniowe wypadki nad morze. - Ja uwielbiam morze, a mąż marzy o dłuższym wypadzie w góry, które mnie jednak nie ciągną. Musimy znaleźć kompromis - mówi wesoło Aneta.

Marzeniem małżonków jest to, aby likwidować nie tylko bariery cywilizacyjne między miastem i wsią, bo o to, w dobie

choćby Internetu, łatwiej, ale także negatywny obraz wsi i rolnictwa. - Sama pochodzę z miasta, ale boli mnie to, że wszelkie podwyżki cen artykułów spożywczych ludzie tłumaczą zachłannością rolników - mówi poruszona kobieta. - Zbyt mało poświęca się czasu na rzetelne informowanie i edukowanie społeczeństwa. Niekiedy odnoszę wrażenie, że ludzie oczekivaliby od nas, że będziemy nadal prowadzili uprawy i hodowlę w sposób, jaki się to robiło kilkadziesiąt lat temu, że będziemy chodzić w gumiakach i sukmanach. My gwarantujemy bezpieczeństwo żywnościowe i wymagamy dla siebie choć minimum poszanowania.

- Mam wrażenie, że kolejne rządy i kolejni ministrowie traktują rolnictwo i wieś przedmiotowo i że jesteśmy elementem gry politycznej, a przecież my chcemy stabilizacji, stabilności warunków ekonomicznych, bo przecież planujemy i inwestujemy ciężko zarobione pieniądze i splacamy kredyty, bo nikt nam niczego przecież nie podaruje - dodaje Tomasz.

Franciszek Szklennik

— OGŁOSZENIA —

MAG-BULL

721 102 689
MAGNUSZEWICE 91A

ATRAKCYJNE CENY   **SZYBKA PŁATNOŚĆ**   **GOTÓWKA**

skup bydła rzeźnego
sprzedaż cieląt

ubój
z konieczności

Innowacyjne rozwiązania w Arboretum Trojanów

Arboretum Trojanów to prywatna kolekcja botaniczna położona w pięknym krajobrazowo terenie. Na powierzchni około 11 ha rośnie ponad 400 odmian traw ozdobnych, ponad 400 kolorowych liliowców, irysów, marcinków, 150 odmian funkii, 3000 różnych bylin i wiele, wiele innych roślin.

Właścicielami tego niezwykłego miejsca są państwo Marzena i Jacek Bąkowscy, którzy w 1998 roku w miejscowości Trojanów w gminie Opatówek, w dolinie rzeki Trojanówki, założyli prywatną kolekcję botaniczną i nazwali ją Arboretum Trojanów. - Nasz ogród tworzą dwa sąsiadujące ogrody o dużej różnicy poziomów. Jeden położony nad rzeką i dwoma stawami z kolekcją roślin cienio- i wilgociolubnych, drugi - na wysokiej skarpie z kolekcją drzew, krzewów, traw ozdobnych, wysokich bylin kwitnących i ozdobnych, ziół i roślin kulinarnych. Jest to piękny pomorenowy teren zróżnicowany co do wysokości, gleby i stanowisk. Ta różnica zauważalna jest np. w kłasnach bonitacyjnych. Mamy tutaj zarówno piaski, jak i gliny, miejsca bardzo nasłonecznione i cieniste, suche i wilgotne. W ogrodzie widoczne są zarówno otwarte przestrzenie, jak i gęstwiny drzew i krzewów. Jest tutaj również las. To zróżnicowanie jest bardzo istotne przy prowadzonych obserwacjach - opowiada pani Marzena Bąkowska. A jakie obserwacje prowadzone są w tym niezwykłym miejscu? Arboretum Trojanów zajmuje się gromadzeniem i hodowlą roślin ze szczególnym uwzględnieniem ich walorów leczniczych, jadalnych, kulinarnych i estetycznych. - Naszym celem jest testowanie różnych metod uprawy roślin, wszechstronnego ich wykorzystania, także jako źródła dochodu. Ogród służy nam jako baza szkoleniowa dla różnych grup odbiorców - dla ogrodników, zielarzy oraz wielopokoleniowych rodzin. Budując takie miejsce, tworzymy zainteresowanie uprawą ro-

ślin ciekawych i niespotykanych. Chcemy również służyć przykładem zastosowań rozwiązań, ale także popełnianych błędów, których należy unikać - informuje właścicielka. Innowacyjność Arboretum Trojanów polega na wielu działaniach prowadzących do powrotu do natury i zachowaniu bioróżnorodności. Właściciele zwracają dużą uwagę na ochronę zapylaczy i naturalne metody uprawy, wykorzystując wiedzę zdobytą we własnym ogrodzie. Służą temu prowadzone w Arboretum doświadczenia, własne obserwacje i wnioski. Niezwykle dużą rolę pełnią różne kontakty z autorytetami naukowymi z Arboretum w Wojsławicach, Instytutu Zielarstwa Polskiego i Terapii Naturalnych. - Nasza idea jest taka, aby zamiast walczyć z terenem, wsłuchać się w niego i wpatrzeć, co i jak wykorzystać, aby nie było konieczności używania nieekologicznych metod uprawy. W związku z naszą ideą w ogrodzie

wykorzystujemy alejki z własnej zrębki. Są one nie dość, że najtańsze, to dają dużą swobodę w projektowaniu. Taką alejkę w każdej chwili można zaorać i zrobić w innym miejscu. Ciekawym pomysłem są estetyczne obwódki, które są biomasą kompostową, ale także naturalną zaporą dla ślimaków. Propagujemy powrót do trawników pełnych roślin, a nie tylko z trawą. Taki trawnik może być apteką dla każdego z nas - twierdzi. Zmienia się moda w doborze roślin do ogrodów. Pani Marzena podpowiada, aby w ogrodach, gdzie przebywają małe dzieci, nie sadić roślin trujących i ostrych. - Sadźmy rośliny jadalne w celach edukacyjnych i zachęcające dzieci do przebywania w ogrodzie, a tym samym do obserwowania przyrody. Dobierając rośliny do nasadzeń, należy dostosować je do możliwości terenu. Oznacza to sadzenie roślin niewymagających na gruntach suchych i jałowych, aby ich nie podlewać, a na gruntach ciężkich - roślin bagiennych, aby nie używać środków

przeciwgrzybiczych - podpowiada. Prowadząc w swoim ogrodzie różne doświadczenia i obserwacje, państwo Bąkowscy dochodzą do ciekawych i wartych propagowania rozwiązań. Rezygnują ze ściółkowania kamieniami na rzecz ściółkowania kompostami, korą lub zrębką. Zmieniają sposób postępowania z gruntami gliniastymi poprzez rozluźnianie piaskiem. Stosują z pozytywnym skutkiem wzbogacanie o żywą materię organiczną, komposty, obornik i zrębki. Kolejnym ciekawym rozwiązaniem jest prowadzenie upraw tarasowych w miejscach spadków terenu w celu zatrzymania wody oraz testowanie roślin na skarpie. - Zmieniamy myślenie, że ogród jest wieczny i bezobsługowy na uczynienie z pracy w ogrodzie rodzinnej przyjemności. Staramy się projekty nasadzeń konsultować z zielarzem fitoterapeutą, aby w uprawianych roślinach znalazły się lekarstwa dla całej rodziny, a może i sąsiadów - dodaje Marzena Bąkowska.

Swoją wiedzę właściciele Arboretum dzielą się poprzez bezpośredni kontakt z klientami, firmami usługowymi, architektami projektującymi tereny zielone oraz przez strony w mediach społecznościowych. Wykorzystując swoje doświadczenia i podpowiadając inne spojrzenia na ogród, pomagają dobrać rośliny. - Odbiorcami naszych kompozycji roślinnych są głównie podmioty prywatne. Również dokonujemy doboru roślin dla szkół, przedszkoli lub ogrodów przykościelnych. Dobierane pakiety mają walory edukacyjne, a my staramy się w ten sposób przekazywać naszą ideologię - podkreśla pani Marzena. Budujące może

Damian

**Dla tych, którzy
wymagają więcej**

FARMTRAC
TRACTORS EUROPE

Moc od 22-113 KM

Atrakcyjne Warunki Finansowania !

Miniładowarki *Macks* PACAM (moc od 27-50KM)

W ofercie m.in.:

BELARUS

**AGRO
MASZ**

POMOT

METAL-FACH

Damian

Dane teleadresowe:
Firma Handlowo-Usługowa Damian
Witaszyczki 62 A, 63-230 Witaszyce

tel./fax +48 62 747 84 60
kom. +48 605 78 11 78
kom. +48 695 01 61 11

e-mail: fhu.damian@wp.pl
www.fhudamian.pl

NOWA SIEDZIBA

być to, że jest wielu zwolenników takiego samego myślenia i działania, jaki proponują państwo Bąkowscy. - W 2021 roku wzięliśmy udział w projekcie „Forgotten Fields Farm” prowadzonym przez Fundację Amaro, która działa w kierunku zachowania bioróżnorodności. Na prośbę Instytutu Zielarstwa Polskiego i Terapii Naturalnych opracowaliśmy listę roślin kulinarnych i kwiatów jadalnych oraz zaprojektowaliśmy i zgromadziliśmy rośliny na 30 kwaterkach ziołowych dla pana Modesta Amaro. Projekt wykorzystuje naszą wiedzę o aspektach jadalnych, leczniczych i estetycznych równocześnie z podziałem praktycznym na rośliny zimujące i niezimujące - mówi. Państwo Bąkowscy zgromadzili obszerny księgozbiór zielarski i dotyczący naturalnych metod uprawy. Znajduje się w nim ponad 1300 pozycji.

Arboretum Trojanów może pochwalić się wieloma ważnymi osiągnięciami. To tutaj Maja Popielarska nakręcała 3 odcinki programu „Maja w ogrodzie” o różnych porach roku oraz „Rok w ogrodzie extra”. Na za-

prośenie dyrekcji Arboretum w Wojsławicach państwo Bąkowscy w 2015 roku posadzili swój klomb „Rabata romantyczna”. Prowadzili tam również wykłady o trawach ozdobnych i bylinach oraz spaceruje jako jedni z przewodników. W 2016 roku ogród otrzymał tytuł Wzorowego Ogrodnika w konkursie organizowanym przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, a w 2018 roku Arboretum było wizytowane przez Konferencję ISU. Jest to bardzo ważne i prestiżowe wydarzenie w branży producentów bylin na świecie. Podczas prawie tygodniowej konferencji odwiedzono 3 ogrody oraz 3 szkółki produkcyjne. Do ogrodu w Trojanowie przybyło 76 osób z 17 krajów. W tym miejscu odbywają się również plenery artystyczne i wystawy fotografii znanych artystów oraz wiele innych ciekawych wydarzeń.

W ostatnim czasie główny akcent prac w ogrodzie położony jest na poznanie roślin użytecznych dla człowieka i środowiska.

Przywracane są wszelkie rośliny zielarskie, kulinarne i zapomniane warzywa. Włączane są one do projektów w taki sposób, aby ogród cieszył oko, ale i zarazem był użyteczny w kuchni i domowej apteczce.

Rozmówcy wiele inspiracji czerpią z prowadzonych obserwacji. - Wiele naszych „odkryć” i spostrzeżeń zostało już dawno temu poczynionych. Pielęgnowujemy więc

pamięć o naszych przodkach. Nasza innowacyjność to nie technika, nie nowoczesność, lecz powrót do wsłuchania się w dary natury - podsumowują spotkanie właściciele Arboretum Trojanów.

Zdjęcia pochodzą z prywatnej kolekcji Marzeny i Jacka Bąkowskich

Dorota Piękna-Paterczyk
Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

— OGŁOSZENIA —

NAWOZY

SUPER
CENY!

SZEROKI WYBÓR

MATERIAŁY
BUDOWLANE
„WESOŁEK”

www.mbwesolek.pl

Numer 1
w Wielkopolsce

KORA KAMIENNA

RÓŻNE FRAKCJE

„pamiętajcie o ogrodach...”

cena od

12⁰⁰

zł/op. 20kg

do wyczerpania zapasów

TRANSPORT GRATIS!

*zgodnie z cennikiem usług transportowych MB WESOŁEK

Chocicza, ul. Składowa 14, tel. (61) 287-35-00 | Pita, Al. Poznańska 208, tel. (67) 215-02-52 | Śrem, ul. Rolna 1a, tel. (61) 281-60-32 | Września, ul. Sikorskiego 40, tel. (61) 640-10-70
 Środa Wlkp., ul. Brodowska 27, tel. (61) 285-02-30 | Poznań, ul. Gdyńska 39, tel. (61) 878-00-95 | Gądkki, ul. Dworcowa 2, tel. (61) 819-87-66 | Solec, ul. Zacisze 3, tel. (61) 286-26-65
 Jarocin, ul. Zagrodowa 14, tel. (62) 747-86-87 | Konin, ul. Poznańska (trasa 92), tel. (63) 224-10-08 | Kalisz, ul. J. Piłsudskiego 17, tel. 62 590-26-66

PROFESJONALNY TRANSPORT SAMOWYŁADOWCZY | Czynne pn. - pt. 7.00 - 18.00, sobota 7.00 - 13.00
 Pita czynne pn. - pt. 7.00 - 17.00

Wiosenny AGROMARSZ wraca po 2-letniej przerwie

Po 2-letniej przerwie spowodowanej ograniczeniami pandemicznymi Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu znów zaprasza do Marszewa na Wiosenne Targi Rolno-Ogrodnicze AGROMARSZ. W niedzielę 3 kwietnia w Marszewie koło Pleszewa tereny wystawowe WODR w Powiatowym Zespole Doradztwa Rolniczego nr 7, który ma tu swoją siedzibę, otworzą się kolejny raz dla wystawców i zwiedzających w godzinach od 9.00 do 16.00.

Dla sympatyków tego wydarzenia organizatorzy przygotowali bardzo ciekawą ofertę. Tak więc na targach będzie można znaleźć nie tylko nowinki w całej gamie środków produkcji, ale także sprzęt rolniczy oraz materiały budowlane i wykończeniowe. Nie zabraknie propozycji usług dla rolnictwa, fachowej prasy rolniczej oraz okazji dla ciekawych rozmów i wymiany doświadczeń. W ciągu całego dnia będzie też można skorzystać z konsultacji i fachowego doradztwa specjalistów pracujących na co dzień w instytucjach obsługujących rolników, takich jak Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa i wiele innych.

W tym roku WODR zachęca wszystkich do odwiedzenia swoich stoisk (a będą dwa), w tym szczególnie stoiska dedykowanego cyfryzacji rolnictwa. Ośrodek zaprezentuje m.in. efekty realizowanych w ostatnich la-

tach projektów cyfrowych usług dla rolnictwa, w tym systemów wspomagania decyzji w ochronie roślin. To tutaj doradcy WODR skalkulują koszty i pomogą zamówić usługę biologicznej ochrony zasiewów kukurydzy, która zostanie zrealizowana przy użyciu drona. Odpowiedzą również na pytania o zastosowanie i przydatność pozostałych prezentowanych usług. Udzielią porad na tematy kluczowe z punktu widzenia zarządzania gospodarstwem oraz jego rozwoju.

Trudno sobie wyobrazić wiosenne targi w Marszewie bez tradycyjnego kiermaszu ogrodniczego. Liczne stoiska, szeroka oferta gatunkowa i odmianowa oraz przede wszystkim jakość oferowanego materiału szkółkarskiego, roślin wieloletnich i rabatowych zawsze przyciągały osoby chcące zrobić mniejsze lub większe zakupy, uzyskać na miejscu poradę czy zyczajnie nacieszyć oczy, a później zrobić zakupy na miejscu w szkółce lub w wybranym gospodarstwie ogrodniczym.

Przy okazji pobytu na targach warto odwiedzić mury miejscowej szkoły rolniczej, w której będzie się odbywał Dzień Otwarty Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Marszewie. Na głównym placu targów około południa będzie można też wysłuchać specjalnego koncertu orkiestry dętej szkoły. Wszystkim wybierającym się na targi 3 kwietnia organizatorzy przypominają o zmianie organizacji ruchu w miejscowości Marszew.

(red)

„Faza na rozwój” W Marszewie odbył się finał ogólnopolskiej akcji

Uczniowie poznali odpowiedź na pytanie „Jak nie dać się zaskoczyć Zielonym Ładem?” i wzięli udział w konkursie.

W ostatni piątek w pawilonie dydaktycznym ZS CKR w Marszewie odbył się finał ogólnopolskiej akcji „Faza na rozwój”, wspierającej szkoły rolnicze. Odbywa się ona pod patronatem ministra rolnictwa i Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Akcja jest przeprowadzana przez firmy Agrii Polska (producent nowoczesnych nawozów, materiału siewnego, płodów rolnych, pasz i środków ochrony roślin) oraz Agri Masz (producenta maszyn rolniczych).

W spotkaniu, które odbyło się w Marszewie, udział wzięli uczniowie trzech klas technikum mechanizacji rolnictwa i agrotechniki oraz pierwszej klasy szkoły branżowej.

Impreza rozpoczęła się od wręczenia szkole w Marszewie planów faz rozwoju BBCH roślin.

- Aby osiągnąć pożądany efekt, wynikający z nawożenia i ochrony

roślin oraz nie naruszać wytycznych UE w zakresie stosowania środków do produkcji rolnej, przydatna jest umiejętność określenia właściwego stadium rozwoju rośliny uprawnej. Na kolejnych stronach znajdują się poglądowe tablice ze szkicami, które na pewno pomogą w oznaczeniu aktualnego stadium rozwoju rośliny w oparciu o skalę BBCH - mówi Wojciech Rębiarz, nauczyciel w szkole z Marszewa.

Następnie uczniowie wysłuchali wykładów przedstawicieli firm Agrii Polska i Agri Masz, podczas których poznali odpowiedzi na pytania dotyczące m.in. Zielonego Ładu.

Na zakończenie spotkania prowadzący przeprowadzili konkurs dla uczniów szkoły. Za prawidłowe odpowiedzi uczniowie nagrodzeni zostali pakietami, w których znajdowały się upominki od firm prowadzących ogólnopolską akcję.

Wojciech Rębiarz

— OGŁOSZENIA —

— OGŁOSZENIA —

NASIONA SZYM CZAK

Polecamy w atrakcyjnych cenach nasiona zbóż jarych:

pszenica: **AURA**,
jęczmień: **ETOILE, ADWOKAT**,
owies: **BINGO, KOZAK, FIGARO**

Kontakt: 606 949 390, 501 396 601

**SKUP BYDŁA
SPRZEDAŻ CIELĄT**

SZYBKI ODBIÓR BYDŁA
MOŻLIWOŚĆ KREDYTOWANIA ZAKUPU

Zadzwoń!
508 223 035 lub 601 450 997

**CIELĘTA TYLKO
Z POLSKICH HODOWLI**

Inspiracje z ciasta francuskiego

Szykujecie domówkę, przyjęcie lub po prostu macie ochotę na przegryzienie czegoś słonego podczas oglądania filmu? A może zapowiedzieli się niespodziewani goście na popołudniową herbatę? Z pomocą przyjdzie... ciasto francuskie, z którego możemy przygotować zarówno słone, jak i słodkie przekąski. Do ich wykonania nie potrzebujemy wielkich zdolności kulinarnych - są niesamowicie proste i szybkie do zrobienia. Wystarczy kilka składników i... gotowe!

Ciasto francuskie to rodzaj ciasta o specyficznej, warstwowej strukturze w postaci cienitkich listków. Owa właściwość występuje dzięki dużej zawartości tłuszczu, umiejętnemu wałkowaniu i pieczeniu w wysokiej temperaturze.

Z rozwałkowanego ciasta francuskiego można wykrawać prostokąty, wyłożyć na nie dodatki słodkie lub wytrawne, a następnie zawijać i skręcać w rogalik, grzebień, koperty, rożki, croissantsy oraz paszteciki.

(HD)

Z budyniem i owocami

składniki:

- 2 budynie waniliowe lub śmietankowe
- 750 ml mleka
- 3 arkusze ciasta francuskiego
- 1 jajko
- dowolne owoce - świeże lub z puszki
- cukier puder do posypania

wykonanie:

Gotuję budyń według przepisu na opakowaniu i studzę. Arkusz ciasta francuskiego smaruję roztrzepanym jajkiem i przyklejam do niego kolejny arkusz. Dzielę je na 12 równych kwadratów. Na środku każdego z nich wycinam kieliszkiem kółko. Każdy kwadrat z dziurką naklejam na trzeci arkusz posmarowany jajkiem i odcinam na osobne ciasto. Jajkiem smaruję też jego wierzch. Ciastka piekę ok. 15-20 minut w temperaturze 200-220 stopni na złoty kolor. Studzę. Roztrzepuję zastygły budyń i nakładam łyżką w każdą dziurkę. Dekoruję owocami i posypuję cukrem pudrem. Budyń możemy zamienić również na bitą śmietanę - wówczas ciastka przygotowujemy tuż przed podaniem.

Ślimaczki

składniki:

- 1 ciasto francuskie
- 1 płaska łyżka sosu czosnkowego
- 5-6 plasterków żółtego sera
- 1 mały por
- 5-6 plasterków szynki np. drobiowej
- 1/2 papryki czerwonej lub zielonej
- 2 łyżki kukurydzy konserwowej
- szczypta oregano
- 1 jajko

wykonanie:

Rozwinięte ciasto francuskie smaruję sosem czosnkowym (omijam brzegi ciasta, aby je później nieco zlepzić). Nakładam szynkę, żółte ser, posiekaną paprykę, na koniec posypuję posiekanym porami, oregano i kukurydzą. Roluję szerszą część (tak jak w przypadku makowca) w kierunku środka i lekko scalam końce. Zwinięty rulon kroję na około 12-14 równych części. Układam równomiernie na blaszce i smaruję roztrzepanym jajkiem. Wkładam do piekarnika nagrzanego do 200 stopni na 15-20 minut (piekę aż będą ładnie rumiane). Podaję jeszcze ciepłe.

Croissantsy

składniki:

- 1 opakowanie ciasta francuskiego (można je zrobić samemu)
- 1 jajko

pozostałe składniki:

- krem czekoladowy lub konfitura, masło

wykonanie:

Bardzo zimne ciasto rozwijam (jeśli domowe to rozwałkuję), po czym wycinam trójkąty. Każdy trójkąt roluję od podstawy w kierunku wierzchołka i nadaję mu kształt rogalika. Muszą one być zwinięte najpierw bardziej luźno, a dopiero pod koniec ściślej. Blachę wykładam papierem do pieczenia, rozkładam na niej rogaliki. Każdy smaruję roztrzepanym jajkiem. Croissantsy przykrywam i odstawiam na przynajmniej godzinę do wyrośnięcia. Ponownie smaruję jajkiem, po czym piekę w nagrzanym do 220°C piekarniku przez 5 minut, po czym obniżam temperaturę do 190°C i piekę przez 10 minut. Podaję z masłem, konfiturą lub kremem czekoladowym.

Z jabłkiem

składniki:

- 2 płaty ciasta francuskiego
- 5 dużych jabłek
- sok i skórka otarta z połowy cytryny
- 1 łyżka mąki
- 2 łyżki posiekanych orzechów
- 5 łyżek rodzynek
- 3 łyżki cukru
- 1/2 łyżeczki cynamonu
- 1 jajko

wykonanie:

Jabłka obieram, usuwam gniazda nasienne i kroję w kostkę. Mieszam z sokiem i skórką z cytryny, by nie ściemniały. Dodaję rodzynek, cukier, cynamon, orzechy, łyżkę mąki pszennej i dokładnie mieszam. Ciasto rozkładam na stolnicy. Dzielę je na 12 części. Na każdą nakładam nadzienie jabłkowe, składam końcami do środka, by utworzyły się „poduszeczki”. Przekładam na blachę i smaruję roztrzepanym jajkiem. Posypuję brązowym cukrem lub po upieczeniu smaruję lukrem. Piekę w temperaturze 220°C przez około 20-23 minuty, aż ciasto będzie złote i chrupiące.

Jabłkowe różyczki

składniki:

- ciasto francuskie
- jabłka (najlepiej w czerwonej skórce)
- cynamon
- jasny dżem bez kawałków owoców, np. morelowy, brzoskwinowy
- cukier puder

wykonanie:

Nieobrane jabłka kroję na pół. Po wycięciu gniazd nasiennych każdą połówkę kroję na bardzo cienkie plasterki (półksiężycy). Ułożone na talerzu wkładam na chwilę do mikrofalówki i podgrzewam, by zmiękły. Można je też na chwilę ułożyć w sitku nad gotującą się wodą. Ciasto francuskie rozwałkowuję i przecinam na wąskie około 3-centymetrowe paseczki. Każdy pasek smaruję dżemem. Układam na to plastry jabłka, lekko je dociskając, tak by końcówki wystawały nad ciasto. posypuję cynamonem. Dołem ciasta przykrywam część jabłek. Zwijam paseczek z jabłkami w rulonik. Wkładam gotową różyczkę w foremkę do muffinek. Piekę w piekarniku nagrzanym do 180 stopni na złoty kolor. Gorące posypuję cukrem pudrem.

Ryba w cieście z sosem cytrynowym

składniki:

- 0,5 kg filetu z dorsza lub łososia
- ciasto francuskie
- 300 g mrożonego zielonego groszki
- 2 łyżki masła
- 2 łyżki gęstej śmietany
- sól
- pieprz
- mielony czosnek
- jajko do posmarowania ciasta

składniki na sos cytrynowy:

- 15 dag majonezu
- 1 łyżka soku z cytryny
- ½ łyżki startej skórki cytrynowej
- 1 gałązka melisy cytrynowej (niekoniecznie)

wykonanie:

Ciasto francuskie kroję w kwadraty. Rybę osuszam ręcznikiem papierowym i kroję na kawałki (tak, aby dało się je zawinąć w ciasto). Groszek gotuję około 3 minut. Miksuję z masłem i śmietaną. Doprawiam solą, pieprzem i odrobiną czosnku. Zieloną pastą smaruję ciasto francuskie, wkładam na to kawałek ryby i zawijam w „paczuszkę”. Wierzch smaruję roztrzepanym jajkiem. Piekę w 200°C około 25-35 minut. Podaję z sosem cytrynowym - majonez mieszam z jogurtem, sokiem cytrynowym i skórką cytrynową. Doprawiam solą i pieprzem. Melisę skubię z listków i siekam na drobno. Mieszam wszystko razem.

CIASTO FRANCUSKIE

Proces wykonania ciasta francuskiego trwa wiele godzin, dlatego też wiele osób decyduje się na kupno gotowego ciasta francuskiego. Gdyby jednak ktoś miał ochotę na przygotowanie własnego, polecam przepis na domowe ciasto francuskie.

składniki:

- 30 g masła (do ciasta wstępnego)
- 10 g świeżych drożdży lub 5 g suchych
- 170 ml wody, o temperaturze 20°C
- 420 g mąki pszennej
- 2 niepełne łyżeczki soli
- 4 łyżki drobnego cukru do wypieków
- 3 łyżeczki mleka w proszku
- 250 g masła

wykonanie:

Etap I

W rondelku roztopiam 30 g masła. Świeże drożdże kruszę do miseczki, wlewam wodę i dokładnie mieszam. Mąkę przesiewam do dużej miski, dodaję sól, cukier, mleko w proszku, roztopione (i przestudzone) masło i rozprowadzone w wodzie drożdże. Ciasto wyrabiam ręcznie, stopniowo zagarniając mąkę, aż składniki się połączą i ciasto będzie gładkie. Jeśli jest zbyt zwarte, dolewam odrobinę więcej wody. Ciasto w misce przykrywam folią i odstawiam do wyrośnięcia w ciepłe miejsce na 90 minut, do podwojenia objętości.

Etap II

Po wyrośnięciu ciasto uderzam pięścią, aby opadło i ulotnił się dwutlenek węgla (powstały podczas fermentacji). Miskę z ciastem ponownie przykrywam folią i wstawiam do lodówki na około godzinę - musi podwoić objętość, po czym ponownie uderzam pięścią, by opadło. Wstawiam do zamrażalnika na 30 minut.

Szparagi w cieście francuskim

składniki:

- 1 opakowanie ciasta francuskiego
- pęczek zielonych szparagów
- cienko pokrojona szynka (najlepsza suszona, parmeńska)
- 1 jajko do posmarowania
- ulubione ziarna, np. sezamu

wykonanie:

Ciasto francuskie kroję na paski o szerokości około 1 centymetra. Szparagi płuczę pod bieżącą wodą, odłamuję zdrewniałe grubsze końce (wykorzystuję je do ugotowania kremu szparagowego). Łodyżki szparagów osuszam ręcznikiem papierowym. Posypuję solą i pieprzem. Każdy szparag owijam najpierw plasterkiem szynki (jeśli są duże plastry - dzielę je na pół), a potem paskiem ciasta francuskiego. Układam na blaszce (wysmarowanej oliwą). Wierzch ciasta smaruję roztrzepanym jajkiem i posypuję ziółkami. Piekę w 220 stopniach przez około 15 minut - do zrumienienia się ciasta.

Etap III:

125 g masła ucieram na gładką masę. Ciasto wyciągam z zamrażalnika i rozwałkowuję na prostokąt długości 3 razy większej niż szerokość. Połowę masła rozkładam palcami na 2/3 długości ciasta i składam na 3 razy - jak kartkę papieru. Warto zostawić kilka milimetrów przerwy między masłem a brzegiem, by ciasto dobrze się skleilo - wtedy masło nie wypłynie na boki. Obracam ciasto o 90° i ponownie rozwałkowuję, następnie znów składam jak kartkę papieru, tym razem jednak bez masła. Złożone ciasto owijam folią, wstawiam do zamrażalnika na 30 minut, po czym przekładam do lodówki na 1 godzinę.

Etap IV:

Powtarzam wszystkie czynności z poprzedniego etapu, używając pozostałą połowę masła - łącznie z umieszczeniem ciasta w zamrażalniku na 30 minut i lodówce na godzinę.

Na tym kończę przygotowanie ciasta francuskiego. Cały proces przygotowania ciasta zajmuje mi około 6 godzin. Z takiego ciasta możemy robić, m.in. rogaliki na słodko lub użyć ciasta do wytrawnych wypieków.

Przedsiębiorstwo **BIS Poznań**
Grunwaldzka 48, 63-840 Krobia

Sprzedaj

JAŁOWIC CIELNYCH

Oferujemy jałowice cielne i pierwiastki rasy HF

☎ **65 573 86 31**
www.bis.poznan.pl | magdabis@poczta.onet.pl

UNIROL

tel. 65 57 58 700
www.sklep-unirol.pl

Dotacje PROW

BM & PARTNERS
KANCELARIA DORADZCA

Dotacja na start firmy - 250 tys. zł
Dotacja na przetwórstwo - 500 tys. zł
Małe gospodarstwa - 60 tys. zł
Młody rolnik - 150 tys. zł
Grupy producenckie - 100 tys. €/rok
Współpraca 5 rolników - 325 tys. zł

www.dotacje-prow.pl
tel. 571-501-208

Kompleksowa obsługa • wnioski i biznesplan • rozliczenie

KONSTAŁ PRODUCENT

GARAŻE Blaszane BRAMY Garażowe KOJCE dla Psów

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Dogodne **RATY**
Transport i montaż
GRATIS Cały KRAJ
Automatyka do bram

61-812-54-69
63-278-62-25
65-619-34-15
509-574-644

54-421-00-45
22-100-45-96
509-058-388

www.konstal-garaze.pl

KUPIĘ KAŻDY ciągnik rolniczy

SKUP minikoparek, koparek
ładowarek, wózków widłowych

tel. **694 400 305**
e-mail: mikromasz@vp.pl

płatne gotówką
- odbiór własnym transportem

KREDYTY DLA ROLNIKÓW

Maluchy dojazd do klienta

- **POD ZASTAWIEM ZIEMI**
- **POD INWESTYCJE I NIERUCHOMOŚCI**

LEASING na maszyny i urządzenia
Z opłatami BIK, KRUS, PODATEK i KOMORNIK
LEASING zwrotny

RESTRUKTURYZACJA ZADŁUŻEN

Tel. **798-751-849**

Z pola wzięte

A eternit jak stał, tak stoi

Program dofinansowania demontażu pokrycia dachowego z eternitu to naprawdę dobry pomysł. Nie dość, że istnieje wsparcie finansowe, to jeszcze cała akcja przekłada się na estetykę architektury oraz nasze zdrowie. Dość powodów, aby pozbyć się eternitu z dachu na naszej byłej stajni - pomyśleliśmy, zrobiliśmy plan działania i zaczęliśmy go realizować w następujących etapach:

1. We wrześniu 2020 roku zadzwoniłam do wydziału ochrony środowiska w mieście powiatowym i zasięgnęłam języka. Dowiedziałam się, że pierwszą rzeczą, jaką musimy zrobić, jest oszacować ilość eternitu, która będzie utylizowana. Tak zrobiliśmy.

2. Następnie wypełniłam i wysłałam listem poleconym wniosek, choć w urzędzie mówiono mi, że na bieżący rok limit się wyczerpał. Pocieszano nas, że mamy się nie załamywać, bo będzie nowy etap. Nie załamaliśmy się, a wręcz przeciwnie - pchnęliśmy sprawę krok do przodu, a mianowicie:

3. W ciągu miesiąca rozebraliśmy stary budynek, a odzyskany eternit ułożyliśmy na 14 paletach, po czym poszczególne palety owinięliśmy folią. Całość ustawiona została tuż przy bramie wjazdowej tak, aby firma, która przyjedzie po rakotwórczy towar, miała wygodnie załadunek.

4. W międzyczasie skończyła się jesień i minęła zima, a wraz z nadejściem wiosny zazieleniło się między paletami porządnie.

5. Zadzwoniłam do urzędu, czy wiadomo coś na temat nowego etapu. Usłyszałam, że mamy uzbroić się w cierpliwość, bo już niedługo będą chodzić komisje i sprawdzać warunki poszczególnych wnioskodawców. Uzbroiliśmy się więc w cierpliwość i czekaliśmy, a w międzyczasie palety zaczęły zarastać bujną zielenią.

6. Do początku jesieni (gdy palety schowały się do połowy w chwastach) żadna komisja się nie zgłosiła, więc zadzwoniłam ponownie, aby

spytać, jak tam z naszym wnioskiem. - *Ale jakim wnioskiem?* - usłyszałam w słuchawce kobiecy głos, który odesłał mnie do zwierzchnika.

7. Zwierzchnik o wniosku też nic nie wiedział, ale zabrał się za szukanie. Pomogłam mu informacjami na temat daty, bo przecież wniosek wysłałam listem poleconym. Wniosek się znalazł, a zwierzchnik poprosił o kilka dni na wejście w temat.

8. Gdy zadzwoniłam po kilku dniach, dowiedziałam się, że z odbioru eternitu nic nie będzie. Otóż w naszym mieście powiatowym azbestem zajmuje się powiat, a nie, jak to jest gdzieś indziej, gmina. Powiatem rządzą inne prawa i gminą również, a do tego w naszym powiecie jest jeszcze bardziej inaczej niż gdzie indziej: tutaj podmioty, które nabyły nieruchomości od Agencji Nieruchomości Rolnych nie kwalifikują się do programu utylizacji azbestu. Nasz eternit został zdjęty z dachu nieruchomości, którą nabyliśmy 15 lat temu właśnie od ANR. - *I co dalej?* - spytałam u progu rozpaczy.

9. „Dalej” miało nastąpić na początku roku 2022, kiedy to kierownik wydziału ochrony środowiska miał wystąpić z projektem uchwały do rady powiatu, aby tacy jak my mogli być brani pod uwagę w azbestowym programie.

10. W połowie lutego uchwały jeszcze nie było, więc poprosiłam o spotkanie ze starostą.

Felieton ten piszę na 3 dni przed spotkaniem z szefem powiatu. Gdy wyjdę z gabinetu, mój tekst będzie już w druku, ale nie omieszkałam opowiedzieć Państwu o rezultatach rozmowy w kolejnym wydaniu, a zatem: ciąg dalszy nastąpi.

Anna Malinowski

OGŁOSZENIA

AGRO-CZĘŚCI

- OFERUJEMY CZĘŚCI ZAMIENNE DO CIĄGNIKÓW:
URSUS C 385, U 902, 1204, 1614, ZETOR i pochodne 8011, 8145, 14145, 16245
- REGENERACJA PODZESPOŁÓW CIĄGNIKOWYCH

Bronisław Tarmasewicz, ul. Wroclawska 76-78, 62-800 Kalisz
tel/fax: 62 / 753 53 60, kom. 503 363 298, kom. 602 154 337
www.agroczesci.naszafirma.pl

PRZEKSZTAŁCAMY
GRUNTY ROLNE
NA DZIAŁKI BUDOWLANE

ZMIENIAMY KLASĘ ZIEMI

693 477 744
www.podzielzarabiaj.pl

KUPIĘ

JAŁOWICE WYSOKO CIELNE

tel. (61) 437-75-27, 602-731-229

OGŁOSZENIA

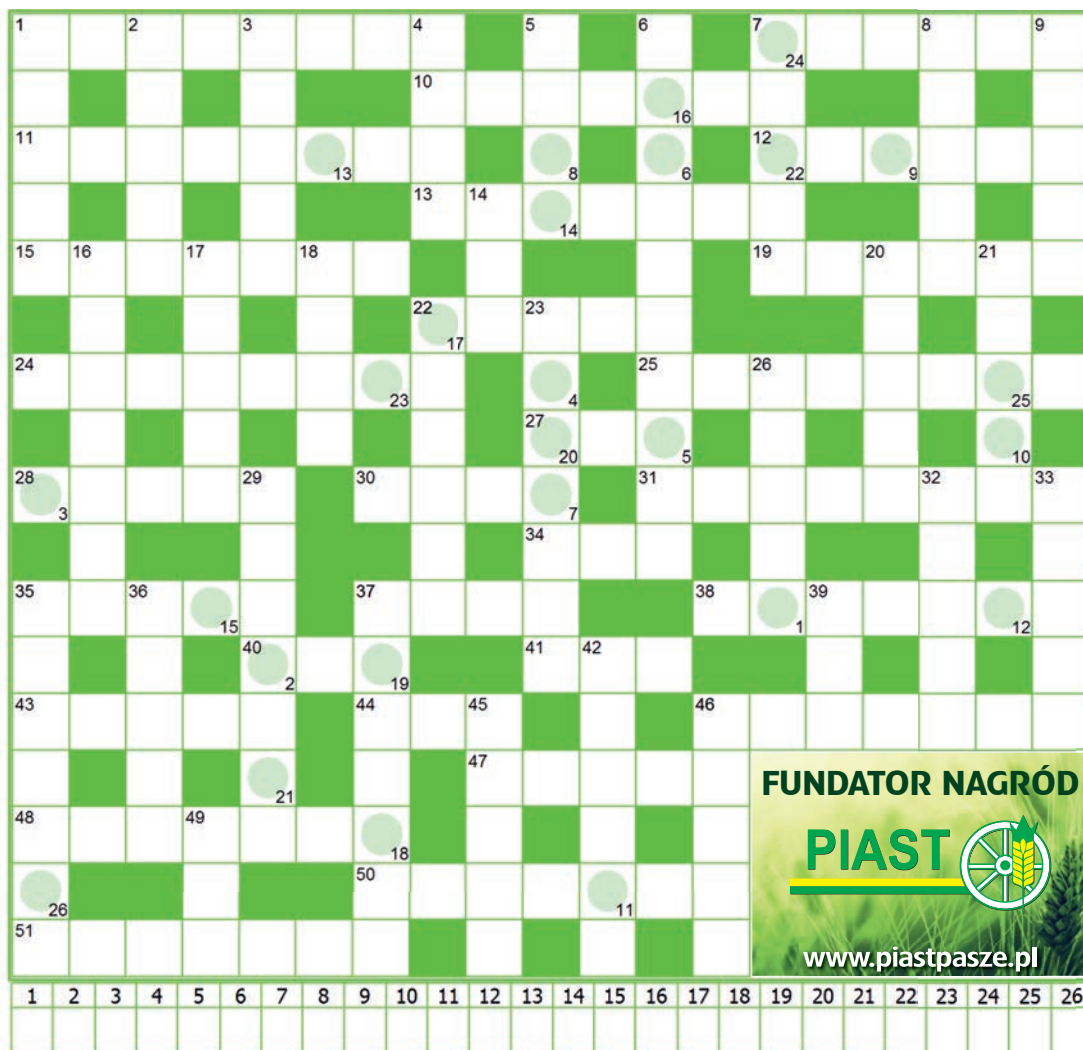
MAKROL
ZAPATRZENIE ROLNICTWA

63-720 Koźmin Wlkp.
ul. Borecka 58
kom. 665 774 222

USŁUGOWY PODSIEW UŻYTKÓW ZIELONYCH

- zakładanie nowych łąk, pastwisk, lucerników
- posiadamy w ofercie bogatą gamę mieszanek traw najpopularniejszych hodowli

DZIAŁAMY NA TERENIE CAŁEGO KRAJU

Rozwiąż krzyżówkę, wyślij SMS z rozwiązaniem oraz nazwą miejscowości, w której mieszkasz, pod numer **71601**. Treść SMS-a: **wr.poprawne hasło.miejscowość** (np. wr.przykładowe hasło krzyżówki.poznań). Na rozwiązania czekamy do 24.03.2022 do godziny 12.00. Koszt SMS-a 1,23 zł z VAT.

UWAGA - Wysłanie SMS-em zgłoszenia z prawidłowym hasłem krzyżówki jest równoznaczne z akceptacją regulaminu i zgodą na przetwarzanie danych osobowych zgodnie z RODO. Szczegóły w regulaminie dostępnym na portalu wiescirolnicze.pl

**Do wygrania
3x
ŻELAZKO**

FUNDATOR NAGRÓD

PIAST

www.piastrapasze.pl

POZIOMO:

- 1) Cel Piast Pasze wobec zwierząt hodowlanych.
- 7) Metoda.
- 10) Olej lub masło.
- 11) Ściernisko po skoszonym życie.
- 12) Sanie lub samochód.
- 13) Reakcja łączenia substancji.
- 15) Hokeista na trawie.
- 19) Rzymski bożek miłości.
- 22) Oferta towarów rolniczych.
- 24) Produkowany z ziemniaków.
- 25) Cecha dziedziczna niektórych zwierząt - wzmógł wzrost włosów.
- 27) Czynność tłoka w cylindrze.
- 28) Ułożenie zębów szczęki i żuchwy.
- 30) Napój siedmiu złodziei.

- 31) Pomieszczenie dla świń.
- 34) Kolorowa papuga.
- 35) Wstawka w zdaniu.
- 37) Biblijny syn Adama i Ewy, bratobójca.
- 38) Uczeń Jezusa Chrystusa.
- 40) Grecka matka bogów Olimpu.
- 41) Płyn z owoców.
- 43) Rodzaj literacki.
- 44) Domena Lucyfera.
- 46) Wróżba z kart.
- 47) Sprzęt rolnika do uprawy gleby.
- 48) Główna rzeka Birmy.
- 50) Ogrodowy gryzoń.
- 51) Zabiedzony koń.

PIONOWO:

- 1) Szlaka.
- 2) Wincenty, zasłużony premier dla ruchu ludowego.

- 3) Grono wybrańców.
- 4) Ideały danej grupy.
- 5) Waluta Chin.
- 6) Aрендarz.
- 7) Ptak lub maść konia.
- 8) Sąsiaduje z RPA.
- 9) Zwierzęta domowe.
- 14) Miasto na wyspie Honsiu, na wsch. od Osaki (Japonia).
- 16) Zespół kilku maszyn rolniczych.
- 17) Produkt uboczny po wytłoczeniu oleju np. z nasion lnu, wykorzystywany jako pasza.
- 18) Ukośnik - czworokąt.
- 20) Jar, wawóz.
- 21) Skrzydła mają, a nie fruują.
- 22) Słota, szaruga.
- 23) Trasa wyścigu.
- 26) Koński bieg.

- 29) Zagłada, zguba.
- 32) Zieleni pietruszki.
- 33) Miękka tkanina.
- 35) Obowiązkowy na dożynkach.
- 36) Upadek, zniszczenie.
- 37) Biało w mleku.
- 39) Typ lasu.
- 42) Dzielnica Brzeska znana z produkcji piwa.
- 45) Pomieszczenie dla holenderek.
- 46) Lokum dla bogacza.
- 49) Przynęta.

Rozwiązanie krzyżówki nr 2/2022. Hasło: „PIAST. ŻYWIENIE ZWIERZĄT TO NASZA PASZA”

Laureatami zostają:

Tomasz Sienkiewicz,
Bielina

Konrad Jagiełło,
Lubin

Katarzyna Przybysz,
Początkowo Kolonia

STIHL

MOC WYSOKIEGO CIŚNIENIA

SPROSTA KAŻDEMU WYZWANIU. MYJKA WYSOKOCIŚNIENIOWA STIHL RE 130 PLUS.

WIĘCEJ INFORMACJI UZYSKACIE PAŃSTWO U AUTORYZOWANYCH DEALERÓW STIHL ORAZ NA WWW.STIHL.PL

